

Явор Колев:
Работим за
обществото,
не срещу него

Стр. 11

След месеци
преговори се
разбраха за
пенсионната
система

Стр. 5

Политици искат
Велика Албания
до 2013 г.

Стр. 8

Стандартът
„Стара
планина“
може да
изчезне

Стр. 6

■ НЯКОЛКО ДУМИ Сини табели

Александър СИМОВ

Един виц за начало. „Тате, виж“, казало едно дете и посочило към небето, където прелитала баба Яга с метлата си. Бащата се възмутил: „Пфуу, каквато държава, такъв ни и Батмана.“

Това е тъжна констатация, която можем да приложим към цялата българска действителност. Каквато държава, такава ни е и десницата. А доказателства за това можем да открием всеки ден.

Лидерът на ДСБ Иван Костов вчера си позволи вероятно най-скандалното изявление, което някога е правил политик у нас. Той определи парите за социално подпомагане като „бюджет за купуване на гласове“. Значи помощта за хората от страна на държавата е просто търговия за влияние. Българското общество е претръпнало от диктата на десните клишета, но изявлението на Костов е шокиращо.

То издава логика, която е от различно измерение. Ако я доразвием, това означава, че плащането на заплати на държавните чиновници е купуване на гласове, дори много по-голямо. Депутатите също получават пари от държавата. И техният глас ли е купен?

Интересна е и критиката на сините към бюджета. Те били възмутени, че бюджетът не е реформаторски. А какво, по дяволите, означава това? Вероятно реформа за десните е да спрат парите за всички социални програми и да се закрие социалното министерство. Истинският реформатор трябва да гледа на едро. Защо да се купуват гласовете на хората, като може да бъдат оставени да умрат от глад?

Това не е ясно. Това е античовешко разбиране за света. Това е мислене, което можем да оприличим на табела пред концентрационен лагер.

Каквато държава - такава и десницата. Тъжно.

МЗ ще закрива домове за деца до 3 години

Пог един процент от възпитаниците в тях са сирачета

МЗ предвижда закриването на всички домове за деца до три години, като децата от тях бъдат върнати на биологичните им семейства или в приемни семейства през следващите 15 години. Първите 9 дома ще бъдат закрити още през следващите пет години, като още не е определено кои ще бъдат те.

Под един процент от де-

цата в институциите за деца до три години са сирачета. Домовете, които се управляват от здравното министерство, са 32, в тях са настанени 2334 деца. Най-честите причини, поради които родителите изоставят децата си в домовете, са социално-икономически проблеми, липса на умения или капацитет за отглеждането им, здравослов-

ни проблеми, насилие в семейството, нежелано или преждевременно раждане, отчитат специалистите. Установено е, че 1074 от децата в домовете са с увреждания и хронични заболявания.

Преглед, направен от мултидисциплинарни екипи, е обхванал 1797 деца над тригодишна възраст в 56 институции, от които 23 дома за

деца с умствена изостаналост, един дом за деца с физически увреждания и 32 дома за медико-социални грижи. Прегледът е показал, че част от рисковите деца и младежи са с тежко деструктивно поведение, представляват риск за себе си и за околните и изчерпват силите на персонала.

Стр. 5

Снимка Мариета ТОМОВА

Студенти от вузовете по изкуствата протестираха артистично вчера пред парламента срещу ниския бюджет за образование, като рисуваха на открито пред плакатите на своето недоволство

Стр. 2

Еволюцията на копчето като моден аксесоар

Векове наред то е своеобразна визитна картичка на човека, символ на богатство и високо положение в обществото

Стр. 18

Ще има ли Враждебна здравна служба

Столична община обявила сградата за отдаване под наем заедно с докторите в нея

Стр. 13

България

www.duma.bg

Студенти номинираха Игнатов и Дянков за „първи тикви“

Ректорът проф. Иван Илчев: С африкански бюджет европейско образование не се прави

Велиана ХРИСТОВА

Студенти и млади учени изтъркаляха вчера тикви пред парламента и номинираха кандидати за „най-първа тиква“. Първата номинация бе за министър Сергей Игнатов, втората - за Симеон Дянков.

Като интелектуален и академичен определи протеста на СУ вчера ректорът проф. Иван Илчев. Студенти и преподаватели протестираха на стълбите пред Алма матер за финансов приоритет на образованието и науката в политиката на България. Първоначално проф. Илчев бе обявил, че в Деня на будителите ще има голямо простотно шествие, но вчера то бе сведено до изява пред статуите на двамата меценати на университета Евлоги и Христо Георгиеви.

Изразяваме тревогата си, че България няма да изпълни поетия ангажимент в стратегията на ЕС „Европа 2020“, в който образованието, науката и иновациите са не просто един от приоритетите, а основният приоритет, каза проф. Илчев в краткото си слово на протеста. Тревожим се, че у нас знанието се

подчинява на прищевки, на лични приятелски и неприятелски; тревожим се, че с африканско финансиране европейско образование не може да се осигури, допълни той. Тревожим се, повтори Илчев, че премиерът призовава образованието да почака, докато строи магистрала, но те не са пясък и бетон, а са дело на различни специалисти, които се подготвят в университетите. Това е тревога за България и за пътищата, които тя си избира, подчерта ректорът.

Докато той говореше, над главния вход на СУ бе спуснат огромен транспарант с исканията на академичната общност на СУ: правителството да включи в бюджета пари за висше образование и наука в съответствие с евростандартите; да определи адекватна държавна субсидия за издръжката на един студент; да изработи национален план за развитието на висшето образование, науката и технологиите. На СУ са му необходими минимум 50 на сто ръст на държавната субсидия, за да може да се постигне приемливо ниво на обучение, каза пред журналисти проф. Илчев след протеста. Според него идеята на Игнатов за нулеви годи-

Снимка Мариета ТОМОВА

Поредният студентски протест срещу „реформите“ на ГЕРБ се провежда вчера

ни на прием в държавна поръчка не е решение на проблема, но е осъществима, понеже преподавателите имат право на годишна неплатен творчески отпуск.

Преподавателите и студентите от СУ, сред които бяха и неколцина учени от БАН, от СУБ и от други вузове, поднесоха венец пред паметника на Св. Климент Охридски. В това време пред парламента стотици студенти от вузове по изкуствата направиха артистичен протест - разположиха стативи и палитри и рисуваха на открито от движението „Когито“ студентите с викове „Тикви!“ изтъркаляха истински тикви, опасани с датчици. Целта на „научния експеримент“ бе да направят енцефалограма и да събудят „мозъчна дейност в тикви“. Номинациите на Игнатов и Дянков за „първи тикви“ бяха посрещнати с викове „Оставка!“ Стилян Георгиев и Христо Лафчиев от „Когито“ присъдиха диплома за антибудител на годината на финансовия министър Дянков, втората награда за „приспивател на републиката“ бе определена за Сергей Игнатов. „Трябва да направим всичко по силите си да събудим държавните глави, да решим дълготрайно проблемите си, но положението е много заспало“, заявиха младите.

Кунева обвини Борисов в лъжа

„Разбирам, че премиерът трябва да е госта заем напоследък, но аз имам госта добра памет за събитията, за които той говори“. С тези думи Меглена Кунева обори твърденията на Бойко Борисов, че сама е ходила да го моли за пост в ГЕРБ. Тя уточни, че след изборите за евродепутати миналата година е имала среща с премиера. Тогава обаче двамата обсъдили темата за поста на Кунева като еврокомисар. Дотогава тя бе първият български комисар в екипа на Барозу. Исках да говоря с него, преди да реша дали да остана на поста еврокомисар или да заема мястото си на евродепутат, обясни Меглена Кунева. Тя обаче бързо разбрала, че Борисов си има своя кандидатура за поста. „Справедливостта изисква да кажа, че в този наш единствен разговор той ми предложи място в бъдещия си кабинет, да обсъдим тези възможности. Аз не бих казала, че той ме е молил. Не, това беше един нормален разговор. За никакви други постове никога не е ставало дума. Поне не от моя страна“, подчерта Кунева. Тя категорично отрече твърденията на премиера, че „неколкократно“ е търсела подкрепата на ГЕРБ за ръководни постове.

Не пускат лъв съветник в община, бил против кмета

Христо ХРИСТОВ

Общински съветник в Стара Загора вече няма достъп до сградата на общината, защото чиновник от администрацията реши да блокира електронната му карта.

Потърпевшият Борис Боричев, областен лидер на младите социалисти и член на групата съветници от БСП, алармира за случилото се и изрази не-

доумението си от начина, по който служители се възползват от правата си. Потърсеният за коментар шеф на отдел доц. Евгени Желязков заяви, че е направил това, защото не бил доволен от група във фейсбук, създадена от Боричев.

В нея под наслов „АЗ НЕ ХАРЕСВАМ проф. СВЕТЛИН ТАНЧЕВ КАТО КМЕТ НА ОБЩИНА СТАРА ЗАГОРА“ са се вклю-

чили до вчера 169 ползватели на социалната мрежа. В групата те споделят личните си мнения за работата на старозагорския градоначалник, избран от ГЕРБ, като не пестят остро критичните си оценки за дейността му през изминалите 3 години.

Искрено недоумявам как един подчинен на кмета може да действа по този начин, като препяства за-

конните ми права на общински съветник. Едва ли тази му постъпка е била своеволна, най-вероятно по този начин самият проф. Танчев си отмъщава, коментира Боричев.

Спрял съм достъпа на Боричев единствено до паркинга на общината, установих, че името му го няма в заповедта на кмета за имашите право да спират там колите си, бе обяснението на доц. Желязков.

Андрей Иванов: РЗС хвърля доноси

Всичко това е донос. С тази кратка реплика шефът на Столичния общински съвет Андрей Иванов коментира вчера изнесените от РЗС факти, че той притежава 43 имота на стойност милиони левове. Гербаджията даде нарочна пресконференция, на която бе пределно кратък и обясни как РЗС първо нападнали Цветанов, а след като се свършили лъжите им срещу него, атакували и Иванов.

В началото на мандата ми като общински съветник имах 15 собстве-

ности. Сега имам 14 собствени, каза председателят на СОС. После призна и за пропуски в имотните си декларации. Както ДУМА писа, Иванов не е подал декларация в Сметната палата, когато е встъпил в длъжност на „Московска“ 33. Категорично искам да кажа, че през 2008 г. допуснах грешка и закъснах с имотната си декларация, защото не знаех за срока. Тогава ми беше направена проверка от НАП. Според тази проверка доходите ми отговорят на направените разходи, оправда се Иванов.

Както ДУМА писа, в имотните декларации на Иванов е спомената единствено семейна къща, която той дели със съпругата си. В същото време от наеми са декларирани над 40 000 лева. На няколко пъти Иванов е прехвърлял недвижими имоти на името на съпругата си. РЗС пък внесе в парламента сигнал срещу Иванов за данъчни нарушения, пране на пари и нерегламентирани финансови отношения с Цветан Цветанов. Той пък определи обвиненията на РЗС като сценарии на Алексей Петров.

Спряха тока на „Марина Диневи“

„ЕВН България“ спря електрозахранването на яхтеното пристанище „Марина Диневи“ в курортното селище „Свети Влас“. Това съобщиха от пресслужбата на електроразпределителното дружество. Спирането на тока е след заповед от 18 октомври от РДНСК-Бургас. Съгласно заповедта обектът „се ползва по предназначение, без да е въведен в експлоатация от компетентния орган, т.е. без да е издадено разрешение за ползване от органите на ДНСК“. До момента обектът е получавал електрозахранване на основание предоставен документ за разрешение за строеж, издадено от община Несебър, и е бил със статут на временно захранен с електроенергия обект. Като такъв обектът е отговарял на изискванията за временно снабдяване с електроенергия, пише още в съобщението на „ЕВН България“.

Вигенин обяви конкурс за стипендия

По темата „Хора за борбата с бедността и изключването“ ще пишат кандидатите за стипендия, обявена от евродепутата Кристиан Вигенин. По традиция всяка година в Деня на будителите Вигенин обявява темата за стипендията „Европа“. Наградата е едногодишна в размер на една минимална заплата месечно, учредена е от евродепутата през 2007 г. Крайният срок за кандидатстване е 26 ноември 2010 г. Участниците трябва да са български студенти, завършили минимум втори курс. Те могат да изпратят есетата в обем до 5 стандартни печатни страници (не повече от 17 000 знака) на office@semi-bg.org с копие до infocenter@vigenin.eu. Пощенският адрес е: София 1000, ул. „Позитано“ 7, ет.4. Най-добре представилите се ще бъдат поканени на втория кръг на конкурса, който ще се проведе на 6 декември 2010 г.

СКРЪБНА ВЕСТ

На 31 октомври 2010 г. внезапно почина

ДЕЯН ЛЮБОМИРОВ ОРОНОВ

26 септември 1943 - 31 октомври 2010 г.

Напусна ни завинаги един добър човек с голямо сърце, дългогодишен партиен и обществен деятел, верен на социалистическия идеал.

Деяне, дълбоко скърбим за теб!

Поклон пред светлата ти памет!

От приятелите и колегите от НС на БСП

Поклонението ще се извърши на 2 ноември 2010 г. от 13.30 часа в църквата на с. Бистрица.

Българинът ще трябва да изпие горчивата чаша на слънчасването си миналата година през лятото

Татяна Дончева за последствията от гласуването за ГЕРБ

Татяна Дончева:

Животът в България се върна отпреди 1990 г.

Върнахме се в ерата на нравите, в които трябва да си мълчиш, да се навеждаш и да си адекватен на това, което иска управляващият. Животът в България се върна отпреди 1990 г., коментира управляващото на ГЕРБ председателят на "Движение 21" Татяна Дончева. Тя бе категорична, че такива неща никога не са се случвали през последните години, освен при управлението на кабинета "Борисов".

Поведението на медиите внушава на хората чувството за безнадеждност. Хората си мислят, че безнадеждността е тука и по-добре да напусна и да си вземат шапката, каза Дончева. Тя допълни, че навремето слабият герой е бил Бойко, а "сега вече Бойко има друго себеусещане".

Според Дончева президентските избори няма да имат съществено значение.

Значението ще бъде хазната за живота на страната, допълни Дончева. Когато хората се водят от безпринципни съображения и от дребни сметки, накрая остават излъгани, категорична бе Татяна Дончева. Тя наблегна на това, че нацията има нужда от енергия и от посока, и от отговорни водачи. Ще се въртим в този омагьосан кръг, докато не разберем, че освен желание, трябва да вложим усилия, упоритост, търпение, копаене на нивата, каза още Дончева. Тя призова за това да се научим да се измерваме с най-високите образци на времето и да имаме национално самочувствие заради проблемите, които сме преживели, а не защото имаме приятелски отношения с членките на Евросъюза. Не очаквам спасение от чуждите хора. Тази нива чака нас, заключи Дончева.

Снимка БГНЕС

Пред парадния вход на президентството в присъствието на държавния глава Георги Първанов и на вицепрезидента Ангел Марин бе изпълнен традиционният ритуал за издигане на националното знаме по повод Деня на будителите. По-рано вчера Първанов връчи висши държавни отличия

Социолози:

ГЕРБ уби оптимизма у студентите

53 на сто от студентите в България правят горчивата констатация "има позитивни промени, но за хора като мен си остана същото". Отговорът им е на въпрос за работата на правителството в социологическото проучване за студентските програми и достъпът до пазара на труда в Европейския съюз, извършено от "G consulting". Допитването е направено сред 800 студенти редовно обучение в акредитираните вузове у нас. Едва 7 на сто одобряват работата на политиките в този формат, обясни социологът Живко Георгиев. За 12% нищо не се е променило, а 22% са на мнение, че положението им е станало по-лошо. Средната оценка, която бъдещите висшестипни дават на правителството на Бойко Борисов е 3,7.

Студентите през 20-те години на преход винаги са били най-оптимистичната социална група. Оптимизмът им обаче все повече започва да се базира единствено на волята им "аз мога". За разлика от предни години отговорите им в до-

За 53% от младите хора нещата са останали същите както преди една година, едва 7 на сто одобряват работата на политиците

Искра МИЛЕВА

питванията вече не се различават от цялостната извадка, обясни Георгиев. Той допълни, че това е много изненадващо, защото в предходни проучвания студентите винаги са откривали различни проблеми и не са обръщали внимание на тези, които обществото дава като цяло. Студентството вече не се държи като отделен елит със своя диагноза, коментира социологът.

Не може само да изпращаме студенти, трябва и да привличаме, коментира евродепутатът от левицата Ивайло Калфин. Той подчерта и че следващата година в ЕС ще бъде направена класация на университетите според качеството на образование. На въпрос за прогнозата му за мястото на българските вузове евродепутатът заяви: "Страх ме е да прогнозирам."

Все още има студенти, които не знаят защо записват специалността си. 2 на сто отговарят "за нищо, а 5% не могат да преценят. 53% искат да работят по специалността си, а 17% "взимат" диплома, за да започнат работа, за която се изисква висше образование.

40% от студентите оценяват като "по-скоро положителна" ролята на ЕС за висшето образование у нас. Ивайло Калфин даде пример с проекта "Твоята първа работа с EURES", като посочи, че за три години работодателите в сайта са се увеличили със 129%.

Да се опрости процедурата по легализиране на дипломите на студенти, завършили в чужбина, настоява евродепутатът Ивайло Калфин. По думите му процедурата в момента изисква много време, минимум 400-500 лв., а не на последно място е и незаконна. Затова Калфин предлага преценяването на дипломите вече да не е в ръцете на Националния център за информация и документация, а образователното министерство автоматично да ги легализира след проверка на истинността им в студентските регистри в съответната държава. Калфин призовава студентите да алармират за проблема Бойко Борисов на primeminister@government.bg, Сергей Игнатов и Божидар Димитров - press_mon@mon.bg и bojidar.dimitrov@government.bg, парламентарната комисия по образование - konvdlms@parliament.bg, еврокомисията по образование чрез комисаря Андрула Василиу - androulla.vassiliou.eu. Примерен текст на писмата си студентите могат да намерят на: http://www.kalfin.eu/news/initiative_read/40.

Ивайло Калфин:

ПРЕМИЕРЪТ СЕ ПРИТЕСНЯВА ОТ ПРОЕКТА НА ПЪРВАНОВ

Твърденията на Бойко Борисов, че България остава без президентска власт, след като Георги Първанов ще формира граждански проект, отразяват сериозните притеснения на министър-председателя, коментира евродепутатът Ивайло Калфин. Той потвърди своето участие в проекта, както и наименованието му. Това е част от изключително голямото възмущение, с което премиерът посреща тази новина, очевидно, че той е много притеснен от нещо и това се вписва и в трайната му тенденция той да подценява консти-

туционните институции в България, коментира още Калфин. Сигурно някой ден ще чуем, че без премиера сигурно няма и да сме били родени, заключи евродепутатът от левицата. За това, че президентският проект и БСП може да работят заедно в бъдеще, говори депутатът от КБ Корнелия Нинова. По думите ѝ социалистите не трябва да се страхуват от проекта на Първанов, защото в идейно отношение той няма различия с БСП. Вярвам, че заедно с президента можем да разширим лявото пространство, допълни Нинова.

Сините се отгръбват от управляващите

Сините обявиха, че увеличават дистанцията си от ГЕРБ и се готвят да са алтернатива на управляващите на следващите избори. Ако има втори кабинет "Борисов", той отново няма да е коалиционен, заявиха от Синята коалиция. Съпредседателите ѝ Иван Костов и Мартин Димитров не изключиха възможността за предсрочни избори по време на заседание за бюджета за следващата година. Те прогнозираят седемпроцентно обезценяване на пенсиите в края на 2011 г. и дефицит, по-голям от 3 на сто.

Бойко Борисов се надява това управление да издържи до вота за държавен глава, коментира Костов. Според него, ако има ремонт в кабинета, той ще е в посока на отстраняване на най-провалилите се министри, но без да се промени моделът на управление. Костов прогнозира, че "премиерът няма да предложи на никого и в никакъв случай да влезе в евентуално нов кабинет. Това противоречи на персоналните качества на Бойко Борисов, той е недIALOGИЧЕН и неспособен на такива решения, обясни лидерът на ДСБ.

Едно към едно

"152 млн. лв. допълнително за Министерството на труда и социалната политика отиват за най-съмнителната програма - за социално подпомагане - това е бюджетът за купуване на гласове"

Иван Костов

Алексей Петров гавал пари за партията на Борисов

Още през 2005 г. Алексей Петров е спонсориран ГЕРБ, разказа свидетел по делото "Октопод". Асен Урманов обяви вчера, че лично е дал 5000 лв. на Цветан Цветанов преди пет години, за да се подпомогне "идеята ГЕРБ". По това време той е работел в смятаната до близка на Алексей Петров "Лев корпорация". Урманов занесъл парите в щаба на ГЕРБ в НДК, за-

щото Петров му наредил.

"Исках да му ги дам с разходен ордер, той ме помоли да изготвя документ като договор за дарение", каза свидетелят. Той допълни, че това не е единственият път, в който "Лев корпорация" е давала пари на ГЕРБ. Миналата сряда Урманов се завърна от чужбина в България и още на летището заяви, че фирми от "Октопода", включително и "Лев корпорация" са финансирани партията

на Бойко Борисов. По думите на Урманов партньорството между "Лев корпорация" и ГЕРБ не било само финансово, а имало и разработване на общи проекти и идеи.

Цветан Цветанов има пряка връзка и определена роля в митническата контрабанда на цигари, заяви междувременно депутатът от РЗС Емил Василев. Иван Тодоров-Доктора си има наследник и той се казва Цветанов, обяви депутатът.

България

20 т. отрови залежавали във военни складове

Министерството на отбраната няма пари да унищожи излишните опасни боеприпаси и химикали

Близо 20 тона токсични химикали и опасни вещества залежават в складове на армията, защото МО няма пари да ги унищожи. Това разкрива разследване на сайта "Медиапул" за излишните боеприпаси на военното ни ведомство.

Годишно армията ни трупа около 15 000 тона боеприпаси, които подлежат на утилизация. Заради оръжаните средства на МО обаче в проблем се превръща унищожаването на съхраняваните химически токсични вещества.

Според справка на МО натрупаните 20 тона опас-

ни вещества са нитрити, нитрати, живак, лекарствени продукти и инсектициди. Те се съхраняват в складовите бази на Българската армия в страната. От МО твърдят, че се изпълняват всички "мероприятия, гарантиращи безопасното им съхранение". По правило обаче тези вещества трябва да бъдат унищожени.

В бюджета на военното министерство за тази година не са предвидени средства за унищожаването на токсичните химикали, а не се знае дали ще има възможност да бъдат отделени пари и през 2011 г. От МО съобщиха, че ще се търси такава възможност.

Продължава и натрупването на излишни боеприпаси, като само през 2010 г. за утилизация са обявени 15 000 тона. За съхранението, поддръжката и охраната на тези бази, в които се съхраняват и други боеприпаси, годишно се разходват около 12 млн. лева.

Военното министерство обаче е осигурило около 1,3 млн. лева, с които се очаква да бъдат обработени около 700 тона боеприпаси. В момента се подготвя процедура за обявяване на обществена поръчка по Закона за обществените поръчки, допълва Медиапул.

Според разчетите на во-

енното министерство годишно се очаква да бъдат обявени за излишни между 15 000 и 20 000 тона боеприпаси. Прогнозните разчети за утилизация на излишните боеприпаси и най-вече на елементи от тях се базират на международната цена за утилизация, която е около 0,5 евро на килограм. Това означава, че за да бъдат утилизирани натрупаните за една година боеприпаси, са необходими грубо 7,5 млн. евро.

Освен чрез утилизация МО планира да се освобождава от излишните боеприпаси и като продава някои от тях, към които има интерес. Според справка на МО има търговски интерес към 52 вида. За 2010 г. обаче министерството не е продало нищо.

www.duma.bg

кратки

Пребиха кмет при скандал за имоти

С бухалка бе пребит кметът на с. Блажиево, община Бобошево. Благой Падишански бил нападнал от 41-годишен мъж след скандал за имоти в селото. Роднини, спорещи за имот в селото, поискали съдействие от кмета. При опит да изясни ситуацията и да предотврати инцидент Падишански бил нападнал с бухалка от по-младия участник в конфликта. Побойникът е задържан.

Рейс удари линейка на път за катастрофа

Линейка катастрофира в Пловдив, докато пътуваше към пътното произшествие. Инцидентът е станал около 6.30 часа вчера сутринта на кръстовището между бул. "България" и ул. "Победа". Колата на "Спешна помощ" е била ударена от автобуса, след което се е блъснала в друг спрял рейс. Линейката е била с включени сирени и светлини и е бързала след получен сигнал за катастрофа. Шофьорът и дежурната лекарка са с контузни рани. Спешният екип е пътувал за произшествие, при което ТИР е ударил лек автомобил и се обърнал на пътя. Двамата шофьори са без опасност за живота.

Прокуратурата иска 8 г. затвор за братя Галеви

По осем години затвор за т.нар. братя Галеви поиска Кюстендилската окръжна прокуратура вчера. Бизнесмените Пламен Галев и Ангел Христов са обвинени за създаване, организиране и ръководене на въоръжена престъпна група.

Обвинението поиска и налагане на глоба от 16 хил. лева на Пламен Галев, а за Ангел Христов - Геле - 14 хил. лв. Искане се и конфискация на една втора от имуществото им. За петимата им съучастници прокуратурата поиска присъди по-леки наказания.

Предвидено е от присъдите да се приспадне времето, което подсъдимите са прекарвали в ареста. Прокуратурата призова още исовете на гражданските ищци от над 2 млн. лева да бъдат уважени. В Кюстендилския окръжен съд изслушаха 131 свидетели и 26 вещи лица, както и пледоариите на адвокатите на подсъдимите. Галеви са на свобода под гаранция от по 50 000 лева. Те бяха освободени от следствения арест заради кандидатирането им за народни представители по време на парламентарните избори миналата година. Пламен Галев бе задържан през декември 2008 г. за заплахи към журналистката Лидия Павлова, а Ангел Христов бе арестуван през януари 2009 г.

Ден преди вчерашното заседание по делото журналистката Лидия Павлова се оплака, че са спукани и четирите гуми на автомобила ѝ. Фолксвагенът ѝ бил паркиран пред кооперацията, в която Павлова живее. Тя е един от основните свидетели срещу братя Галеви.

На входа на Морската градина се проведе инициативата "Най-гългото четене - прочети моята книга". Идеята на организаторите на празника бе да се провокира желанието на децата да се запознаят с хубавата българска книга

Правят списък с неизправни училищни бусчета

Списък с училищата, които нарушават правилата при превоз на ученици, е публикуван в интернет от вчера. Данните могат да се видят от всички родители на страниците на транспортното министерство и агенция "Автомобилна администрация". Това е част от втория етап на кампанията "Сигурност за нашите деца". От 15 септември до момента автомобилните инспектори са съставили 47 акта на училищни автобуси в цялата страна. За технически неизправности временно са спрени от движение 5 автобуса.

Най-често срещаните нарушения са пукнати стъкла, изпускане на въздух от спирачната система, неизправности по кормилната уредба, липси на болтове на гумите. Някои автобуси не са преминали задължителния технически преглед или превозват повече от допустимия брой деца. В някои случаи липсва трудовият договор на водача или няма договор за специализиран превоз, който трябва да се сключи или с общината, или с училището. Санкционира се и липсата на обозначителни табели.

Общинари си гадоха пропуски за синя зона

Георги АРГИРОВ

Скандално решение гласуваха общинските съветници в Благоевград на последната си сесия. По предложение на зам. общинския председател Радостин Тасков съветници ще ползват специални пропуски за синята зона. Като причина за това искане Тасков изтъкна участието в заседание на комисии и сесии на ОбС - Благоевград. Когато идвам на заседание или сесия, аз плащам за 2 часа, но понякога оставам за повече, и като се върна, колата ми е закопчана, обясни неволите си местният избранник. Подкрепи го и шефът на местния парламент Костадин Хаджигеаев. Той изтъкна, че понякога по работа в общината идват специалисти от най-различни ведомства в столицата и на него му било неудобно да ги кара да плащат за синя зона. По време на дебатите се чу и предложение паркингот зад общината, който и в момента е част от синята зона, да се ползва само от общинските чиновници и съветниците. Така след 40 минути колегите на Тасков и Хаджигеаев взеха присърце тази идея и промениха наредбата в частта за ползване на служебни пропуски. По този начин освен кметовете и кметските наместници, които се ползват от тази преференция, отгук нататък и общинските съветници могат да паркират в синята зона, когато изпълняват своите служебни задължения.

Червеното винаги е модерно!

добавете вашия град на картата с клубове

ПРИЯТЕЛИ

НА ДУМА

срещи
изложби
концерти
конкурси
факти
събития

Пътуваме го летището само с автобус 84

Няколко автобусни линии в София са закрити от вчера, а други са с променен или удължен маршрут, напомниха от Центъра за градска мобилност. До летището вече ще се стига само с автобус номер 84, чийто маршрут се слива с този на 284. Рейсове ще минават и през първия, и през втория терминал на аерогарата. Новата линия 84 ще пътува с удължен маршрут от ул. "Ген. Гурко" - бул. "Цариградско шосе" - бул. "Христофор Колумб" - жк "Дружба" - летище София. Увеличава се броят на автобусите, обслужващи линиите по посока на кв. "Дружба" - 11, 85, 88 и 604. Закрива се автобусна линия 16, а се увеличава броят на автобусите по линия 117 с маршрут Бухово - автостанция "Изток". Удължава се и маршрутът на автобусна линия 119. Обединяват се автобусни линии 58 и 59, като линия 59 ще пътува по маршрут от кв. Княжево - кв. Владая - с. Мърчаево. Обединяват се автобусни линии 68 и 69, като автобусна линия 69 ще пътува с удължен маршрут от с. Железница, с. Бистрица, бул. "Св. Кл. Охридски", наляво по бул. "Г. М. Димитров", ул. "Акад. Ст. Младенов", ул. "8 декември" - бул. "Св. Кл. Охридски" по маршрута двупосочно. Променен и удължен е маршрутът на линии 70 и 123. От бул. "Св. Климент Охридски", наляво по бул. "Г. М. Димитров", ул. "Акад. Ст. Младенов", ул. "8 декември", бул. "Св. Кл. Охридски" и по маршрутите си двупосочно.

България

Закриват домове за деца до 3-годишна възраст

В тях растат 2334 питомци. Не е ясно как ще се „разквартироват“ за 15 години и болни, и здрави

Министерството на здравеопазването започва постепенно да закрива домовете за деца до 3-годишна възраст, съобщиха от пресцентъра на ведомството. Всички деца в тях трябва да бъдат върнати в биологичните им семейства или настанени в приемни през следващите 15 г. Първите девет дома ще бъдат закрити през следващите пет години. Финансирането ще се осъществи по ОП „Регионално развитие“ и ОП „Развитие на човешките ресурси“. Очаква се по тях да бъдат усвоени над 26 млн. лева. Процесът е част от цялостната „Визия за деинституционализация на децата в България“.

Тридесет и два са домовете за деца до три години в страната. В тях са настанени

2334 деца, като едва 0,7% от тях са сирачета. Най-честите причини, поради които родителите изоставят децата си в домовете, са социално-икономически проблеми, липса на умения или капацитет за отглеждането им, здравословни проблеми, насилие в семейството, нежелано или преждевременно раждане. Анализите на министерството обаче сочат, че при подходяща политика децата могат да се върнат в семейна среда или да се предотврати изоставянето им.

Общо 1260 от децата в 32-та дома нямат увреждания. Поне половината от тях имат шанс да се върнат в биологичните си семейства. Останалите могат да бъдат настанени в приемни семейства или осиновени. В момента в страната има

1074 от децата в домовете са с увреждания и хронични заболявания. С оглед на значителния им брой МЗ започва проверки на диагнозите, които са им поставени. Целта е да се види дали те са верни и

дали децата получават адекватни грижи и лечение. Проверките започнаха вчера и ще продължат до края на месеца. След това ще се премине към изработването на индивидуални планове за възможности-

те за реинтеграция на всяко отделно дете.

Специално за децата с комплексни увреждания, които са около 160 и трудни могат да намерят приемни семейства, ще се изградят малки групови домове.

над 475 приемни семейства, в които живеят повече от 417 деца. През миналата година 800 деца са били осиновени. За тази цел усилията на държавата ще се насочат в оказване на социална подкрепа на родителите, които трудно могат да се грижат за децата си. Освен това ще се изградят семейноконсултативни центрове, където бременните жени и майки с деца да получават помощ.

Децата и младежите в най-висок риск в специализираните институции са 265. Това е установил преглед, направен от мултидисциплинарни екипи между 10 септември и 15 октомври, съобщи вчера председателят на Държавната агенция за закрила на детето Надя Шабани. По думите ѝ за първи път оценката на децата е правена съвместно от различни специалисти, които излизат с общо решение за тях.

Повишаването на стажа започва от 1 януари 2012 г.

Премиерът, синдикати и работодатели подписаха национално споразумение за нова стратегия за финансова стабилизация на Държавното обществено осигуряване и усъвършенстване на пенсионното законодателство. Това съобщиха вчера на пресконференция в Министерския съвет премиерът Бойко Борисов.

След продължителни преговори е постигнат консенсус стажа за работещите при третата обща категория труд да започне да се увеличава плавно с по четири месеца на година от 1 януари 2012 г. до достигане на 37 години за жените и 40 за мъжете през 2020 г. От 1 януари 2021 г. ще започне нарастване на възрастта за пенсиониране на жените и мъжете с по шест месеца на година, до достигане на 63 години за жените през 2026 г. и 65 години за мъжете през 2024 г. Сега жените се пенсионира на 60 години, при 34 години стаж, а мъжете - на 63 години, при 37 години стаж.

Условието за пенсиониране на категорияните работници няма да се променят до края на 2014 г., отбеляза премиерът Бойко Борисов. Периодът за ранно пенсиониране на работещите в тежки условия ще бъде удължен до 31 декември 2014 г. Запазва се сегашният вариант на пенсиониране, при който работещите при първа и втора категория труд се пенсионира през НОИ. От 2011 г. до 2014 г. вносните на ка-

Министър-председателят Бойко Борисов заедно с представители на двата синдиката Пламен Димитров и Константин Тренчев, социалния министър Тотю Младенов и на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване дадоха пресконференция в Министерския съвет по повод предлаганата от правителството пенсионна реформа

тегорийните работници от 12% за първа категория и 7% за втора категория ще постъпват в НОИ, а не както досега - в професионалните фондове. Във фонд „Пенсии“ на НОИ ще се прехвърлят и средствата по индивидуалните им

партиди до 31 март 2011 г. От първи януари 2015 г. ранните пенсии за работещите при първа и втора категория труд ще се изплащат само от професионалните фондове. От 2017 г. започва увеличаване на тежестта на вся-

раства от пет на седем процента. Увеличава се и периодът за закупуване на стаж до пет години - вноската е в размера на вноската за фонд „Пенсии“ - 17,8% върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се.

В края на следващата година пенсиите ще се обезценят и ще намалеят със 7%, прогнозира лидерът на ДСБ Иван Костов след разширено заседание на ръководствата на всички партии от Синята коалиция, които обсъдиха бюджета за следващата година. Депутатите от обединението ще гласуват против бюджетите на НОИ и НЗОК и ще се въздържат при гласуването на републиканския бюджет за 2011 г. По думите на Костов бюджетът на социалното министерство е бюджет за купуване на гласове, защото с него се отпускат 152 милиона лева допълнително за социално подпомагане.

ка година осигурителен стаж от 1,1 на 1,2% за пенсиите, свързани с трудовата дейност. От същата година се увеличава и общият размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с два процента, като увеличението се насочва за универсалните пенсионни фондове, т.е. вноската за тях нараства от пет на седем процента.

От 1 януари 2014 г. се премахва максималният размер на новоотпуснатите пенсии и постепенно се увеличава максимумът на старите пенсии чрез нарастване на максималния осигурителен доход. Министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов заяви, че постигнатото досега никога не е правено. Реформирахме системата с визия до 2035 г., за да бъде устойчива, заяви той. Синдикатите определяха споразумението като единственият възможен компромис, по думите на и.д. президента на КНСБ Пламен Димитров, а работодателите изразиха задоволство, че е отразено желанието им да не се отлага пенсионната реформа, както и е заложено поисканото от МВФ - по думите на председателя на БСК Божидар Данев. Задоволство от постигнатото изразиха и от Асоциацията на пенсионно-осигурителните дружества.

Конгрес по ерготерапия

Зорница АСЕНОВА

Първи Национален конгрес с международно участие по медицинска рехабилитация и ерготерапия - една нова за България специалност, която продължава и развива традициите на българската рехабилитационна школа, ще се проведе в Боровец на 4-6 ноември. Той се организира от ръководствата на висшите медицински училища, получили акредитация за тази специалност - катедра „Физикална медицина, рехабилитация, ерготерапия и спорт“ при МУ - Плевен, и сектор „Медицинска рехабилитация и ерготерапия“ при МУ - София. Поканени са и пациентски организации. Целта на конгреса е да обедини усилията на професионалистите в тези области с цел подобряване качеството на живот на хората с увреждания, икацията и професионалната компетентност на кадрите и др. Акцент ще бъде поставен върху мозъчно-съдовата болест, значимо заболяване, по което България държи „компрометиращо първенство“ с нивата си на заболяемост, болестност и смъртност.

Над 5000 роми с риск от туберкулоза

Аида ОВАНЕС

Над 5000 роми от 11 общини в страната са били с риск да заболели от туберкулоза през първите 6 месеца на т.г. Това показват данните от съвместната работа на здравни медиатори и медицински специалисти в София, Пловдив, Варна, Бургас, Видин, Враца, Монтана, Кюстендил, Хасково, Сливен, Стара Загора, Добрич и Пазарджик. Тяхната работа е част от програмата на МЗ „Подобряване на контрола на туберкулозата в България“, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария. По време на работата на екипите общо 1558 души от прегледаните са били със съмнения за туберкулоза и са прегледани от специалист. На 26 е поставена диагнозата активна туберкулоза. Открити са и 71 души с латентна туберкулоза. На всички пациенти е предложено безплатно лечение.

абонамент 2011

ДУМА

1 месец 20 лв.
12 месеца 240 лв.

краен срок за годишен абонамент - 15.12.2010 г.

Свържете се с нас на телефон 02 / 970 52 08 , 970 52 03

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Министър Росен Плевнелиев представи вчера новия началник на Дирекцията за национален строителен контрол Милка Гечева. Тя обяви, че ще бъдат издадени 94 заповеди за премахване на незаконни постройки в района на яз. "Ивайловград"

ИТАР-ТАСС цитира Борисов:

АЕЦ „Белене“ и „Южен поток“ са важни за България

Премиерът на България Бойко Борисов смята, че за страната е изключително важно строителството на АЕЦ „Белене“ и на газопровода „Южен поток“, съобщава ИТАР-ТАСС, писа вчера Агенция „Фокус“.

„Смятам, че строителството на АЕЦ „Белене“ е много важно, тъй като в противен случай до 2020 г. България ще срещне сериозни проблеми с производството на електроенергия, докато съседна Турция ще разполага с 4 атомни

електроцентрали“, отбеляза българският премиер.

„От цялото си сърце подкрепям проекта за АЕЦ „Белене“, заяви Борисов, като потвърди, че преговорите с инвеститори от Германия се намират във финален етап.

Борисов отбелязал, че съвместните енергийни проекти с Русия ще бъдат успешно завършени с изключение на „Бургас-Александруполис“, на чието реализация неизбежно ще попречат екологични проблеми.

Дефицитът спрял да нараства

През септември се отбелязва минимално превишение на приходите спрямо разходите с 18.9 млн. лв. Въпреки това в края на септември т.г. бюджетното салдо остава отрицателно в размер на 1.518 млрд. лв. Постъпленията за деветмесечието на 2010 г. са 17.356 млрд. лв., или 70.7% от разчета за годината. Това показват данните за изпълнението на консолидираната фискална програма към 30.9.2010 г. Основните параметри по изпълнението на приходите за деветмесечието се развиват в рамките на актуализираните разчети, съобщиха вчера от пресцентъра на финансовото министерство.

„Стара планина“ може да изчезне

Бизнесът бил ягосан на правителството и вече не желаел да произвежда продукти по стандарта

Бизнесът е на път да се откаже от производството на колбаси „Стара планина“ и отказва да финансира лаборатория, с която да се контролира производството, съобщиха вчера „Всеки ден“.

„Няма да финансираме никаква лаборатория, фирмите от бранша не желаят да финансират лаборатория. Вече ми се повръща от тази „Стара планина“. Фирмите отказват да го правят. Дотегна ми да се занимавам с молекули и с наночастици“, заяви председателят на Асоциацията на месопереработвателите Кирил Вџев.

Представители на асоциацията обясниха пред „Всеки ден“, че фирмите са разочаровани от несправедливото отношение към тях. „Бяха набедени фирми,

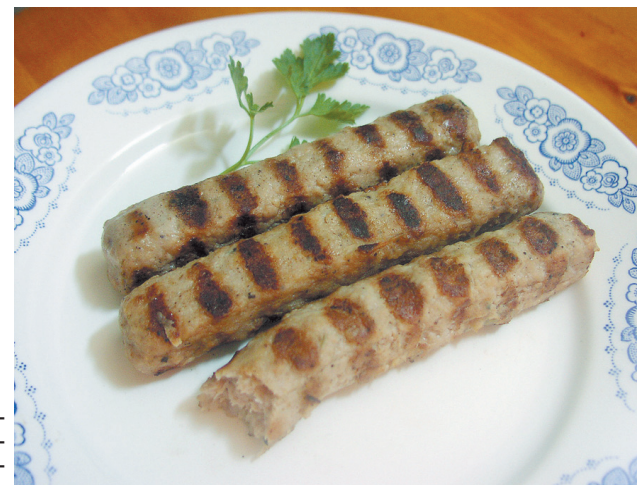
които са спазвали правилата и нямат никаква вина са нищо. Доказа се тяхната невинност, но никой не се извини са причинените неудобства, а даже напротив - тръгнаха да търсят някакви други нарушения. Всичко това беше много обидно и за производителите, и за потребителите. Как тези хора да бъдат стимулирани да работят по този стандарт, като стартът беше убийствен за всички“, обясниха от асоциацията.

Макар и бизнесът да се отказва, от лаборатория от ветеринарната служба официално обявиха, че контролът на стандарта „Стара планина“ ще се прави по метода Elisa. По същия метод се установи, че набедените от аграрния министър производители не са влагали соя в продуктите с лого „Стара планина“. Не е ясно как ще се намерят пари

за финансиране на лаборатория, която ще ползва метода, след като бизнесът отказва да го направи.

„Всеки има право сам да избира какво и как да произвежда. Този стандарт не е задължителен и никой не може да накара фирмите да го прилагат“, каза пред „Всеки ден“ пиарът на министър Найденов Мирослав Иванов. Според него няма как всички фирми да престанат да произвеждат продукти „Стара планина“, защото има търсене на тези продукти, а от него зависи и предлагането.

Междувременно аграрният министър подмени причината да наложи глоби на набедените от него фирми - „Сами - М“, „Лалов и Вачев“, „Кен“ и „Унимес“. Дружествата ще плащат санкция не за соя в

продуктите им, а затова, че ветеринарите инспектирали фабриките им и открили „дребни пропуски“. Самият стандарт „Стара планина“ няма да се променя и ще остане с 0% съдържание на соя.

От Асоциацията на месопереработвателите отхвърлиха и твърденията на ветеринарната служба, че фирмите, преработващи месо, са се противопоставили на идеята на аграрния министър каймата „Стара планина“ да се прави само от свежо месо. „Това е абсурд, никой не се е противопоставил на нищо - просто в България се произвежда 30% от необходимото месо и 70% се налага да се внася“, каза Кирил Вџев.

„Орехите“ на фестивал на балканската кухня

Гостите на събитието бяха посрещнати с наложена баница „Фамилия“

Посетителите на първия фестивал „Балканска традиционна трапеза“ се убедиха в качеството на българските месни деликатеси, като опитаха майсторлъшки мезета, експонирани на щанда на „Орехите“ и приготвени в типичния за националните ни обичаи стил.

Кулинарното събитие започна днес и ще продължи до края на утрешния ден пред зала 6 на НДК. В него участват водещи производители на емблематични за всяка нация хранителни продукти от българската, сръбската, гръцката и турската кухня.

Фестивалът бе открит от кмета на район „Триадница“ Евтим Евтимов. Сред гостите бяха директорът на столичната РИОКОЗ д-р Михаил Попов и генералният директор на НДК Христо Друмев. Официалните лица бяха посрещнати с най-новото предложение на популярната марка баница „Фамилия“ - наложена баница със сирене, създадена по автентична българска рецепта с наредени кори и пльнка.

„Лоунли планет“ ни препоръчва като туристическа дестинация

България е сред страните, които трябва да бъдат посетени през 2011 г., съветва туристическият справочник „Лоунли планет“. България е на 5-о място в класацията на справочника, представяща 10-те страни, които туристите трябва да посетят през идната година. На първите 4 места са Албания, Бразилия, Кабо Верде и Панама, а след България остават Вануату, Италия, Танзания, Сирия и Япония.

България винаги е имала своя чар, отбелязва изданието. В най-големите й градове, в заснежените планински върхове и ски писти, по плажовите, покрити със златист пясък, и древните пристанищни градове по крайбрежието на Черно море. Но през последните години славата на страната бе позасенчена от по-известните й съседи.

Сега обаче нещата се променят,

посочва „Лоунли планет“. Страната вече е част от ЕС и получава по-голямо внимание, а и самочувствие. Ски курортите са дестинация за европейците, които търсят по-евтина алтернатива. По крайбрежието на Черно море все още могат да се намерят незастроени местенца, а чудесната винарска индустрия процъфтява, заключава справочникът.

НСИ отчита ръст в производството на еленергия

Производството на електроенергия през август спрямо юли 2010 г. нараства с 0.4% до 3994 гВтч, съобщават от Националния статистически институт.

Наблюдава се намаление на производството на твърди горива с 4% до 2422 хил. т., на пропан-бутан с 10% до 9 хил. т, на безоловен бензин с 4.4% до 130 хил. т, на дизелово гориво с 5.2% до 110 хил. т и на природен газ с 13.1% до 417 хил. куб. м.

Производството на твърди горива през август 2010 г. спря-

мо август 2009 г. нараства с 30.5%, на природен газ - с 14.0%, и на електроенергия - с 24%. Отчита се намаление в производството на пропан-бутан с 43.8%, на безоловен бензин с 2.3% и на дизелово гориво с 32.9%.

Доставките на пропан-бутан през август спрямо юли 2010 г. нарастват с 25% до 30 хил. т, на дизелово гориво с 58.6% до 111 хил. т, на електроенергия с 4.4% до 2 584 гВтч, и на природен газ с 8.1% до 147 млн. куб. м.

ДОМАТИТЕ СКОЧИХА СЪС 75%

Цената на оранжерийните домати през тази есен е със 75% по-висока спрямо есента на 2009 г., а на оранжерийните краставици съответно с 34%. Най-голямо поскъпване през октомври 2010 г. спрямо октомври м.г. е регистрирано при цената на чесъна със 110%. Олиото и брашното вече се продават с 40 и 25% поскъпо. А гроздето се търгува с 33% по-висока цена. Поскъпване на годишна база в интервала 12-16% се наблюдава при лимоните, зелените и червените пипер, зелето и морковите. По-високи цени в диапазона 3-5% са регистрирани при ябълките, портокалите и картофите.

Практично земеделие

www.duma.bg

СЕЙТБА

Сейтбата изостава и вероятността да достигнем площите на 2009 г. е сведена до нула. Към 21.10.2010 г. засетите площи са, както следва: пшеница - 3 637 660 дка; ечемик - 608 898 дка; ръж - 28 075 дка; тритикале - 28 834 дка; зимна маслодайна рапица - 1 845 952 дка. Предсеитбената обработка е извършена на 8 889 006 дка, а дълбоката оран - 4 286 113 дка.

Реколтата от маслодаен слънчоглед и царевицата за зърно

Приключва прибирането на слънчогледа. Ожънатите площи с маслодаен слънчоглед са 6 335 851 дка, или това представлява 96 на сто от площите. Отчетеното производство е 1 409 049 тона, при среден добив от 222 кг/дка.

Продължава прибирането на царевицата. Ожънатите площи с царевица за зърно са 2 178 591 дка, или това представлява 70 % от заетите площи. Отчетеното производство е в размер на 1 383 548 т., а полученият среден добив - 635 кг/дка.

Реколтата от пролетници

Продължава прибирането на реколтата от пролетниците. По оперативни данни на МЗХ ситуацията е следната:

Пипер: площ - 40 064 дка; производство - 64 089 тона; среден добив - 1600 кг/дка

Домати: площ - 36 940 дка; производство - 94 379 тона; среден добив - 2587 кг/дка

Картофи: площ - 132 543 дка; производство - 190 331 тона; среден добив - 1436 кг/дка

Тютюн "Ориенталски": площ - 187 598 дка; производство - 28 502 тона; среден добив - 152 кг/дка

Тютюн тип "Бърлей": площ - 21 197 дка; производство - 4163 тона; среден добив - 196 кг/дка

Тютюн тип "Вирджиния": площ - 38 795 дка; производство - 7584 тона; среден добив - 195 кг/дка

Овес: площ - 193 271 дка; производство - 32 925 тон; среден добив - 170 кг/дка

Шарен слънчоглед: площ - 75 492 дка; производство - 20 623 тона; среден добив - 273 кг/дка

Силажна царевица: площ - 92 533 дка; производство - 187 539 тона; среден добив - 2027 кг/дка.

ПАЗАРИ

През изминалата седмица се отчита една сравнително спокойна търговия както по отношение на реализираните сделки, така и по отношение на цените. По данни на САПИ средната цена за страната на **хлебната пшеница** към 22.10.2010 г. се стабилизира на равнище от 358 лв./тон без ДДС. На цена над 400 лв./тон се търгува пшеницата на пристанищата в страната. Сравнително ниски остават цените в областите Русе и Разград. Свободните количества пшеница в производителите са на изчерпване и това вероятно ще доведе до стагнация на пазара през ноември.

През седмицата е отчетено леко повишение на средната цена за страната на **фуражната пшеница**. Към 22.10.2010 г. цената е 310 лв./тон без ДДС. До 360 лв./тон фуражната пшеница се търгува в областите Варна, Шумен и Добрич. В областите В.Търново и Ст.Загора цената е около 300 лв./тон. По данни на НСЗФ в периода 15.10 - 22.10.2010 г. са изнесени 82 367 тона пшеница. С нея общото количество зърно, напуснало страната от новата реколта, достигна до 1 445 050 тона, от което 957 398 тона за ЕС и 487 652 тона за трети страни. През тази седмица се товари кораб с пшеница с вместимост от 31 хил.тона за Испания на пристанище Варна. На пристанището в Бургас се товарят два кораба пшеница за Гърция и Испания с вместимост от 7 хил.тона.

Търговията с ечемик е спокойна и без резки ценови движения. По данни на САПИ средната цена за седмицата е 301 лв./тон без ДДС. Повишението спрямо предходната седмица е с 13 на сто. Търговията е ограничена само в шест области на страната. Най-драматично повишение е отчетено в област Ловеч, където цената достигна до 350 лв./тон. По данни на НСЗФ общото количество ечемик, напуснало страната от новата реколта, е в размер на 380 332 тона. През октомври няма регистриран износ на ечемик.

Продължава прибирането на царевицата за зърно. Средната цена отбелязва тенденция на повишение. По данни на САПИ средната цена към 22.10.2010 г. е 316 лв./тон без ДДС и спрямо предходната седмица повишението е с близо 3 на сто. В Бургас не се отчита търговия с царевица. Във Варна и Ст.Загора цената достигна до 350 лв./тон. В област Монтана търговията се реализира на цена от 290 лв./тон. Износът е сравнително активен. От новата реколта досега са напуснали страната 159 556 тона. Към същата дата на 2009 г. износът е бил в размер на 200 110 тона. На пристанището във Варна се товари кораб с вместимост от 11 хил.тона за Испания.

Продължава активната търговия със слънчоглед. Цените ежеседмично се коригират нагоре. Средната цена за седмицата към 22.10.2010 г. е в размер на 690 лв./тон без ДДС и спрямо средната цена на септември повишението е със 17 на сто, а спрямо предходната седмица - с 4,4 на сто. В областите Добрич и Варна цената достигна до 750 лв./тон без ДДС. В повечето области на страната търговията се осъществява в ценовия диапазон от 660 до 680 лв./тон. По данни на НСЗФ общото количество слънчоглед, напуснало страната от нова реколта, е в размер на 116 078 тона и това представлява твърде скромна цифра спрямо износа на 2009 г. за същия период. Износът все още е основно за страни от ЕС. На международните пазари сме свидетели на лек спад в цените. Като цяло се запазват високите ценови равнища на основните култури.

РЕКОЛТА 2010 - АНАЛИЗ НА КАЧЕСТВОТО

НСЗФ излезе с официална информация за качеството на зърното от реколта 2010 г. От службата информират, че в периода на жътвената кампания са били взети 1896 проби от 1 507 783 тона пшеница от основните зърнопроизводителни райони на страната. Извадката е представителна и е 40,2% от отчетеното от МЗХ количество в размер на 3,764 млн.тона. Окачествяването се извършва по основни качествени показатели на БДС и БДС ISO, които определят потребителната и търговската стойност на зърното.

Резултатите от окачествяването на пшеницата са, както следва: първа група - 1,1% от пробите; втора - 4,3%; втора Б група - 18,4%; трета - 76,2%. Анализът показва, че качеството на зърното реколта 2010 г. е сравнимо с реколти 2004, 2007 и 2009 г. В сравнение с реколта 2009 г. е увеличен дялът на пшеница от трета група с 3,2 на сто. Отчита се намаление с 1,2 на сто на количеството зърно от втора Б група. Общото количество зърно от първа, втора и втора Б групи за реколта 2010 г. е в размер на 23,8 на сто, или това представлява с 3,2 на сто по-малко от предходната година. Необходимо е да се отбележи, че в отнесените количества в трета група попадат пшеници със сравнително добри хлебопекарни показатели, т.е. не могат директно да бъдат определени като фуражна пшеница. Голяма част от тези количества имат ниво на хектолитрова маса над 72 кг/хл; добив на мокър глутен - над 20-22% и числото на хлебопекарна сила е над 45 условни единици, което дава възможност за производство на хляб.

Изводът, който правят специалистите от НСЗФ, е, че като цяло зърното от пшеница реколта 2010 г. задоволява технологичните изисквания на зърно за преработката и хлебопроизводството. Общо 34,6 на сто от производството на пшеница е с показатели над минималните технологични изисквания: хектолитрова маса над 72,0 кг/хл, добив на мокър глутен над 20% и ЧХС - над 45 условни единици. Въпреки че агроклиматичните условия като цяло благоприятстваха формирането на високи добиви и по-добро качество, неблагоприятната климатична обстановка при прибирането на реколтата оказва негативно влияние върху тях.

ВРЕМЕТО

За периода до 6 ноември 2010 г. се очакват валежи на територията на цялата страна. Максимумната температура в Северна България ще достигне до 16С, а в Южна България - до 20С. В края на седмицата се очаква валежите да спрат и да се създадат условия за продължаване на селскостопанската дейност.

	02.11.2010	03.11.2010	04.11.2010	05.11.2010
	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Бургас	12/16°C	10/14°C	9/16°C	7/17°C
Добрич	9/14°C	9/13°C	10/16°C	4/17°C
Ловеч	5/12°C	7/15°C	7/15°C	2/11°C
Русе	9/15°C	7/14°C	7/16°C	3/12°C
Стара Загора	9/15°C	9/15°C	9/18°C	3/15°C

НОВИНИ

● Близо 2,433 млн.лв. са усвоените средства по Националната програма по пчеларство за тригодишния период от нейното управление в ДФ "Земеделие". Договорираните средства по Програмата за периода 2008/2010 г. са близо 98 на сто, а изплатените представляват 73 на сто от ресурса на програмата. Разликата между договорирани и изплатени средства се дължи на това, че някои пчелари, които са подписали договори, впоследствие са се отказали да изпълняват инвестицията или не са успели да я направят. В резултат на това те не са подали заявка за плащане. Трябва да уточним, че това са проекти на дребни пчелари, които по различни причини са се отказали. Тези проекти обикновено не надвишават 10 000-12 000 лв., като има и проекти на стойност 1000-2000 лв. Най-голям интерес е регистриран по мярката за подновяване на пчелни кошери, която включва закупуване на кошери и на пчелни семейства. По-слаб е интересът към мярката, свързана с борбата с болестите по пчелите. Характерно за програмата е, че се кандидатства с малко на брой документи - заявление по образец и цени, които предварително се определят, като норматив за кошери и пчелни семейства. Единственото, което се иска, е да се докаже дейността в областта на пчеларството и регистрации в необходимите институции.

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

На 4 ноември 2010 г. в парк-хотел "Москва"- София, ще се проведе Юбилейна научна конференция с международно участие "60 години Институт по животновъдни науки - Костинброд".

БЮДЖЕТ 2011

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Финансовият ресурс за осъществяване на ОСП по Първия стълб е предвиден в размер на 1 060,8 млн.лева, в т.ч. 767,4 млн.лв. за директни плащания и 293,4 млн.лв. за национални доплащания, в които влиза и възстановяването на акция за горивата. Не са заложени средства за специфично подпомагане съгласно разпоредбите на чл.68 от Регламент щ73 (2009) в размер на 37,8 млн.лв., които трябва да се изплатят на ДФЗ-РА и подлежат на възстановяване от ЕФГЗ. Това може да доведе до неусвояване на средствата от Европейския фонд, които се възстановяват изцяло от страната.

Определените средства за национални доплащания по схемите за животни са в размер само на 53 млн.лв., което е изключително малко, ако се стъпи на базата на възможните и разрешени финансови ресурси от ЕК.

Липсват обещаните 70 млн. лева за подпомагане на тютюнопроизводителите за реколта 2010. Както е известно, тютюнопроизводителите се регистрираха по Наредба щ3 и попълниха заявленията за подпомагане за 2010 г.

Мерките на пазарна подкрепа в Бюджет 2011 също са пренебрегнати. Те се финансират изцяло от ЕК и за 2011 г. индикативният бюджет е в размер на 98 млн.лева. Задължително условие е да има национално съфинансиране и за 2011 г. и то е в размер на 27 млн.лева. Ако не се осигурят финансовите средства, съответно не могат да се финансират програми, като: "Училищен плод", "Пчеларската програма", "Интервенцията на пазара".

Минимални са разчетите за усвояване на средствата по Втория стълб и не отговарят на очакваните разплащания. В бюджета средствата по ПРСР за 2011 г. възлизат на 611,9 млн.лв., от които 145 млн.лв. представляват национално съфинансиране. Като се има предвид правилото Дп+2", към 31.12.2011 г. трябва да бъдат изплатени 1 108 млн.лв., от които 893,4 млн.лв. са от ЕС и 215,4 млн.лв. представлява националното съфинансиране. Ако не се разплатят тези средства, страната ни ще връща средства от бюджета на ПРСР, а те най-вероятно ще са над 500 млн.лева.

Недостатъчни са средствата за финансиране на разходите за ДДС на общините по одобрените за подпомагане проекти по ПРСР. Предложените средства в Закона за бюджета са 32 млн.лв., а най-вероятно необходимите ще са два пъти повече.

Не са достатъчни средствата, предвидени по Общата рибарска политика на ЕС. В Закона за бюджета предвидените средства са в размер на 10 млн.лв., в т.ч. 2,5 млн.лв. национално съфинансиране.

В план-сметката на ДФЗ са предвидени следните средства по направление: Държавни помощи: субсидии - 30 млн.лв; инвестиционни кредити на земеделските производители - 140 млн.лв; за временна финансова помощ - 40 млн.лв; безлихвени заеми на общините, които ще се предоставят в рамките на оставащите 30% от одобрената субсидия по ПРСР - 120 млн.лв. Освен това със средства на държавния бюджет следва да се изплатят засега 25 проекта по Програма САПАРД в размер на 20,8 млн.лв.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90, www.office@intellect-consult.com

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Свят

Снимки БГНЕС

Най-малко 52-ма заложници и полицаи загинаха, след като в неделя иракските сили за сигурност щурмуваха църква в Багдад, в която над 100 иракски католици бяха похитени от членове на групировка, свързана с "Ал Кайда". Ранени са 67 души. Въоръжените нападатели поискаха да бъдат освободени затворници от "Ал Кайда" в Ирак и в Египет

Тирана заговори за „Единна Албания“

Инициативата за „мирно“ заграбване на съседни територии е на път да взриви сложната обстановка на Балканите

На митинг в Тирана беше представена "Листа на естествената Албания", чиято цел е създаване на единна държава на всички албанци на Балканите. Участваха стотици албанци от Прешевската долина, от Косово, Македония, Черна гора, Гърция и диаспората, пише РТС. Инициативата е на директора на Института за регионални прогнози в Тирана Кочо Данай, който е бивш съветник на трима албански премиери. Данай се обявява за единна държава на всички албанци на Балканите като каза, че тази цел може да бъде осъществена изключително по мирен път, чрез преговори със съседите.

На митинга Данай каза, че сформирването на тази листа води към стабилност и просперитет на региона на Балканите, който има европейски път, предаде агенция Фonet. Данай съобщи още, че листата ще участва на предстоящите избори на териториите, на които

живеят албанци. Той поиска ревизия на Лондонския договор от 1913 г., за който смята, че е "разделил албанския народ в няколко държави".

Новата албанска държава, която да обхваща Албания, Косово, частите от Сърбия, както и частите от Черна гора, Македония и Гърция, където живеят албанци, според прогнозите на Данай трябва да бъде сформирана до 2013 г. За тази цел албанците в тези държави трябва да гласуват на референдум, каза Данай, който очаква решение за това да бъде взето скоро в Косово.

По оценка на Данай формирането на "естествена Албания" ще означава решаване на албанския въпрос на Балканите, пише РТС. Данай смята, че тази идея се подкрепя и от международната общност. Той отбеляза, че за това "ясно говори присъствието на представители на Дания и Германия на срещата в Тирана".

Сформирането на "Листа на естествена Албания" беше

HARTA E SHQIPËRISË

GJENDJA E SOTME E KUFITVE ADMINISTRATIV
DHE GJENDJA REALE E TROJEVE HISTORIKISHT ETNIKE SHQIPTARE

приветствано от кмета на община Прешево (град в Сърбия, в близост до македонско-сръбската граница) Рагми Муштафа, председателя на общинския съвет в Буяновац Ионуз Муслиу и заместник-председателя на общинския съвет Прешево Орхан Реджепи (Преше-

во и Буяновац са общини в Южна Сърбия). "Прешевската долина е най-окупираната част от албанската територия", каза Реджепи, който е сигурен, че "Листата на естествената Албания" ще участва на следващите избори в Прешево.

Междувременно косовското движение "Самоопределение" се обяви за обединяване на Косово и Албания и предложи отмяна на член от конституцията, с който се забранява Косово да се обединява с друга държава, предаде агенция МИА. Лидерът на движението Албин Курти заяви, че организацията ще се ангажира да осигури на народа на Косово възможността и правото сам да взема решения както по вътрешнополитически, така и по външнополитически въпроси и отношения. Според него външнополитическият аспект на самоопределението предполага Косово да има право на армия като отбранителна сила и право да се присъедини към Албания.

ВИЗИТА НА МЕДВЕДЕВ ЯДОСА ЯПОНИЯ

Японският министър на външните работи Сейджи Маехара извика посланика на Русия в Токио и му връчи протест във връзка с визитата на президента Дмитрий Медведев на южните Курилски острови, предаде ИТАР-ТАСС. Японското правителство обмисля ответни мерки, а японският премиер Наото Кан изрази "голямо съжаление" по повод на визитата на Медведев. От своя страна Москва заяви, че не разбира "неприемливото" недоволство.

По-рано руският президент кацна на остров Кунашир от Курилските острови. Това е първото посещение на руски лидер на островите, оспорвани от Япония, която ги нарича "Северните територии". С Медведев пристигна и губернаторът на Сахалинска област Александър Хорошавен. В програмата на посещенията бе предвидена среща с жителите на островите и разглеждане на геотермална станция.

СССР окупира четирите оспорвани острова в края на Втората световна война и Токио не признава суверенитета на Русия

Медведев посети остров Кунашир

върху тях. Заради териториалния спор двете страни не са демаркирали границата си в този район и не са сключили истински мирен договор след края на войната. Токио и Москва приеха едва през 1956 г. декларация, с която обявиха края на войната и възстановиха дипломатическите си отношения.

Още национализация във Венецуела

Президентът на Венецуела Уго Чавес подписа заповед за експроприация на най-голямата частна металургична компания в страната - "Сидеруржика дел Турбио". Чавес заяви, че национализацията на крупния производител на стомана е част от стратегията му да превърне Венецуела в социалистическа държава. Той нареди на Националната гвардия да поеме охраната на седемте завода на компанията. "Сидеруржика дел Турбио" изнася продукцията си в много държави от Латинска Америка, Африка, Азия и Европа.

Русия иска яснота от НАТО

Руският външен министър Сергей Лавров заяви, че Москва иска по-голяма яснота за планираната от НАТО противоборателна система и за това каква роля може да играе Русия в нея, преди да реши дали да участва. На среща с германския си колега Гидо Вестервеле Лавров уточни, че се надява генералният секретар на алианса Фог Расмусен да представи повече подробности за ПРО и да обясни как вижда ролята на Русия в нея. Расмусен ще посети Москва по-късно тази седмица. Вестервеле заяви, че според него изграждането на отбранителния щит с руско участие е възможно, добавяйки, че Западът смята Русия за стратегически партньор.

Украинците подкрепят Янукович

Партията на регионите на президента Виктор Янукович води на местните избори в Украйна с 36,2%, сочат предварителните данни. На второ място се нарежда "Баткившчина" на бившия премиер Юлия Тимошенко с 21,1 на сто. На трето и четвърто място са Фронтьт за промени и Комунистическата партия - съответно с 6,8% и 5,9% от гласовете. Изборите се смятат за важен политически тест за ориентирания към Русия президент Виктор Янукович.

Почина Тьгдор Сьоренсен

Тьгдор Сьоренсен - юрист, писател и съветник на покойния американски президент Джон Кенеди, почина на 82-годишна възраст след усложнения, предизвикани от инсулт. Сьоренсен стана известен с речите си, които пишеше за Кенеди, и с ролята си за уреждане на Карибската криза през 1962 г., когато светът бе на ръба на ядрена война. Именно той и Робърт Кенеди написаха прочутото писмо до съветския лидер Никита Хрущов, което помогна на СССР и САЩ да избегнат въоръжения сблъсък. Самият Джон Кенеди наричаше Сьоренсен "моя интелектуален кръводарител".

Зума сменя министри

След нестихващи критики срещу кабинета поради липса на напредък в борбата срещу бедността президентът на Република Южна Африка Джейкъб Зума уволни седем министри. Сред тях е и министърът на комуникацията Нианда. На влиятелния представител на правителствената партия Африкански национален конгрес се приписват нередности и склонност към лукс. Ключовите министерства - на външните, вътрешните работи и финансите обаче не бяха засегнати от промените. Според официални данни безработицата в Южна Африка възлиза на 25 процента.

Праха и дима "забулиха" Индонезия при нередното изригване на вулкана Мерапи, след като цунами зала западното крайбрежие на Суматра

Бразилия заложи на Дилма

Най-голямата подкрепа за Русеф, довела го успеха ѝ във вота, оказаха бедните бразилци, които повярваха на социалните програми на Лула да Силва

Българският президент Георги Първанов е поканил новия си бразилски колега Дилма Русеф на посещение в България - родината страна на нейния баща, предаде АФП. Първанов е уверил Русеф, че българите изпитват гордост от победата ѝ на президентските избори, които са били следени "с голям интерес в България". В поздравителното си послание българският държавен глава е уверил новия бразилски президент в това, че "българският народ ще я приеме с голяма радост на българска земя". Първанов е изразил още пълната си увереност, че "връзките между България и Бразилия ще продължат да се засилват".

От три години в затворническа килия по времето на диктатурата до само два месеца, които я делят от президентския дворец - това е дългото пътуване на новоизбрания лидер на Бразилия Дилма Русеф, която ще стане първата жена, застава-

ща начело на най-голямата латиноамериканска държава.

След обработката на 99,99% от гласовете представителката на управляващата партия на труда Дилма Русеф спечели президентските избори в Бразилия с 56,05% от гласовете, а нейният

съперник- Жозе Сера получи 43,95% от гласовете. По този начин за първи път в историята на Бразилия жена застава начело на страната. Това е и първата славянка, заела толкова висок пост. Инаугуацията на новия бразилски президент ще бъде на 1 януари 2011 година. От този ден 62-годишната Русеф ще поведе държава, която е във възход, държава, която ще бъде домакин на Световното първенство по футбол през 2014 г. и се очаква с бързи темпове да се утвърди като петата по големина икономика на планетата (до 2016 г.), когато ще бъде домакин на Летните олимпийски игри. Освен това неотдавна по крайбрежието на страната бяха открити и огромни петролни резерви, което определено не само ще я включи в състава на големите износители на петрол, но и ще я превърне в желан и търсен икономически и най-вече - политически партньор.

След обявяването на резултатите Русеф се обърна с първата си президентска реч към нацията, излъчена по телевизията. Тя сподели, че отлично знае че сега в кариерата ѝ започва най-трудната част, като подчерта обещанието си да изпълни предизборните си обещания да продължи програмите на Лула да Силва за намаляването на социалното неравенство и борба с бедността, които изведоха Бразилия до нови международни икономически и политически висоти.

Дилма Русеф още веднъж изрази подкрепата си за свободата на словото и вероизповеданията, обеща да положи максимум усилия в борбата срещу сталите традиционни проблеми за Бразилия, свързани с градската престъпност и наркотрафика. Тя потвърди и намерението си да проведе реформа в здравеопазването и началното образование. По отношение на външната политика новоизбраният бразилски президент е назовала като приоритет по-нататъшната интеграция с БРИК (Бразилия, Русия, Индия и Китай), а също така и укрепването на позициите на Бразилия като регионален лидер в Южна Америка и на международната арена. Тя заяви, че има намерение да продължи сътрудничеството в преговорите между международната общност по отношение на иранската ядрена програма, за урегулирането на близоизточния конфликт, както и активното участие на страна в "Голямата двойсетка"- G-20.

Иракските депутати заработват \$90 хиляди за 20 минути

Иракските депутати вероятно са най-високоплатените политици в света. Само за 20 минути работа - толкова дълго продължи първата и засега единствена парламентарна сесия за тази година - те получиха по 90 000 долара възнаграждение, както и месечна заплата от 22 500 долара, съобщи ИТАР-ТАСС. В допълнение членовете на парламента живеят безплатно в най-добрия хотел в Багдад, получават и

още средства за жилище и охрана. Тези прекрасни условия на труд предизвикаха обществено недоволство сред иракчаните, тъй като средната работна заплата за страната не надхвърля \$700 на месец. Възнаграждението на един лекар в болница или учител е около \$650 на месец, а заплатите на офис персонала са движат около 600 долара. Самите депутати обаче не вярват, че са твърде добре платени. Според

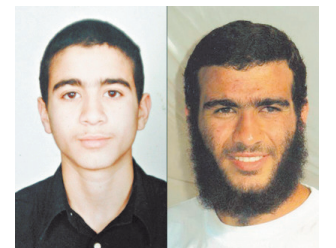
тях политиката е много рискована професия и средствата са им необходими за компенсиране на щетите.

Новият иракски парламент започна официално работата си през юни. В него работят 325 депутати. Те все още не са приели или разгледали нито един закон. Проблемът се състои в това, че депутатите не могат да се споразумеят кой да формира следващото правителство.

Нова присъда за най-младия от Гуантанамо

Американски трибунал за военни престъпления осъди канадския затворник в Гуантанамо Омар Кхадр на още 40 години зад решетките по обвинения, включващи убийството на американски войник по време на битка. След сделка със съда обаче присъдата му бе намалена на осем години затвор. Кхадр, който сега е на 24 години, бе пленен едва 15-годишен в Афганистан през 2002 г. Той е първият човек след Втората световна война, съден от трибунал за военни престъпления, които е извършил като непълнолетен.

След една година той може да бъде върнат в Канада за доизлежаване на наказанието, но решението за това ще вземе канад-

ското правителство, посочва съдията. Кхадр се призна за виновен и по петте пункта на обвинението срещу него, включително, че е заговорничел с "Ал Кайда" за извършване на терористични актове, сглобявал е крайпътни бомби за удари по американските сили в Афганистан, шпионирал е американски военни конвои и е оказвал материална подкрепа на терористи.

Разкол в руската опозиция

Снимки БГНЕС

Н а първия разрешен от властите митинг на опозицията на Триумфалния площад в Москва се събраха близо 3 хиляди души. Разрешение за провеждане на мероприятията обаче бе получила само председателката на московската хелзинк-ска група Людмила Алек-

сеева, декларираща участието на 200-800 души. Успехът ѝ бе помрачен от конфликта с нейния бивш съратник Едуард Лимонов, лидер на партията "Другата Русия" и забранената Национална болшевишка партия, който организира свой митинг наред проявата на пра-

возачитничката. Лимонов заяви, че "по-нататъшното сътрудничество с Алексеева ще е трудно" и я обвини в узурпирането на властта. "Тя ме пренебрегва, въпреки че аз започнах всичко", заяви Лимонов, който проведе паралелна акция в друга част на площада. Поли-

цията, която прикани Лимонов и съратниците му да се включат в разрешените митинг, се принуди да "завлече" Лимонов до позволеното мероприятие. "Не съм виждал таква неща - полицията да те влечи на място, където не искаш да отидеш", коментира Лимонов.

Полицията "говлече" Лимонов до митинга

Париж и Лондон влизат във военен съюз

На днешната среща на върха в Лондон френският президент Никола Саркози и британският премиер Дейвид Камерън ще обявят ново споразумение за сътрудничество във военната област, съобщи в "Дейли телеграф", като цитира свои анонимни източници. Според изданието обаче плановете не касаят сливането на армиите на двете държави. Споразумението няма да засегне суверенитета на Великобритания, нито специалните ѝ взаимоотношения със САЩ. Тази стъпка ще позволи на страните да намалят разходите за отбрана.

По силата на споразумението двете страни ще координират военните действия помежду си, ще споделят машини и бойна техника, както и войници, които ще бъдат пращани да служат в чужбина. Сътрудничеството ще засяга различни изследователски проекти и като цяло "по-практичната страна" на взаимоотношенията.

□ Свят

Welcome, милионер!

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Любов ПЯТИЛЕТОВА

В Москва се появиха първите чужденци, получили разрешение да работят в Русия и визи за влизане в страната ни направо за 3 години. Това са висококвалифицирани специалисти, на които поканилите ги фирми са готови да плащат заплати не по-малко от 2 милиона рубли (50 000 евро) годишно.

“По-рано в Русия пред закона всички бяха равни - и продавачът на пазара, дошъл в Москва да продаде някой и друг чифт чорапи, и първокласният мениджър - разказа пред “Российская газета” зам.-началникът на Управлението на федералната имиграционна служба в Москва Владимир Иванов. - И единият, и

другият при влизане в страната ни за пръв път можеха да получат виза за не повече от три месеца. След това я удължаваха с една година. И много време се губеше за това - поне 75 дни. Сега обаче специалистът, за когото работодателят е готов да плаща не по-малко от 2 млн. рубли годишно, може да си оформи и 3-годишно разрешение за работа, и виза само за 14 дни”. Тази революционна промяна в руското законодателство бе внесена, припомни Владимир Иванов, по инициатива на руския президент Дмитрий Медведев, който постави цел Русия да се превърне от суровинна държава в страна на високите технологии и иновациите. За това са ни необходими преди всичко специалисти, а не само гастербайтери с лопати, неведнъж подчертаваше Медведев. За да бъдат привлечени тези висококвалифицирани кадри, бе приет законът, който по-

Сега с разрешение в Русия работят 83-ма чужди специалисти, като повечето от тях са европейци

стави чуждите специалисти в нашата страна в по-привилегировано положение.

Законът влезе в сила през юли тази година. И ето че в Москва започнаха да се появяват тези, за които той беше създаден. Сега в страната ни са 83-ма чужди специалисти. Повечето от тях са европейци: 10 специалисти от САЩ, 8 - от Франция, 5 - от Германия... Московските имиграционни служби обаче най-много се зарадваха на особения интерес на китайците към възможността да работят за по-дълго време у нас.

Тригодишна виза в Китай по новите правила пръв получи Анатолий Ма, ръководител на отдела за връзки с обществеността на фирма-доставчик на оборудване за водещи московски оператори за връзка. Приносът на тази компания в руската икономика е над милион долара годишно. Родителите нарекли родения в Харбин, от дете живеещ в съседство с руски семейства, с руско име. Владеещият руския език почти като китайския, Анатолий оценява високо премахването на административните бариери за работа в Русия.

Високоплатените чужденци угват на работа с 3-годишни договори

“На нас все едно крила ни пораснаха - казва той. - Сега оформяме разрешения за още 20 специалисти, а след това очевидно ще потрѣбват още работни ръце, тъй като в близките планове на фирмата е откриването на център в Сколково”. Това означава, че нови работни места ще получат не само граждани на Китай, но и москвичани. Според съществуващия закон на всяко предприятие, създадено при участието на чужд капитал, 75 процента от работещите трябва да са руски граждани, и едва 25 - чужденци. Например от работещите сега в компанията на Анатолий Ма само 200 са китайци, а 800 - руснаци.

Опростената процедура радва и президента на една от най-големите китайски банки в Русия Чжен Вайдун: “Ние няма да излъжем доверието на руската страна. Отборът на специалисти за работа в Русия при нас, в Китай, преминава много строго”.

Владимир Иванов е убеден: новият ред ще позволи да се привлече сериозния бизнес в Русия. Да не забравяме, че в новия закон има още една важна привилегия, засягаща също така членовете на семействата на висококвалифицираните специалисти. Всички те - съпруги, деца, веднага при пристигането си в Москва получават жителство в Русия. А това вече е съвсем друг статут.

Снимка БГНЕС

Миналата седмица Шейх Хамад се срещна с британския премиер Дейвид Камерън

Тази година е един малък полуостров, в даващ се от Саудитска Арабия към Персийския залив, беше замесен в спор за строителство в “Челси”, който се превърна в конституционна криза. Той купи “Хародс” и заплаши да купи “Кристис”. Ако преди не сте чували за Катар, сега със сигурност ще чуете.

Когато погледнете снимки на внушителния емир на Катар и на още по-внушителната му съпруга, ще видите, че те изглеждат напълно като у дома си в Лондон. За това има причина. Негово Височество шейх Хамад бен Халифа ал Тани, както е пълната му титла, притежава големи части от него. Става дума за “Хародс”, разбира се, но Катар притежава и други значителни недвижими имоти, сред които площад “Хайд парк” 1, част от “Канари уорф”, строителният терен на “Челси баракс”, за чийто дизайн принцът на Уелс поиска промени от емира, и сградата на американското посолство на площад “Гровнър”.

Но домът означава нещо повече от сградите: означава история, отношения и общност, а освен всичко това е свързан с преодоляване на значителни изпитания.

Историята на емирството започна с Великобритания: ето как се появи то. Докато много от емирствата в Персийския залив - от Дубай до Кувейт - някога бяха протекторати, семейството на Ал Тани има особено основание да бъде благодарно. В средата на XIX век британците, които винаги се стремят да си създават нови приятели по чисто стратегически причини, се намесиха в регионална вражда, в която беше замесено управляващото семейство

Катар - малка гържава с глобални амбиции

The Daily Telegraph

Ричард СПЕНСЪР

во на съседен Бахрейн. Ние наехме местен търговец, който да договори уреждане на въпроса. От това уреждане някак мистериозно се формира нова държава; нейното име беше Катар. Преговарящият - някой си Ясим бен Мохамед ал Тани - стана неин владетел. Оттогава насетне неговите наследници управляват това място.

Едва ли е изненадващо, че връзките с Великобритания останаха силни дори след независимостта през 1971 г. Добрите отношения бяха запазени, когато като много принцове от Персийския залив емирът замина за обучение в Кралската военна академия “Сандхърст” - винаги добро място да се научиш как се изграждат международни контакти, както и как се водят международни войни.

Катар се чувства доста удобно от известно време - откакто през 40-те години на XX век беше открит петролът. Но това, което имаше огромно значение за неговото състояние, оценявано сега на доста над 50 милиарда британски лири, включително личното богатство на емира и суверенният фонд на Катар, беше нещо, наречено Главна система за топлинен обмен при ниска температура (ГСТОНТ). През изминалите четири десетилетия все по-усъвършенстващата се технология на ГСТОНТ промени по революционен начин живота в Катар и направи шейх Хамад сила, с която другите трябва да се съобразяват. В началото на 70-те години на XX век властта, както промишлена, така и политическа, означаваше петрол. Всеки знаеше, че когато правиш сондажи в петролни находища, се отделя огромно количество газ, но никой не знаеше реално какво да прави с него. Той имаше известно местно приложение, като стигаше по тръбопровода до готварските печки, но едва ли би могъл да бъде превозван с танкери по света, както петролът.

Това беше така, докато не беше измислена ГСТОНТ. Тя може да охлажда природния газ до минус 160 градуса по Целзий, да го свива и да го прави течен. Тъй като тя ставаше все по-ефективна при масова употреба, балансът на силите изведнъж се наклони в полза на местата като Катар, които произвеждаха голямо количество газ. Сега втечненият катарски газ се складира в огромни хранилища по света, включително две нови в Милфорд Хейвън.

Така че Саудитска Арабия може да е богата, но Катар е по-богат, поне на глава от населението. Всъщност сега Катар спори с Люксембург за титлата най-богата страна в света на глава от населението. И докато саудитското кралско семейство едва напоследък започва да модернизира начина, по който управлява своето феодално кралство, шейх Хамад има значителна преднина, както вероятно може по-лесно да се види в лицето на винаги придружаващата го негова втора съпруга шейха Моза. Никой не твърди, че Катар е демокрация. Емирът дей-

де на власт по доста не модерен начин - свали баща си с преврат, докато той беше заминал за Швейцария. Той продължава да държи юздите на властта, но последва примера на Обединените арабски емирства, като позволи алкохола - в районите около луксозните хотели и в уединените домове на представителите на чуждестранни компании - и приветства чуждите инвеститори. Той основа кабелната новинарска телевизия “Ал Джазира”, която предизвика революция в медиите в арабския свят, където иначе има строга цензура. И на международната сцена той си изгражда доста необичайна позиция, откакто завзе властта през 1995 г.

Той е невъзмутим приятел на Запада и традиционен мюсюлманин сунит, но същевременно се стреми към подобри отношения с Иран, като предизвиква значително недоверие в съседни като Саудитска Арабия и Бахрейн, които се страхуват от надигащата се шитска сила на североизток. Балансиращата му стъпка в другата посока беше още по-поразителна - той позволи на Израел да открие търговско представителство през 1996 г., въпреки че отново го затвори след израелското нахлуване в Газа миналата година. В резултат на това Катар се превръща в място за обсъждане на някои от най-заплетените въпроси в региона: примирието в Дарфур през 2009 г. беше договорено тук. Междувременно, като оставим настрана стремежът ѝ да показва, че стилното обличане е съвместимо с ислямската традиция за покриване на косата, шейха Моза се опитва да печели у дома и в чужбина поддръжници на образованието на жените - тя се омъжи за емира, докато беше още студентка в Катарския университет. Нейните привличащи вниманието посещения в чужбина контрастират с почти анонимното съществуване на съпругите на другите монарси в района на Персийския залив, където снимките на кралски сватби често не показват дори името на булката, да не говорим за лицето ѝ. Изглежда, че за Шейх Хамад и шейха Моза нещата едва ли биха могли да бъдат по-розови - в този смисъл е и посещението при кралицата тази седмица. Но въпреки обиколките им, с които те сами се възвеличават, Катар може би е на прага на най-тежката криза, откакто емирът завзе властта, дори без да го осъзнава. Подобно на другите емирства в Персийския залив, неговият бум на недвижими имоти се преразтяга: търговският му център, като този на Дубай, е отрупан с полузавършени сгради, за които няма наплив на потенциални купувачи.

Той също така буди известно подозрение сред съседите си с приятелството си с Иран и със - въпреки че това рядко се споменава публично - своята телевизия, чиито репортери изгарят от желание да питат властите за вкуса на съседните диктатури и абсолютни монарси. “Странното е, че изведнъж всички изглеждат мразят Катар”, каза неотдавна дипломат от региона. Катарците обаче не изглеждат видимо разтревожени. Все пак на кого му трябва да се тревожи за ревините съседни, когато кралицата на Англия ти е близък личен приятел и имаш 50 милиарда британски лири в банката?

(със съкращения)

Интервю

www.duma.bg

Явор Колев:

Работим за обществото, не срещу него

В интелектуалните звена на МВР сме идеалисти, твърди началникът на „Компютърни престъпления“ в ГДБОП

Интервю на Лилия ТОМОВА

□ Колко вида най-общо са компютърните престъпления? Или гениалността на българина - за добро и за лошо, е безкрайна в изобретяването, включително и на подобни безобразия?

- С промените в закона за МВР и правилника за прилагането му беше отделен приоритет на нашата дейност. Киберпрестъпленията и киберзаплахите са едни от петте приоритета както на ЕС, така и на НАТО. Киберпрестъпността е трансгранична и е много сложна като механизъм, защото постоянно се обновява. Всяка нова технология в интернет има двойно предназначение - за да улеснява живота на хората, но... веднага намира приложение и в престъпната дейност. Наскоро например задържахме педофили от Варна, които използват нов комуникатор, софтуер, който не е популярен в България - Гигатрайб, но те вече бяха на "ти" с него, така че, преди да документираме престъплението, трябваше да го изучим и едва тогава да го докладваме в прокуратурата. Е, двама от тези престъпници вече са в ареста.

□ Всъщност, г-н Колев, обикновените хора, като мен, си въобразяват, че седите пред компютрите и следите - ама всичко и всички. Как го правите, внедрявате ли "своите" специалисти сред високообразованите престъпници?

- Няма да коментирам въпроса ви за "внедрените специалисти". Но мога да успокоя обществеността, че сме на мястото си. И че българската полиция не следи форумите, не чете кой какво и против кого пише. В една демократична държава всеки има право на свободно мнение. Но ако извършва състави на престъпление - вземаме, разбира се, отношение. Но ви уверявам - ако критикувате правителството, властта, министъра ни, няма защо да ви следим. Интернет пространството е огромна държава, само в България има поне 3 милиона потребители. В света пък потребителите са над един милиард и половина - няма кой да следи всички, а и не е необходимо.

□ Има гореща линия, има и обществен съвет за безопасен интернет. Може ли мрежата да е безопасна наистина? Дали и докогато, това е всъщност въпросът ми.

- Има гореща линия, тя се управлява от фондация "Приложни изследвания и комуникации". Тясно си взаимодействаме, там е и общественият съвет, с всички държавни и неправителствени институции, които имат отношение към закрилата и възпитанието на децата. Горещата линия отсява истината от плявата, отчита дали информацията е в българското интернет пространство, ако пък е в чуждото - изпращат ги до партньорите ни по света. А аз, при това - лично, отговарям на всеки зададен въпрос. На всеки! Имаме сайт, създаден през 2007 г. Признавам си, идеята за него "откраднах" от французите, сайтът информира за опасности в интернет. В него може да се запознаете с най-новите форми и начини за извършвани престъпления и как да се

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

ЯВОР КОЛЕВ е роден на 14 април 1964 г. в семейството на научни работници - баща му е учен по физиология на растенията, майка му - по биогенни стимулатори. Учи в столичното 20-о училище, продължава обучението си в португалския лицей в Мозамбик, после - в някогашната гимназия "Лиляна Димитрова" в Пловдив и в агрономическия факултет на Аграрната академия. Магистър по агроинженерство е, работи във Федерацията на научно-техническите съюзи (ФНТС) в Пловдив, където се занимава с въвеждането на информационна система в помощ на земеделските производители и с информационни технологии. Спечелва аспирантура по генетично инженерство в Московския търговен институт (МГУ) "Ломоносов", а съпругата му - аспирантура по почвознание в Санктпетербургския аграрен университет, но остават в България заради бзведошната си тогава церка. Явор завършва полицейската академия в София, разузнавач е от икономическата полиция, разследващ икономически престъпления. По-късно учи във Франция, Испания, САЩ и в Будапеща, в академията на ФБР. Почетен офицер е на службата за борба с киберпрестъпленията на Франция, награждаван е с най-високото отличие на МВР - "Почетен знак" III и II степен, Почетно отличие на МВР за "Доблест и заслуга" - трета и втора степен; през 2006 г. става полицай на годината, отличен е със златен медал "Правосъдие, свобода, сигурност" за заслуги за присъединяването на България към ЕС. Има отличия за защита на авторските права, закрилата на децата, за борбата срещу организираната престъпност. Има и награди от всички ръководства, както и от ректора на Академията на МВР. Той е първият носител на наградата на името на Джовани Фалконе, магистрат с изключителни заслуги в борбата с мафията. Връчена му е лично от председателката на Фондация "Фалконе" - сестрата на магистрата. Тя ми е най-скъпа и е признание и поощрение за работата на сектора за противодействие на престъпления срещу деца, срещу организираната престъпност, срещу посегателствата срещу деца в интернет, казва Явор Колев. Женен е, има 24-годишна дъщеря - Христина, и 14-годишен син Валентин.

предпазим, с "оперативната обстановка" в киберпрестъпността. Отговаряме на подадени сигнали, имаме и реализация по тях - събиране на доказателства например и предаването им на прокуратурата. Борбата с педофилията например е тежка работа - имаме случай на човек, "прекарал" чрез кибертормоз дете през няколко профила, принудил го да излезе на улицата.

□ На всяко дете ли може да се случи, г-н Колев? Като полицай е ясно как реагирате, а като баща?

- Като баща съм различен - ако ми попадне такъв в ръцете... Но като полицай съм длъжен да спазвам закона, нямам право и не мога дори "да му посегна". Разчитаме на правосъдието. Нервните ни системи са раними - виждаме мръсотията, боклука и нямаме право да реагираме емоционално, а само и единствено - по закон. Емоционалната реакция не решава проблемите, затова съм се "заканил", че ще направя всичко необходимо престъпниците да отидат, където им е мястото. На всяка цена, но - при строго спазване на закона.

□ Имате ли вярата, че обществото разбира колко е важно да има истинско доверие между вашата служба и хората?

- Всички, които са намерили разбиране и решение на проблемите си, ни уважават. Е, вярно е - полицията никъде по света не я обичат кой знае колко... Но я уважават. Само че и полиците трябва да се държат така, че хората да разбират - техни защитници сме, стремим се да решим проблемите им. Седем дни в седмицата по 24 часа на ден се грижим да живеят спокойно. И това - с ниските ни доходи и при тежки условия на работа, отделени от семействата си, с недостиг на хора и техника.

□ Сега ще ви попитам, както се казва, "от упор" - следите ли ни в интернет, ама честно, г-н Колев?

- Не. Категорично не. Дори и да искаме, няма как - ние сме 20 човека, как да следим 8 милиона? Не следенето е нашата работа, а и бихме нарушили закона. А това ще значи, че мястото ни не е тук, аз не бих имал морално право да остана. Пък и ако на-

рушим закона, ще пострадаме доста по-тежко от нарушителите на улицата например.

□ Но се надявам, че не само и не точно това ви спира?

- Това все пак е една от гаранциите. Другият проблем е чисто морален. Дошли сме да работим за обществото, не срещу него.

□ Това значи ли, че в сектора ви работят главно идеалисти, г-н Колев?

- Колегите ми в интелектуалните звена в полицията са наистина идеалисти. Макар че сме на фронтната линия, заплатите ни са малки, а и е тежко да виждаш, че невинаги има правосъдие. Твърдя обаче - полицията е много амбицирана да си върши добре работата.

□ Генералният секретар на Интерпол беше заявил на форум на висши полицейски служители в Париж, че "броят на екстремистките сайтове се увеличава лавинообразно". Заплахата вече е и глобална, и виртуална. У нас нещата по-различни ли са, отколкото по света?

- България е страна, в която законодателството е категорично, а и хората сигнализират, когато попаднат в екстремистки сайт или в сайт, проповядващ расова, религиозна омраза, насилие. Сигнализират ни журналисти, граждани, майки и имаме законодателство, което ни дава възможност да прекратим достъпа до въпросния сайт. Правим го. Твърдя - сега в България детска порнография няма, екстремистки сайтове - също. Те са извън България, прекратяваме достъпа до тях. Неслучайно и сайтове с продукти на интелектуална собственост нямат място в България.

□ ГДБОП ли следи всъщност спазването на правата върху интелектуалната собственост? Да ви питам ли кой и защо затвори интернетната "Читанка"?

- "Читанката" нарушаваше правата на интелектуалната собственост, след като я спряхме, тя се изнесе в САЩ. Когато и ако нарушава закона, всеки подобен сайт ще бъде преследван.

□ А дали секторът, който ръководите, може да превърне интернет във враждебна среда, но - за терористите и за екстремистите, призоваващи към насилие, г-н Колев?

- Ролята на нашия сектор, на ГДБОП, на всички сродни служби по света е и тази - да направим интернет враждебна среда за престъпниците и добра, приятелска среда за огромния брой хора, които ползват мрежата за забавление, обучение, пазаруване, бизнес. Престъпниците обаче трябва да си получат своето. Ако нямаме единно законодателство за киберпрестъпността, която е трансгранична, не можем да си взаимодействаме, затова ЕС в момента работи по този въпрос. Където има гаранции за офлайн демокрация, там има гаранции и за он лайн демокрация. Обратното също е вярно. Как в интернет ще бъдат нарушавани гражданските права, ако имаме офлайн законодателство, което ги гарантира? Всъщност българският парламент прие през 2002 г. много модерно интернет законодателство - и в НК, и в НПК, и в Закона за електронните съобщения, закона за електронната търговия, за електронния подпис. Няма да ми стигне времето да изброя всички, но имаме перфектна законодателна база. Въпросът е да бъде координирана тази база с международните закони.

□ Можете ли, а и нужно ли е да следите всички сайтове, които съдържат насилие и секс? Те всъщност много ли са?

- Порнографските сайтове са като хазарта, законодателят е преценил, че след 18 години трябва "да можеш да правиш всичко". Така че трябва да ограничим възможността за хазарт и порнография на децата. Можем да го направим, механизмите са лесни - чрез кредитна карта, чрез други бариери. Но ако родителят и учителите не възпитават децата, когато се намесим ние, вече за съжаление е късно.

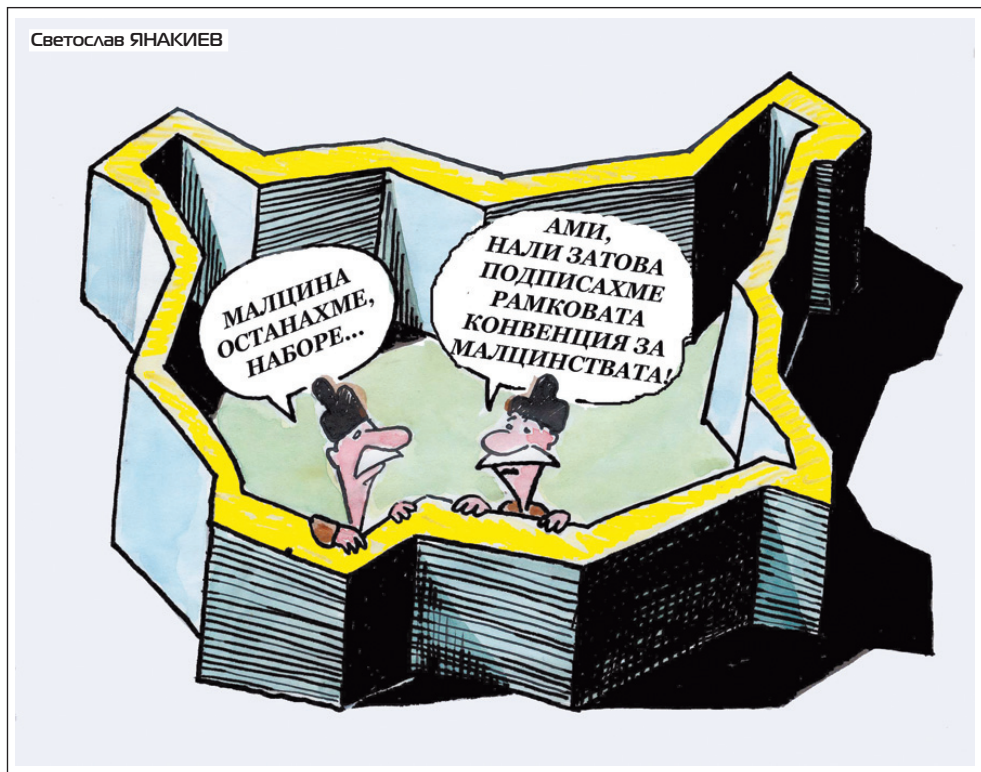
В полицията нямаме право на емоции

Общество

ЕВА
КОСТОВА

Предложеният вариант за промени в КСО не решава нищо, освен това да бъдат тормозени хората. Това каза Димитър Манолов, вицепрезидент на КТ "Подкрепа", във връзка с лансираните от министър-председателя промени в Кодекса за социално осигуряване в неделно телевизионно предаване. Една от промените предвижда от 1 януари 2012 г. увеличаване на стажа за работещите при III (най-масова) категория труд с по 4 месеца на всяка календарна година до достигане на 37

Светослав ЯНАКИЕВ

Борисов удари по масата и за пенсиите

г. стаж за жените и 47 г. - за мъжете, през 2020 г.

Такъв вариант за промени в КСО никога не ни е предлаган, категорични бяха от двата синдиката - КНСБ и "Подкрепа". "Миналата година свърши увеличението на пенсионната възраст - кой ще има доверие към такава система, в която тъкмо достигнеш до това да изпълниш изискванията и те се променят. Въобще тук такива левашки водевили се играят, че вече взе да ми писва, честно казано, но съм склонен да си мисля, че това за 2012 г. не е последната им дума - винаги има нещо предпоследно", коментира вицепрезидентът на "Подкрепа" Димитър Манолов извънлението на премиера.

Всичко, което е било на масата на преговорите за промени в пенсионната

система, вече се е изчерпало. Това пък каза Пламен Димитров, и.д. президент на КНСБ. Той не изключи възможни протестни действия, като по думите му всичко е въпрос на оценка и на това какво мислят хората.

В неделя на среща при премиера със социалния министър Тотю Младенов, финансовия министър Симеон Дянков и управителя на НОИ Христина Митрева е решено реформата да започне от 2012 г. Вчера синдикатите също се срещнаха с Борисов порано през деня. Очакваше се министър-председателят да се види и с представителите на работодателските организации, за да се постигне яснота по финалния вариант на промените в КСО, които в сряда трябва да бъдат разгледани от МС.

"Слушах ги всички - синдикати, работодатели, финансисти. Това е решението", каза премиерът. По Нова телевизия Борисов заяви, че това ще бъдат промените в КСО, които в крайна сметка ще бъдат приети от МС. Няколко часа по-късно пазачинката, както се казва, се обърна. Изведнъж се появи споразумение, изведнъж то се подписа, даже пресконференция имаше за пенсионното разбирателство между премиер, синдикати и работодатели, дето до вчера не бяха преглътнали различията си и настояваха за едни или други приоритети по така деликатната материя. Синдикатите даже бяха обявили съвместен консултативен съвет за бъдещи протестни действия.

На премиера не може

да не му се признае висшия пилотаж с постигнатото споразумение, от една страна. От друга, дано не стане и с този документ като с онзи за лекарите, дето те после го съсаха демонстративно. Борисов угоди на всички, гласяха някои бързи коментари вчера. Но фактът, че си угодил на всички, не е непременно похвален. Това може да означава, че не си свършил всичко както трябва, а си демонстрирал хем сила, хем разбирателство, а си оставил работата наполовина и за по-нататък. Борисов е сигурен, че от ГЕРБ ще подкрепят постигнатото споразумение. Да видим как ще реагират другите партии. Някои от опозицията вече изчислиха, че с новата вноска от 1,8% още от догодина пенсиите ще намалееят със 7 на сто.

Закъснителят на бомбата щраква

ВАСИЛ
ПОПОВ

Дори и да сме забравили взривовите в Челопечене, когато военни складове за боеприпаси гръмнаха и пометеха околността (а ние не сме забравили), винаги трябва да имаме едно наум, че тази случка може да се повтори на различни места в България. В епохата на студената война трупането на боеприпаси, взривни и бойни отровни вещества беше световна практика. Отделно във военни обекти и бази се събират и складираят най-различни токсични вещества. Ясно е, че в

днешно време излишните боеприпаси трябва да се утилизират, а вредните вещества да се неутрализират. Само един пример: в Българската народна армия освен всички видове обучения се провеждаха и тренировки за действие при използване на бойни отровни вещества. Така във всички поделения се съхраняваха известни количества хлорпикрин, т.нар. сълзотворен газ, с който в специални газови камери се проверяваше изправността на противогазите и всички лични средства за противохимическа защита. И сега сигурно някакви количества някъде се съхраняват и никой не знае какво да прави с тях.

Тревожно е, че в МО и за тази, и за другата година няма предвидени финансови средства за целта. Много по-просто е решението на въпроса с ликвидирането на излишна военна техника, оръжия и

разни железарии, които не е трудно да се оставят на открито и слънцето, и дъждът да ги превърнат в прах. Това също е вредно и замърсява природата, но не е чак толкова опасно за здравето на хората, колкото са опасни взривните и отровните вещества. Военното ведомство се опита твърде наивно и тропаво да предложи за продажба взривни вещества. Не е известно някоя фирма да е проявила интерес и да е купила взрив и боеприпаси, които след утилизирани да използват за други нужди. МО стана печално известно с дълбокото си неумение да се прави на търговец. Единствено успешно там се развиват далаверите със скандални търгове и провалени договори заради ламтеж за комисиони. Но това е домашно задание за военната прокуратура - не е наша работа.

Сегашното ръководст-

во на МО уверява, че всички тези опасни предмети и вещества се съхраняват при спазване на необходимите изисквания и предписания. Нека да повярваме, че е така. Нека да не се случи някаква беда, макар че Челопечене е много близо все още. Възниква въпросът защо не се предвиждат средства за утилизация, обезвреждане и унищожаване на тези опасни неща? А откъде има средства за продължаващото тяхно съхранение? Това също гълта пари. В тези складове и бази се поддържат определени условия като температура, влажност и пр. Кое е по-евтино? Ние не знаем. А някой знае ли? Министърът знае ли? Има ли все още специалисти, които могат да отговорят на тези въпроси? И може ли някой да прогнозира кога ще е следващият взрив, обгазяване, отравяне на хора и природа?

Датума

2

www.duma.bg

1897 - В С. ДРАГАНОВО, ВЕЛИКОТЪРНОВСКО, СЕ РАЖДА АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ (1897-1951), ПОЕТ, ПИСАТЕЛ И ПРЕВОДАЧ.

Средно образование получава във Велико Търново, а в Софийския университет завършва славянска филология и право. Продължава образованието си във Виена и Франкфурт на Майн. Работи като юрист и учител. От 1917 г. сътрудничи в печата със стихотворения, фейлетони, хумористични разкази и сценки. След Септемврийското въстание публикува в сп. "Нов път" и в. "Нов път" като част от "четворката" млади (А. Разцветников, Н. Фурнаджиев, А. Каралийчев, Г. Цанев), която след спор за поезията на Яворов напуска списанието на Г. Бакалов. Издава стихосбирката "Жертвени кладбища", а след дълбока криза във възгледите си - поемата "Двойник". Лирическият му път се увенчава със стихосбирката "Планински вечери". Автор е на многобройни книги за най-малките: "Юнак Гого", "От нищо нещо", "Хороводец Патаран", "Комар и Мецана", "Щурчовото конче", "Сговорна дружина", "Що е то?", "Юначина" и др. Работи и като библиотекар, като пише първата българска методика "Техника на училищните библиотеки". Превежда Гюте, Молиер и други автори, пише по въпросите на преводаческото майсторство. Асен Разцветников умира на 30 юли 1951 г. в Москва.

1917 - ВЕЛИКОБРИТАНИЯ ОБЯВЯВА „ДЕКЛАРАЦИЯ БАЛФУР“.

Представява акт на британското правителство, която подкрепя идеята за еврейско заселване в територията на Палестина, като част от британския мандат в Палестина след Първата световна война. По същество декларацията е писмо, подписано от британския външен министър Артур Балфур до лорд Уолтър Ротшилд, лидер на британската еврейска общност.

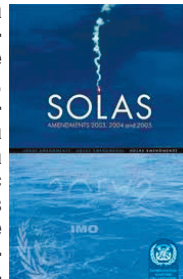
1965 - АМЕРИКАНСКИЯТ КВАКЕР НОРМАН МОРИСЪН (1933-1965) СЕ САМОЗАПАЛВА С КЕРОСИН ПРЕД СГРАДАТА НА ПЕНТАГОНА

в знак на протест срещу войната във Виетнам. Седем дни по-късно постъпката му е повторена от антивоенния активист и член на католическо работническо движение Роджър Лапорт (1943-1965) пред сградата на ООН в Ню Йорк. Северовиетнамците наричат улица в Ханой на името на Морисън и издават пощенска марка с неговия образ.

1974 - В ЛОНДОН, ВЕЛИКОБРИТАНИЯ, Е ПРИЕТА МЕЖДУНАРОДНАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЧОВЕШКИЯ ЖИВОТ В МОРЕТО (СОЛАС-74).

Първата конвенция за защита на човешкия живот в морето (СОЛАС) е разработена още през 1914 г. във връзка с гибелта на "Титаник". Тя не може да влезе в сила заради избухването на Първата световна война. Конвенции със същото име са подписани през 1929 г. и 1960 г. СОЛАС-74 е приета на Международна конференция за защита на човешкия живот в морето, организирана от Международната морска организация. България ратифицира конвенцията през 1978 г.

1994 - В СОФИЯ УМИРА ГРИША ФИЛИПОВ (1919-1994), ПОЛИТИК. Министър-председател на България в 74-то правителство (1981-1986).

Роден е на 13 юли 1919 г. в с. Кадиевка, Украйна. През 1936 г. идва в България и се установява в родното село на баща си Дойренци, Ловешко. Активен член на РМС. Завършва смесената гимназия "Цар Борис III", Ловеч. От 1940 г. участва в дейността на БРП(к). Включва се в съпротивителното движение по време на Втората световна война. След 1944 г. е ръководител на Отечествен фронт в Ловешко, служител в Министерството на индустрията. През 1951 г. завършва икономика в Москва, след което е назначен в Комитета за наука, изкуство и култура. Преподавател по политикономия във Висшия машинно-електротехнически институт. От 1958 г. Гриша Филипов работи в Централния комитет на БКП, а от 1964 г. - на Министерския съвет. През 1968 г. става първи заместник-председател на Държавния комитет по планиране с ранг на министър. От 1971 г. е член на Държавния съвет. Избран за министър-председател на НРБ г., след което отново е член на Държавния съвет до края на 1989 г.

Разследване

Съдът решава ще има ли Враждебна здравна служба

Столична община обявила сградата за отдаване под наем заедно с докторите в нея

Аида ПАНИКЯН

Някои лекари прегледват болните в лечебно заведение, други - в частния си кабинет, трети - в дома на пациента. Докторите от здравната служба във Враждебна ще прегледват или на улицата, или в палатки. За тази перспектива ни съобщи читател на ДУМА. Наш екип провери случая и установи, че "заплахата" може да стане реалност, когато влезе във владение новият наемател на сградата на здравната служба. Като такъв той ще има пълното право да покаже вратата на двамата общо-практикуващи лекари, педиатърката и зъболекарката. Независимо че от 2000 г. - когато започва реформата в здравеопазването, те имат договор за наем на помещенията и оттогава до момента плащат на ДКЦ-16. Докторите имат и договори със здравната каса за дейността, която извършват.

До момента, в който узнават, че Столична община е обявила в началото на т.г. търг за сградата на здравната служба (като свободна), разположена на 450 кв.м и прилежащ към нея терен от 1490 кв.м. Независимо от факта, че в 4 от помещенията работят докторите наематели. Конкурсите се провеждат и през май 2010 г. го спечелва единственият кандидат - медицински център "Враждебна" ЕООД с управител д-р Лилия Георгиева. Любопитното е, че според кметската заповед имотът се обявява за отдаване под наем конкретно за медицински център. По силата на Закона за лечебните заведения в страната ни има 9 вида лечебни заведения и "медицински център" е само едно от тях. Поради това условие на конкурса докторите от амбулаторната помощ на практика

нямат право да участват в конкурса

Независимо че именно те и единствено те изпълняват първична медицинска помощ и профилактична дейност сред жителите на квартала и осигуряват основния пакет дейности, включени в Закона за здравното осигуряване. От друга страна, ако медицинският център влезе във владение, в качеството си на наемател няма право да отдава на трети лица под наем помещенията. От друга страна, отдаването под наем с конкретна цел - създаване на медицински център, предполага по закон в него да се провежда извънболнична специализирана помощ, но не и първична.

На практика във всеки един момент двамата общопрактикуващи лекари, детската лекарка, зъболекарката и медицинската сестра може да останат на улицата. "Проблемът не касае толкова много нас - лесно ще си намерим работа в България или в чужбина. Проблемът е на близо 4-те хиляди души от селото... А задължителните имунизации на над 500-те деца, около 100-те диабетици и пациентите с други хронични заболявания, чиито лекарства изписва джипито", коментира пред ДУМА д-р Радослав Ненов и д-р Георги Миндов. За да стигнат до най-близките ДКЦ-та - 16-о или 18-о, хората от Враждебна трябва да сменят поне по две превозни средства, което е еднакво голям проблем и за майките с бебета и малки деца, и за възрастните. Затова хората излизат на граждански протест, блокират за кратко "Ботевградско шосе". Организират го по всички правила, идва полиция и жандармерия да охранява протеста, както си му е редът. Хората

Снимки Мариета ТОМОВА

Зъболекарката д-р Марияна Костадинова заедно с колегите си д-р Ненов и д-р Миндов и медицинската сестра се "възползваха" от фотографа ни, за да се снимат "като за последно" заедно. Детската лекарка д-р Величка Колева не се включи в снимката, защото имаше пациенти

"Ако наистина закриват здравната служба, не знам къде ще ми правят тези манипулации", казва дългогодишен пациент на д-р Миндов

Потокът от пациенти не сква

д-р Ненов (вляво) и д-р Миндов показват как са заварили преди 10 години помещението и обясняват, че през годините общината не е дала и стотинка за обновяването им

от квартала притискат кремиковския кмет. Той прекратява "наемните правоотношения с "Медицински център - Враждебна ЕООД" и изпраща писмо до Фандъкова с молба да бъде отменен търгът, но столичната градоначалничка му връща отговор, че няма основания да прави това. Сиреч, към днешна дата нещата си остават непроменени, въпреки че през септември, по време на гражданския протест, хората бяха убедени, че са отвоювали здравната си служба.

Хората негодуват и защото

земята за здравната служба е гарение

на общината от няколко фамилии с цел да се построи именно здравна служба. Тогавашният кмет дори е успял да уреди сградната конструкция: "Била е предназначена за Сахара, но той се пребори, сглобиха тук сградата", спомнят си възрастните жители на Враждебна. В събота и неделя, както и в празнични дни, след работа, жителите на Враждебна са работили на строежа. Затова днес не им е безразлично какво се случва със здравната им служба. Още повече че плъзнали слухове, че като се вземе под наем сградата от медицинския център, там ще има СПА, басейн, ще се провеждат модерни медицински и разкрояващи процедури, и пр., и пр. "Ние сме обикновени хора и искаме елементарни неща като например, когато сме болни, да може да ходим на лекар в селото", казват възрастните минавачи, които срещнахме.

Докторите недоумяват защо се отдават под наем и заетите помещения, при положение че през 2007 г. нарочна фирма оценител - "Софинвест", прави оглед на помещенията и в доклада си пише, че 4 от тях са заети. Приложени са снимки на работещите доктори и на чакащите пациенти. Две години по-късно експертната оценка за определяне на пазарна месечна наемна цена е актуализирана със същите данни и същото становище. Още повече че лекарите имат договор с НЗОК по силата на Националния рамков договор за 2010 г. и са задължени да предоставят първична медицинска помощ.

Имотът е бил публична общинска собственост, но впоследствие, неясно по какви причини, през юли 2004 г. е преактуван като частна общинска собственост от предишния кмет на Кремиковци. "Ние не бяхме уведомени тогава", казват докторите наематели.

Потърсихме за коментар общинския съветник Жельо Бойчев. След като се запозна със случая, той разговаря с районния кмет на Кремиковци Ивайло Панев. Стана ясно, че Панев вече бил депозирал в СОС докладна за промяна на собствеността на земята под здравната служба с цел връщане на положението "общинска публична".

Панев обяснил още, че когато се обявявал търгът, той възложил на свой служител да изготви документите само за незаемите помещения. Макар изключително стриктен, служителят, който междуременно починал, очевидно по грешка изготвил документи за цялата сграда, обяснил на Бойчев кметът. Той дори бил предложил на новия наемател - медицински център "Враждебна" с управител д-р Лилия Георгиева, да се откаже от въпросните четири помещения, заети от сегашните доктори, за да може да останат всички в сградата.

Не е ясно дали проблемите възникват поради недоглеждане и некомпетентност - отдаване под наем на цялата сграда, при това - конкретно за медицински център, или всичко е тенденциозно.

Днес, 2 ноември, е насрочено първото дело в Софийския административен съд по иска, заведен от четиримата доктори срещу решението на Йорданка Фандъкова.

Имат ли шанс жителите на Враждебна да запазят здравната си служба тепърва предстои да се разбере.

Наука

Законът за развитие на академичния състав (ЗРАС) бе обнародван в ДВ, бр.38, на 21 май 2010 г. Безпрецедентно за законодателната практика, още преди да е изсъхнало маслото на обнародването му, на 6 юли 2010 г. МС по доклад на просветния министър Сергей Игнатов одобрява проект на закон за изменение на току-що влезлия в сила ЗРАС. Буди тревога фактът, че всичко това става след безкритичното и формално отхвърляне от НС на наложеното от президента вето върху закона и преди да се изчака решението на Конституционния съд. Последният, както е известно, с решение номер 11 от 5 октомври 2010 г. постанови 16 текста от ЗРАС за противоконституционни. Необяснимо е бързането и припряността на министъра както при приемане на основния закон, така и на този нов законопроект. Историите се повтарят, множат се слабостите, недомислиците и абсурдите на тези законотворения. Този подход не може да не безпокои научната общественост, тъй като той има много неблагоприятни последици върху развитието на научния потенциал и науката в страната.

Доказателство за много слабости в закона е почти автоматично последвалият го законопроект за неговото изменение. В мотивите към него вносителът се позовава на параграф 15 от ЗРАС, предвиждащ промени в 12 други закони. Но освен тях в законопроекта се предлагат много изменения в новоприетия закон, което е израз на

невисокото му качество и прибрзан подход

на вносителя.

Въпреки многото критични бележки към ЗРАС той бе приет от НС. Оттук нататък следват последиците от неговото приложение. Лошото е, че много от слабостите на закона имат принципен характер. Те крият потенциална опасност от създаване на обърканост в атестационната система, спъваща развитието на научния потенциал. Това ни даде основание в една публикация, направена преди приемането на закона, да прогнозираме, че в близките 1-2 години ще се наложи много "кърпежи" в законните текстове и в края на краищата ще доведат до неговата отмяна. Оказа се, че тези прогнози започват да се сбъдват, и то много по-бързо, отколкото предполагаме.

Нещо повече, постановените от КС толкова много основни за закона текстове, противоречията на Конституцията, правят ремонтите на ЗРАС нецелесъобразни и невъзможни. Защото те се отнасят до принципни постановки, засягащи философията на закона, която според КС е концептуално незавършена. Тя регламентира една децентрализирана, едностепенна и крайно либерална система за присъждане на научни степени и академични длъжности. Системи, която при сегашното състояние на висшето образование и науката не е полезна за развитието на научния потенциал.

Тя не е нещо ново за научната общност. По този повод и поради убеждението ни, че ЗРАСРБ няма да е последен, трябва да напомним декларацията на БАН, СУ, СУБ, ФУНИС и Движението за развитие и защита на науката и висшето образование от 2005 г. В нея се декларира несъгласие с приемането от 39-ото НС на 3 законопроекта, в които се предлагаше подобна система за атестиране на учени. В крайна сметка те бяха снети от НС преди второто им четене. В същата декларация се посочват и основните изисквания, на които трябва да отговаря бъдещата атестационна институция, а именно: тя да не бъде

Едно предсказано фиаско

Законът за развитие на академичния състав трябва да бъде отменен и направен наново

Проф. д-р Виден ГЕОРГИЕВ
член на Движение
за развитие и защита
на науката и висшето
образование

назначаем, а

избираем, деполитизиран орган

(отделен от изпълнителната власт). Последният да се изгради на държавно-обществен принцип с двустепенна система за атестиране на учените. В нея се препоръчва бъдещият закон да е съобразен с настъпилите неблагоприятни промени в науката и образованието у нас след 1989 г., да е в синхрон с тенденциите за развитие на научния потенциал в страните от ЕС и с високите изисквания на световната наука. Ако авторът на ЗРАС не робуваше на погрешното схващане, че "всичко започва от него", можеше да използва успешно тези препоръки в своя проектозакон. За жалост регламентирания от новия закон атестационна институция не отговаря на тези изисквания. Тогава логично възниква въпросът: щом подписали декларатори, представляващи научни организации, които включват основната част от научния потенциал на страната, не възприемат принципите на този закон, тогава за кого е писан той и кого трябва да обслужва?

Твърдението на министър Игнатов, изказано пред академичната общност на БАН, че 20 години учените не могли да напишат новия Закон за научните степени и научните звания и сега ще трябва да приемат написания от него, е невярно. Изхождайки от принципите на декларацията и от дългогодишни проучвания на атестационния процес у нас и в страните от ЕС, Движението за развитие и защита на науката и висшето образование предостави преди 5 години на вниманието на МОМН концепция и законопроект за нов закон за научните степени и звания. Получихме от тогавашното министерство положителен отзив за идеите и принципите, заложили в тях.

Така или иначе, и досега нямаме съвременен закон. Защо се стигна дотук? Главните причини за това са две: силно политизиране на въпросите, свързани с атестационния процес, и стремеж към

прокарване в закона на лобистки интереси

от страна на различни категории учени и депутати. Авторът

Младежите искат да има условия да се обучават в българските научни школи

на такъв закон задължително трябва да изхожда преди всичко от интересите на науката, а не на тези, които я правят. При обсъждането на ЗРАС, както и на предишни законопроекти от този характер, въпросите, върху които се спори в научната общност, могат да се групират в 3 основни направления: 1. Класация на научните звания; 2. Ефективност на атестационния орган и 3. Деполитизация на атестационната система. Тяхното решение по един или друг начин определя и характера на атестационната система.

Изхождайки от тези съображения, изпратихме до МОМН наша публикация, в която предложихме нов подход, предхождащ окончателното изработване на проекта за новия закон, а именно: предварително министерството да организира 3 последователни научни форума с най-широко представителство на научната общност. На тях да се обсъдят поотделно различни дискуссионни предложения, групирани в горните три направления. След постигне на добър консенсус по тях да се сглоби общият законопроект. Вместо това министърът предложи набързо написан проект с много "разтърсвачи" (според лексикона му) слабости и недостатъци по въпросите и в трите направления.

Така например за разлика от общоприетата у нас и в страните от ЕС класация на научните звания в ЗРАС се предлага класация

на академичните длъжности. Те не отговарят на принципа, свързан с професионалните характеристики на работещите в системата. Това ще разпали стари спорове между учените у нас. Предложената класация не е в унисон с желаната комуникативност между наши учени и тези от страните на ЕС. Тя е израз на необосновано подценяване на досегашните научни звания. От решенията на КС се вижда, че тази измислена класация създава казуси с противоконституционен характер, засягащи личния статус и правата на учените - при пенсиониране, с прекратяване на трудовия договор академичните длъжности "доцент" и "професор" автоматично отпадат, превръщайки носителите им в

"господин или госпожа никоу"

Възниква въпросът: кому е нужно да се премахват стимулите за развитие на учените? Всичко това може би нямаше да се случи, ако авторът на ЗРАС се бе запознал с материалите на Научната конференция на БАН (2006), посветена на оценката в науката.

Слабостите в ЗРАС по въпросите от втората група, свързани с ефективността на предложената в него едностепенна, децентрализирана система за атестиране, са най-много и най-оспорвани и от гледна точка на КС. Те породиха много противоконституционни казуси, а КС се произ-

несе, че не е намерен нужният баланс между държавата и нейните функции и автономията на висшето училища. Заедно с това предлаганата в ЗРАС система за атестиране не съответства на неблагоприятните промени във висшето образование и науката, настъпили след 1989 г. Тя не гарантира висока възискателност и качествен контрол при провеждане на атестационния процес. За това способства липсата на единни държавни критерии, вторичен контрол и външна оценка при атестирането. Всичко това ще доведе до подценяване на научните звания (длъжности) и степени и до тяхната инфлация. Отсъствието на собствени контролни органи в системата за атестиране ще способства за нейното бюрократизиране и корумпиране. Наложилото се в случая делегиране на права на МОМН и НАОА на вузове и научните организации, които са прерогатив на законодателната власт, според решението на КС е противоконституционно.

Що се отнася до третата група въпроси, свързани с деполитизацията на атестационната институция чрез отделеността ѝ от изпълнителната власт, тях отправяме към един бъдещ закон. Вярваме, че той ще осигури висока степен на обективност при атестирането и решително ще ограничи извращенията и корупцията.

Както се вижда от изложено-то дотук, и с новия ЗРАС не се стигна до създаване на консенсусен и добър закон за присъждане на научни степени и звания. Решението на КС задължава НС да постанови как да се уредят обществените взаимоотношения с оглед пртивоконституционните разпоредби, съдържащи се в закона, в това число и разработването на нов закон. По наше дълбоко убеждение обявените от КС противоконституционни текстове, обхващащи почти половината от съставите на закона, говорят за лошото му качество и непригодност. При това те засягат основни принципи, формиращи философията на закона, доколкото изобщо може да се говори за такава. Последната, според КС, концептуално е незавършена и не е добре аргументирана и защитена в мотивите на закона.

Всичко това ни убеждава, че е нужна своевременна отмяна на ЗРАС. В противен случай изказаните по-горе прогнози ще се сбъднат. Неблагополучията в атестационната система ще се задълбочават и могат да доведат до срив на атестационния процес с всички отрицателни последици за развитието на научния потенциал и науката. Освен това обявеният в мотивите рамков характер на ЗРАС ще повлече много промени в редица други закони и разпоредби, освен дванадесетте, включени в предложения законопроект за изменение на ЗРАС. Това пък неминуемо ще доведе до непредказуеми усложнения в правораздавателната система.

Позиция

www.duma.bg

Въпросът не е личен

Нека за позициите ми се съди не по разни преразкази и представления, а по собствените ми действия и изявления

Георги ПИРИНСКИ

На заседанието на конгреса на 16 миналия месец делегатка ме попита: кога си казал, че управлението ни е било провал?! Основанието ѝ - публикацията на В.Велева във в. "Труд" предишния ден ("Един излишен конгрес"), според която заседанието няма да реши нищо, "но пък ще даде аргументи на Първанов да обяви старта на политическия си проект".

Първо, на 15 октомври в статията си авторката отсъжда, че пред партийния форум "лидерът на БСП се изправя от една изключително неизгодна позиция". Една от причините била, че "за първи път член на ИБ на БСП обяви, че управлението на Станишев е провал... Със замах Пирински зачеркна и малкото добри неща, които бившето правителство направи. Така най-големият коз на Станишев, че в негово лице БСП е изкарала най-послед един управленски мандат, и то успешен, се оказва недействителен".

Всъщност, ето какво. На 26 септември в "Неделя 150" посочих примера на новия лидер на британските лейбъристи, който открито призна, че са се провалили на последните избори, защото са загубили контакт с обществото, с избирателите. След което заявих: "Това в БСП не се е случило. Ние продължаваме да се убеждаваме колко сме били прави и колко сме били добри с мерките, които сме предприемали, и как не са ни разбрали. Докато не разберем, че и реално постигнатото от нас, което безспорно е факт, не беше оценено, и загубихме доверието поради други пороци в нашето управление, и че трябва да тръгнем да възстановяваме чувателността към това, което говорим, ще си стоим с 14-15-те процента."

Кое то заявявам и днес. Но не и онова, което ми се приписва.

Второ, на 30 октомври пак в

"Труд" в интервю с Павел Писарев ("Сергей, време е да отидеш в манастир"), интервюиращата М.Балева пита за неговото мнение по следното нейно твърдение: "Георги Пирински каза, че управлението на тройната коалиция е провал. А че то е успешно, бе единственият коз на Станишев." Това - в случай, че някой е пропуснал инсинуацията от 15-и. И все в контекста

депутатът от Коалиция за България Георги Пирински казал, че ще се въздържи - "според него има сериозен дебаланс по отношение на разписаните в "Бялата книга" задачи за задграничните мисии. В документа тази група задачи са несистемно разработени, а те са централни, каза Пирински."

Ето какво всъщност е казал депутатът Пирински, що се отнася до задгранични мисии, съгласно стенограмата: "Считам, че има един дебаланс по отношение на развитието и акцентирането на тази амбиция на възможности в рамки до 1000 души, които са изписани конкретно, доколкото подобни мисии трябва да се разглеждат като не основната, а допълнителна функция на националната отбрана и то при ясно определени условия."

Ръководството на пресцентъра на партията любезно ми обясни, че само преподават съобщенията на агенциите, че сигурно се е бързало с предаването на съобщението и т.н....

От всичко излиза, че отричам всичко реално постигнато от партията в предходния мандат, при това с цел да дискредитирам лидера ѝ, че участвам в освобождаването на пространството за президентския проект, както и че съм убеден защитник на участието в задгранични военни мисии като централна задача в сферата на отбраната! Веднъж - недоразумение; втори път - съвпадение; но трети път - случайност, може би, но по-скоро "дългата ръка на случайността".

Позволявам си да оглася въпроса на делегатката от заседанието, защото при развитието се сценарий съвсем не го намирам за личен. За мен имаме проява на методи с богата предистория в дългогодишния летопис на задкулисни манипулации на "здрави сили", които обаче не издържат на открит дубоубой. Кое то далеч не е само и толкова проблем на пряко засегнатия, а на партията и нейното развитие. Що се отнася до мен - нека за позициите ми се съди не по разни преразкази и представления, а по собствените ми действия и изявления.

Снимка Мариета ТОМОВА

на въпроса за липсата на оценка за резултатите от последните избори и за управлението на тройната коалиция.

Като при това няма никакъв въпрос за Тезисите за Левия проект, за приетата на конгреса Политическа декларация "България 2020 - европейска социална държава". Впрочем - не само пошироката публика, но и читателите на ДУМА - да сте чули нещо за тази декларация, в т.ч. и от този вестник?

И трето, на 28 октомври информационният бюлетин на пресцентъра на ИС на БСП в сводката "Акценти от агенциите" съобщава, позовавайки се на "Фокус", че при обсъждането на "Бялата книга" по отбраната в Народното събрание

Заг фасагата

Завръщането на България

Проф. Андрей ПАНТЕВ

Когато пристига новината за подписването на Ньойския

договор, съобщена от българска делегация на софийската гара в полунощ, на другия ден покрусеното гражданство на София не отива при победоносен генерал, нито при изкусен дипломат, нито пред влиятелен banker, нито при депутат или министър. Софиянци кротко се нареждат под малкото балконче в дома на Вазов, за да попитат: какво ще правим по-нататък. Предполагам, че подобни сцени е имало и в другите градове на България.

Настъпиха едни от най-мрачните ѝ дни, когато се говореше за български жестокости, за българска варварщина. Тогава идеята на наши историци, че не сме славяни, се използваше именно срещу България, защото по това време се създадоха славянски страни като Чехословакия, Полша и Югославия. Тогава се смяташе, че нашият армейски вик "По пет на нож!" означава по пет пеленачета на нож и какви ли не още вулгарности се говореха. Неслучайно именно по това време е изобретен празникът Ден на народните будители. Защото българската интелигенция възпроизвеждаше възрожденския идеал на будителите в нови и не по-малко свирепи условия, след като България беше наказана и стана държавата инвалид на Балканите.

Завръщането на България в Европа обаче не стана нито чрез царските визити, нито чрез инициативите на бизнес средите, нито с активно предприемачество. Завръщането на България се осъществи от българското учителиство, от българската интелигенция, от всичко онова, което се беше натрупало като просветна и научна традиция. Така България успя да се възстанови, ако не от териториалните, то от моралните рани върху себе си и постепенно да се завърне отново като равноправен член на европейската политическа и културна общност. Политиката дойде след това.

Но и по това време, в състояние не само критично, но и трагическо за нашето самочувствие, държавата не се оправдаваше с кризи и поражения, с контрибуции и анекси, а продължи една възрожденска традиция в нашия живот - да поощрява, въпреки кризата, въпреки катастрофата, въпреки крушението, образованието и науката. Именно те бяха първата стъпка на ранена България по пътя на нейното възкръсване. Никога никой в България не се е мотивирал с критичните времена, за да ограничи образованието, науката и културата.

А точно това се случва в момента по един безпрецедентен начин. В момента сме свидетели на масови протести на студенти, на учени и преподаватели и тяхната основна цел този път не са дори заплатите, не са дори парите. Този път протестите са за приоритет на образованието и науката - точно в унисон с идеята, че това са сферите, които могат да спасят България, както неведнъж са я спасявали. Нека не забравяме, разбира се, че будителите не са били добре платени и повечето от тях, включително Паисий и Софроний Врачански, са живели в постоянна бедност. Но това не е оправдание днес да обричаме на същата съдба техните далечни потомци.

Най-забележителното в сегашните протести е това, че този път не става дума за джоба и за пари в буквалния смисъл на тази дума. Протестите са с призив за изпълнение на най-първата, най-стойностната и най-значимата европейска прерогатива - тази на образованието и науката. Вече не става дума само за вedomост, защото наложените неплатени отпуски за учените са всекидневие, а става дума за отношението на властта, представляваща държавата, което вече се развива от снизхождание към презрение. Такова отношение към хората на духа и към тяхната дейност не се помни в историята на България. То или е от незнание и неадекватно за Европа мислене, или е заради някакви користи задкулисни интереси, които по никакъв начин не са свързани с развитието на България и с нейното добруване. Затова за мислещите българи времената на покрусата се завръща - без да сме имали войни, национални катастрофи, репарации или някакви други много тежки за страната събития. По тази причина, както и при самото негово създаване, Денят на народните будители в днешния ни ден започва да играе особената роля да помогне на България за нейното завръщане в общността на модерните европейски държави.

Днес Ленин, утре... неолитните жилища?

Христо ХРИСТОВ

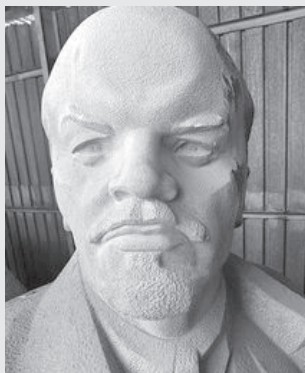
"Поради променени морални принципи в обществото паметникът на Владимир Илич Ленин, който е една движима собственост, да бъде дарен безвъзмездно на община Димитровград, защото неговите жители така и не замениха пролетарското му име..."

Позволих си да обединя два от мотивите, с които старозагорски старейшина реши да харизматично едно произведение на изкуството. Първия

изтъкна юристката от ГЕРБ Антоанета Масленска, а втория изрази педагожката от Синята коалиция Любка Иванова.

В чисто човешки план разсъждавам: дали няма "резон" утре (ако някоя друга община ги пожелае!) Стара Загора да се раздели с гордостта си - уникалните за Европа неолитни жилища. Които също са своего рода "движима собственост", според тълкуванието на адвокат Масленска, а от изграждането им са минали няколко хилядолетия. Време, достатъчно за промяна на "моралните принципи" на обществото.

Колкото до иронията на педагожката, че Димитровград заслужава "тоталитарен паметник", защото жителите му не са сменили името му, дълго може да се спори дали тичането пред "вятъра на промяната" е по-достойно

от уважаването на традициите.

Преди няколко години афганистанските талибани с оръдия разстреляха шедеври на шумерската култура. Защото не се "врзвали" с принципите на шерията. Днес две старозагорски партактивистки изхвърлят от Града на липите произведение на една от най-талантливите български скулпторки - родената в съседен Чир-

пан проф. Мара Георгиева. С аргументи, по-достойни за печално известния хаджи Иванчо Пенчович. Който поискал бесило за Дякон Левски, щото... "бунтувал раята срещу законната власт на султана".

През 80-те години на миналия ХХ век старозагорски партийни фактори решиха да съборят Ески джамия. Успяха да рушат само минарето ѝ. Поумни от тях ги спряха. И добре че го направиха. Иначе едва ли днес щяхме да знаем, че в основите на мюсюлманския храм лежат християнска черква и тракийско светилище.

Уви, днес разумът не е на почит. Кое то въпреки не е частен случай. Защото не толкова отдавна Ленин бе включен сред стотте най-авторитетни личности в света в миналото столетие.

Култура

очаквайте

Никита Дмитриевски пристига с „Кралете на слънцето“ на 25 ноември

www.duma.bg

кратки

Представят книжовен паметник за Иван Грозни

Представяне на научно факсимилно издание „Лицевой летописный свод XVI века“ - уникален книжовен паметник, създаден в единствен екземпляр за цар Иван Грозни, ще се състои на 4 ноември от 16.30 ч. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Тази легендарна книжна колекция, наречена „Цар-книга“, няма аналог в световната култура нито по обхват, нито по богатство на илюстративния материал. Факсимилното издание съдържа 19 еталонни тома с 20 хиляди страници, над 17 хиляди цветни миниатюри и 11 допълнителни тома с научни коментари и анализи. Организатори на събитието са НБКМ и представителството на Руската академия на науките в България.

Джазбудители в Старозагорската библиотека

Петнайсетото издание на „Лайв Зара джаз“ ще се състои днес от 19.30 ч. в залата на РБ „Захарий Княжески“. Концертът е част от проявите, с които се отбелязва Денят на народните будители в Стара Загора. Почитателите на джаза ще имат възможност да чуят на живо един от най-големите съвременни български композитори - пианиста Любомир Денев. Маестрото, в дуо с традиционния домакин на джаз концертите Венци Благоев, ще представи някои от любимите си джаз композиции, както и свои стихове, вдъхновени от известни джаз-стандартни. По традиция преди концерта ще има и открит майсторски клас по джаз импровизация - от 17.30 ч.

Юбилеен концерт в Музикалната академия

Концерт по случай 70-годишнината на проф. Недялко Тодоров ще се състои на 4 ноември в НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Участват преподаватели и студенти от АМТИИ - Пловдив. Изкуството на Н. Тодоров е национална ценност, част от прекрасните постижения на нашия духовен живот, казва директорът Йордан Дафов.

Над сто фотоса на летище София

Международната пътуваща изложба на Британския съвет „Лицата на отворените градове“ гостува на летище София. Тя е посветена на приноса на миграцията за културното и икономическото развитие на европейските градове. Над 100 фотографии от Магрид, София, Виена, Белфаст, Билбао, Кардиф, Дъблин и Дюселдорф разказват за започването на нов живот в нов град.

Кукленици играят комедия дел арте

Българският зет Ищван Наги постави в Стара Загора пиеса, която поне няколко месеца ще пълни салона

Христо ХРИСТОВ

„Удовлетворен съм от факта, че онова, което преподавал в България преди цели 23 години, не е забравено и имам верни последователи в лицата на актьорите Дарин Петков и Георги Спасов, които на свой ред запалиха за жанра по-младите...“, коментира унгарецът Ищван Наги, който постави в Стара Загора „Аха, аха - комедия дел арте“ в рамките на традиционната, вече шеста международна творческа работилница.

Режисьорът, който е роден преди 54 години в унгарската столица, е сред най-добрите познавачи на жанра, чиито корени са скрити в средата на XVI век. Ищван Наги първоначално играе като мим, след това става преподавател в будапещенската театрална ака-

След 23 години унгарецът Ищван Наги и съпругата му Габриела се завърнаха в България, за да възродят жанра комедия дел арте

димия, в края на 80-те години на миналия век е лектор в НАТФИЗ. Там се запознал и с бъдещата си съпруга Габриела Хаджикостова, която впоследствие става негов асистент и съдружник в експерименталния му театър.

Първият познат писмен сценарий в жанра датира от 1568 г., а малко след това най-добрите трупни завладяват с изкуството си Франция и Италия. В Унгария, според Наги,

този жанр фигурира в репертоара на поне десетина от над 100-те, финансирани от държавата частни трупни.

Актьорите имат пълната свобода да импровизират, да намерят себе си, а показател кога да се спусне завесата е реакцията на публиката и най-вече нейният смях, уточнява директорът на старозагорските кукленици и сам участник в пиесата Дарин Петков.

Условно старозагорското

„Възраждане“ пак блести с млад автор

Веселка БЕНКОВА

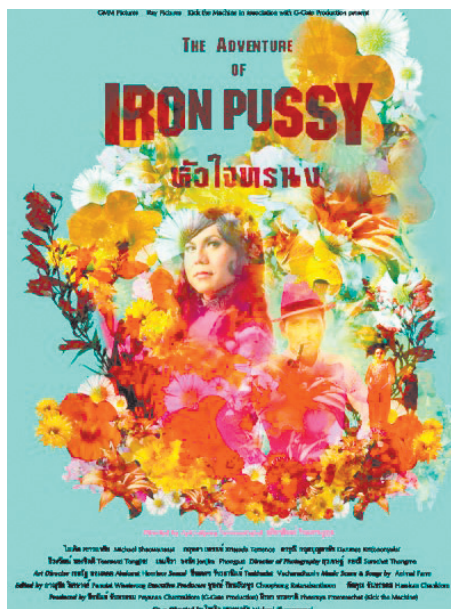
„Маска“

„Силвия Павлова стои сред най-младите софийски автори като също и екзотично цвете. Още с първите си изяви тя впечатляващо наложи своя строго характерен фигуратив. Женските ѝ лица, с остро изрязани линии, са чужди както на модните, сладникави понятия за хубост, така и на ренесансовите и бароковите образци. От тези жени лъхат екзотика и свобода, те носят женствеността на амазонките от един нов свят. В пищната джунгла на цветовете човек губи контрол над съръжаността и вакханалията на възможно най-силните и контрастни тонове създава мощно електрическо поле, активиращо неочаквани и бурни емоции у зрителя“. Така определя творчеството на талантиливата млада авторка галеристката Красимира Алексиева, приютила картините ѝ от експозицията „Пасионато“ в пловдивската галерия „Възраждане“ от днес до 23 ноември. Особено впечатляващи са пейзажите на Павлова, построени върху български фолклорни мотиви от приказки, легенди, носии, черги. Умелото впитане на апликации в структурата на картините създава обтекаема обемност на фигуратива. Най-новото в изложбата на Силвия Павлова са кукерските персонажи, игри и ритуали. В тях природният усет и вкусът на авторката подчиняват и съчетават умело експанзията на цветовете в естествената им хармония. В творчеството на авторката е закодирана дълбинната връзка с българщината, която пълни „питието“ на картините с най-уханния „мед“, категорична е Алексиева.

Показват пародия, получила „Златна палма 2010“ в Кан

Сдружение „Позор“ представя днес от 18 и от 20.30 ч. в Червена зала на „Червената къща“ Сатори фест - филми от Далечния изток. Първата прожекция е на „Живот в грим“ - реж. Чън Кайгъ, с участието на Лай Леон, Джан Дзъи, Ю Шакун, Уан Ксю-ки. Филмът представя живота на най-известния изпълнител в „Пекинската опера“ Мей Ланфан. Втората е на „Iron Pussy“ (The Adventure of Iron Pussy) - реж. Апи-чатпонг Уирасетакул, с участието на Сириякорн Пукавеш, Майкъл Шаоуанасай, Крисада Терънс, Теварат Тонджити. Носителят на тазгодишната „Златна палма“ от фестивала в Кан представя убийствена пародия на екшън филмите и мелодрамите от 70-те години на миналия век.

Входът за една прожекция е 6/4 лв.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Световноизвестният руски балетист Владимир Василиев разцелува именитата кубинска балерина Алисия Алонсо, след като тя получи наградата на фондация „Галина Уланова“

Жив

В РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТОПреслава разлива вогка
с утеха на студентите

www.duma.bg

18-годишна американка стана „Мис Свят“

Представителката на САЩ Александрия Милс спечели титлата „Мис Свят 2010“, побеждавайки повече от сто кандидатки на конкурса, организиран на китайския тропически остров Хайнан. Русокосата 18-годишна красавица се разплака, когато миналогодишната носителка на титлата Каяне Алдорно от Гибралтар постави короната на главата ѝ и я поведе към трона във формата на диамант, направен за 60-годишнината на конкурса. Журито, съставено от 7 предишни „Мис Свят“, класира на II място Ема Вареус от Ботсвана, а на III- Адриана Васини от Венецуела.

Снимка БГНЕС

НАЙ-КРАСИВИТЕ ХОРА ЖИВЕЯТ В БРАЗИЛИЯ

Бразилците са най-красивите хора на Земята, показва интернет проучване на туристически портал. Второ място заеха шведите, а трето - индийците. Следват поляците, британците, венецуелците, руснаците, чехите, американците, холандците и италианците. За място в списъка на най-красивите нации се бореа 34 държави, които поне веднъж са имали победителка на „Мис Свят“.

Най-добрият диджей бе избран в София

Церемонията по връчването на първите награди за най-добър диджей и най-добър диско нощен клуб на годината в България, която се проведе преди броени дни, предизвика фурор в средите на клубния елит. Тандемът Pacho B & Pero грабна статуетката за „Best DJ“, а агенцията на двамата пловдивчани „E-Booking“ се оказа победител в категорията „Best Bulgarian Booking Agency“. Сред момичетата най-много гласове събра Djane Mari Dessi. На Румънеца и Енчев бе присъдена наградата „Best Karaoke DJ“, но на сцената на шоуто се появи пиарът им, за да вземе статуетката от тяхно име, тъй като се оказа че двамата тъкмо тогава се изваждат на предното си караоке парти.

Изненадата на вечерта бе появата на

Изненадата на вечерта бе появата на DJ Tarkan, който по собствено желание уважи събитието

DJ Tarkan от Турция, който по собствено желание уважи събитието и същия ден пътува специално от Истанбул до София, за да присъства на церемонията. Той се оказа победителят сред международните диджеи и лично излезе на сцената да получи своята статуетка. „Пушете по-малко в клубовете!“ призова DJ Tarkan публиката на церемонията. А тя, в голямата си част, бе представена от елита на клубната сцена и клубния бизнес у нас.

Официалната церемония по връчване на първите награди за „Best DJ of the Year Bulgaria“ и „Best Disco & Night Club of the Year Bulgaria“ бе уважена от артисти като

Big Sha, младите поп таланти Стоян Петров и Лазар Кисъв, Ерол - фронтмена на „Wicked“, Бианка от шоуто на Иван и Андрей, поп-фолк дивата Антонина и истински аристократ - швейцарски принц от руски произход Никлас, притежател на един от най-елитните козметични брандове в света. Водещ на шоуто бе Косьо Лунгов - от телевизионната продукция „5400“, който с хумора си и със свежи импровизации вдигна публиката на крака.

Пълният запис от церемонията по връчване на първите годишни награди за най-добър диджей и диско клуб е качен на www.streamer.bg.

ХИЛДА КАЗАСЯН ОТНОВО ЩЕ ОЧАРОВА С КЛУБЕН ЛАЙВ

Една от най-обичаните български джаз певици - Хилда Казасян - ще събере топ музикантите Христо Йоцов, Живко Петров и Мишо Йосифов за свой лайв концерт в „Soul in the Hole“. Това ще се случи на 4 ноември а началният час на събитието е 22, уточни за ДУМА Виктор Танев от „Старс рекърдс“. На сцената на столничния клуб изпълнителката отново ще очарова с някои от най-обичаните джаз стандарти, преаранжирани специално за нея. В програмата Хилда е включила и песните от последните си два проекта - „Jazz & Samba“ и „Замълчи, замълчи“, както и няколко съвсем нови пиеси, които ще бъдат част от предстоящия ѝ албум.

Книга погълна вниманието на интелигентен шофьор

От канадската пътна полиция бе задържан шофьор, четящ книга, докато кара на фарове. Служителите на реда в 3 ч. през нощта получили сигнал, че е забелязан водач, който настъпва газта на своя „Понтиак G5“, докато вниманието му е погълнато от съдържанието на едно средно дебело томче. Полицейте реагирани незабавно, преградили шосето и не след дълго задържали веселия самуибец. Оказало се, че той наисти-

на чете, докато шофира. Канадските катаджи отбелязват, че за първи път се натъкват на подобен тип нарушение. На 21-годишния мъж, чието име не се съобщава, са били предявени обвинения за небрежно управление на автомобил. Няма информация за заглавието на книгата, от която е бил погълнат шофьорът. Инцидентът с комичен привкус станал на шосе 401 в провинция Онтарио - едно от най-оживените в Канада.

Цветът на чорапите разкрива характера

Мистерията около характера на мъжа се крие в цвета на чорапите му, откриха експерти в областта на сексуалната психология. Според тях представителите на силния пол, които носят чорапи в ярки цветове, са оптимисти, но са склонни към изневяра. Егоистични и с високо самочувствие са мъжете, които избират спортен тип чорапи. Смешните чорапи с анимационни герои и шарени картинки пък издават „мамините момченца“. Един стабилен, семеен мъж предпочита да носи по-консервативен цвят чорапи като черно или сиво. Ако пък срещнете човек с бели чорапи, бъдете сигурни, че той е страстен и пламенен любовник, а в леглото му никога не е скучно.

Жените се заяждат с мъжете по 7920 минути годишно

Изследване на повече от 3000 души разкри, че представителките на нежния пол се заяждат с мъжете си средно 7920 минути в годината, което се равнява на 2.5 часа седмично, или 11 часа на месец. Основната причина за недовол-

ството на дамите най-често е нежеланието на половинките им да помагат в домакинската работа. На второ място се нарежда злоупотребата с алкохол, а на трето - безразличното отношение към тяхното здраве. Учените дори твърдят, че

заяждането е доста ефективен начин за възпитание на мъжете. Анкетираниите обаче не са съгласни и споделят, че след час и половина „пилене“, гневът на съпругите им постепенно стихва и в къщата се възцарява тишина и спокойствие.

Китайци кръщават гецама си Световно изложение

Над 30 000 момченца и 1023 момиченца, родени през последната година в Китай, получиха името Шибо, което ще рече Световно изложение. Това съобщи Синхуа, позовавайки се на информация от Общокитайския център за личните документи на гражданите на КНР. Името е избрано от родители в чест на „ЕКСПО 2010“ в Шанхай.

В Китай е много популярно да се кръщават деца на някое събитие с голям обществен отзвук. Например през 2008 г. над 100 000 бебета бяха кръстени Аюун - Олимпиада. Едно от най-разпространените имена сред родените през 1949 г., когато е провъзгласена Китайската народна република, е Цзянго - Създаване на държавата.

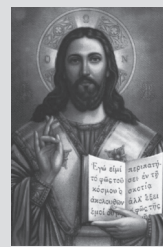
Синът на един катаджи пита:
- Тате, теб страх ли те е от шофьорите?
- Не, сине!
- А защо тогава се криеш в храстите от тях?...

АТАНАС БОБОКОВ, бизнесмен
АНАСТАСИЯ ЯНКОВА, актриса
АНГЕЛ ЧОЛАКОВ, член на НС на БСП
БЕЛГИН ШУКРИ, народен представител
Проф. БОГДАН БОГДАНОВ, председател на Настоятелството на НБУ, литературовед
ВЕЛИСЛАВА ДЪРЕВА, публицист, член на НС на БСП
Проф. ИВАН ГАЗДОВ, художник-график
КИРИЛ НАЗЪРОВ, писател
МАРИЯ КАВАРДЖИКОВА, актриса
НИКОЛА МАРИНКОВ, учредител на клуба „Приятелите на ДУМА“ в Пазарджик
Ст.н.с. д-р НИКОЛАЙ ПОПОВ, член на УС на БАН
ПЕТЪР МРЪЦКОВ, икономист, политик
ТЕКЛА АЛЕКСИЕВА, художничка

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

2

Свв. мъченици Акиндин, Пигасий, Афоний, Елпидифор, Анемподист и други († 355)

Св. Мъченици Акиндин, Пигасий и Анемподист били християни и служели в царския дворец при персийския цар Сапор. Цар Сапор желаел да живее в мир с император Константин Велики и затова в началото на своето царуване не преследвал своите поданици, които приемали християнството. След смъртта на Константин обаче той започнал война с наследника му Констанций. Жреците и персийските маги, които ненавиджали християните, упорито убеждавали Сапора, че неговите поданици-християни се намират в постоянна връзка с враговете като техни едновърци и ги подпомагат във войната срещу него. Довели при царя трима негови придворни: Акиндин, Пигасий и Анемподист, обвинени, че изповядват християнската вяра. За Христова вяра Акиндин и Пигасий били хвърлени в огнена пещ, другите - посечени с меч с още 700 души.

Суета

www.duma.bg

Необходимият аксесоар, ЩИЩ за еволюцията на копчето

Векове наред то е своеобразна визитна картичка на човека, символ на богатство и високо положение в обществото

ни да припишат заслугата на гърците или римляните. Други пък са на мнение, че то е "родено" в Азия. Знае се със сигурност обаче, че пещерните хора съединявали парчетата от облеклото си с помощта на шипове от различни растения, с кости на животни или просто с пръчки. В Древен Египет промушвали единия край на дрехата в специален отвор, направен в другия, или просто ги връзвали.

За едни от прародителите на

Тайните функции на малкото чудо

Могат да бъдат посочени най-малко 4 основни функции, които изпълнява копчето във всекидневния живот на хората: утилитарната - когато служи за свързване на части от дрехата; декоративната - като украса; магичната (амулет или талисман); информативната (символ за принадлежност или белег). Векове наред копчетата са служили не толкова за оптимизиране на съставното от няколко части облекло, колкото за красота. Правили са ги от какви ли не материали - от благородни метали до скъпоценни камъни. Формата, размерът, видът им, както и бройката върху дадена дреха разкривали дори социалното положение на човека. Често платът и ушиването на някои тоалети стрували по-евтино, отколкото закрепените по дрехите копчета. Колкото и да е странно, до XIX век близо 70% от тях са били предназначени за мъжки, а не за дамски облекла. При някои народи копчетата са изпълнявали ролята на амулет, чието предназначение е да прогонва надалеч злите сили. В специални кухи модели се поставяли миниатюрни парченца олово или камъчета, които при движение издавали приглушен звук, приличащ на малко тъпанче. Такива магични копчета се зашивали към облеклата, понякога и от вътрешната страна, без да им се осигурява илик, тъй като предназначението им е било съвсем различно от това просто да съединяват частите на дрехите. Тези малки детайли по тоалетите на хората доста късно започват да изпълняват информативна функция. Но и до ден-днешен някои копчета се използват като знак за принадлежност към определена професия, войска, група и т.н.

днешните копчета се смятат рапаните. В началото те са използвани по-скоро с декоративни цели. Но по-късно естествените дупчици в тях подсещат хората, че раковините може да се връзват с връвчици към дрехите и така да се направи една голяма стъпка към днешните малки копчета. Техните първи функционални събратя, създадени от камък специално за закопчаване на дрехите, са открити в югоизточната част на Турция.

В миналото копчето е изпълнявало ролята и на един от най-важните магични амулети, призвани да отблъскват враждебните сили. В Древна Русия доста дълго време именно това е била основната функция на малкия аксесоар.

Едва през XIII век копчетата получават по-широко, приложимо във всекидневието разпространение в Европа. Почти забравени през ранното Средновековие, с изобретяването на кройка, позволяваща да се носят дрехи по тялото, те се превръщат в един от предметите на разкоша. Любопитен е фактът, че мъжкят костюм през онези епоха от шията до талията и от лакътя до китката на ръката е обличан благодарение на многобройните, нагъсто зашити копчета, чиято бройка понякога била по-голяма от сто. Близо пет столетия поред те са своеобразна визитна картичка на човека, символ на богатство, високо положение в обществото и знатен произход. Единствено кралете и представителите на аристокрацията са могли да си позволят да носят

облекла с този оригинален и удобен аксесоар. В онези времена той се поръчвал само при ювелири, понеже се правел предимно от благородни метали - злато и сребро, както и от изискана слонова кост. Едва през XIV век се появява верният другар на всяко копче - иликът. Тази "слад-

тири и особените три отвора... Последните, направени от седеф, са отличителен белег на ризи за мъже на прочутата фирма "Van Laack".

Днес копчетата може да бъдат сътворени от най-различни материали - метал, стъкло, тел, дърво, перли, кехлибар, кожа, кости, порцелан и редица други скъпоценни и почти нищо не струващи суровини. Така наречените китайски се правят чрез усукването на парче конец или плат в специален възел. От 30-те години на миналия век широко разпространение във всекидневието получават модели от пластмаса, популярни и до ден-днешен.

На какво ли не е способна човешката фантазия, сътворяваща уникални произведения от най-обикновени материали. От копчета се правят дори пана, гerdани, декорират с тях облекла и чанти... Закрепени само с няколко бързи тропоски през

крачето, кръстосани по особен начин с оригинални шевове или закрепени със специален механизъм, както е при джинсите и дънките, копчетата продължават да са невинаги забележими, но много важна част от съвременния свят.

Любопитен факт е, че независимо от многомилионното разнообразие от видове, семейства и групи, копчетата съвсем отскоро се превърнаха в примамлив предмет за колекциониране. За съжаление, съвсем малко музеи и частни сбирки при-

ка двойка" е била всячески обгрижвана, като цветът на конците върху илиците трябва да съответства на копчетата.

В началото на XVIII век вече може да се намерят модели от мед, но почти до

КАТО МОДЕН ОРИЕНТИР

Спецовеите твърдят, че за някои копчета съществува перманентно търсене.

Такива са моделите, предназначени за класическите сака, професионални облекла или за дънките. Но подобно търсене не е свързано с вечно променящата се мода при дрехите. Копчетата следват своя собствена еволюция. Днес например са актуални металните и перлените, както и прозрачните предложения. В последно време не са за пренебрегване също златистите и лъскавите модели. И ако някой все още се чуди дали и при копчетата съществуват модни тенденции, добре е да знае, че малките аксесоари, присъстващи почти на всяка наша дреха, са едни от най-важните в облеклото ни. Те не само изпълняват вечно променящите се повели на Чаровната диктаторка, но и създават собствени. Игрят ролята на свързващ елемент, съединяващ вътрешното (характера на притежателя на тоалета) с външното (със самия тоалет). Копчето е достойният завършек на облеклото, коронаращ собственика му, който търси индивидуалността във всичко. Дори и в най-малкия детайл на дрехата. Чиято уникалност може да се подчертае и само с едно красиво копче.

края на деветнайсетото столетие те са толкова скъпи, че е в реда на нещата да се местят от един тоалет на друг. И това се приемало за по-малка грижа от предишната практика дрехите да се зашиват направо върху фигурата на човека, а след това с часове да се разшиват.

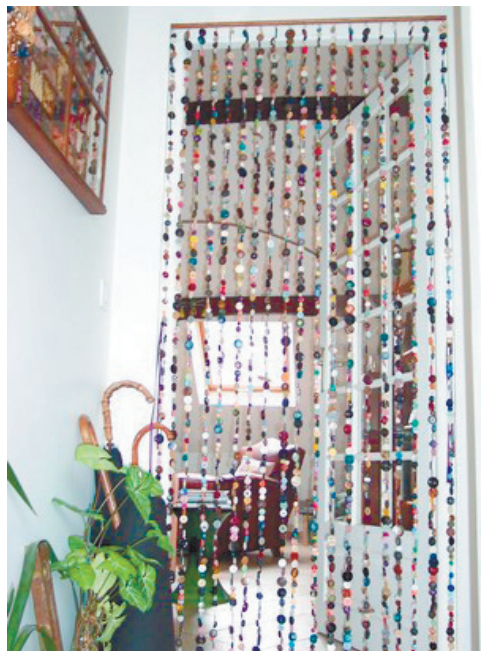
Най-често срещаните модели са във формата на диск с две дупчици по средата. Днес обаче съществуват и много други видове копчета - квадратни, триъгълни, цилиндрични, изобразяващи животни, предмети от бита или играчки. Бройката на дупките също варира от една, класическите две, осигуряващите по-голяма здравина че-

тежават автентични древни експонати. Но със сигурност някъде по света, скрити под земята или на морското дъно, техните медни, керамични или златни събратя все още чакат да бъдат открити.

Страницата подготви Альона НЕЙКОВА

Сред предметите, необходими още на древните хора, със сигурност може да бъде поставено и копчето. По-точно - неговият прародител под формата на възелче или изкривено клонче. Жив артефакт на човечеството, напълно е възможно копчето да е по-старо и от скалните рисунки.

Едни от най-древните приспособления или аксесоари, приличащи на тях, използвани като украшения, а не за закрепване на дрехи, са намерени в Индия - в долината на река Инд. Находките са датирани с 2800-2600 г. пр.н.е. и се отнасят към

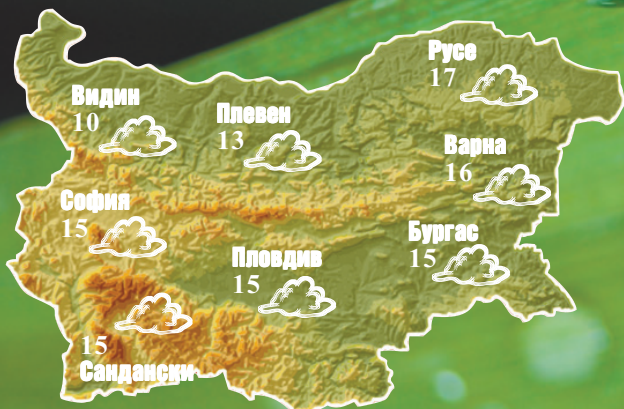
епохата на Кот Диджи Индската цивилизация. Подобни предмети от бронзовия век са открити в Китай (2000-1500 г. пр.н.е.), както и на територията на бившия Древен Рим и Древна Гърция.

Не може да се твърди със сигурност кой точно е измислил копчето - този дребен детайл за облеклото на хората. Поради споменатите факти някои учени са склон-

справочник

ВРЕМЕТО

Днес сутринта температурите в страната ще са малко по-високи. Ще духа слаб югоизточен вятър. Минималните ще бъдат между 1° и 6°, в отделни равнини и котловини на Западна България до минус 1°, а по морския бряг до 10-12°. Облачността над по-голямата част от страната ще бъде висока, по-честа значителна. Преди обяд на повече места в равнините ще има мъгли или ниска слоеста облачност. Максимални температури предимно между 12 и 17°, в местата с по-трайни мъгли до 8-10°. В планините ще продължи да духа слаб, по високите части умерен вятър от юг-югозапад. Ще има висока облачност. Ще остане с високи температури - максимални на 1200 метра около 15°, на 2000 метра около 10°. По Черноморието ще има висока, а преди обяд и ниска облачност. Ще духа слаб вятър от изток-югоизток, по-добре изразен по северното крайбрежие. Максимални температури 14°-16°. Температурата на морската вода е 13-14°, а вълненето на морето ще бъде 1-2 бала. Атмосферното налягане ще бъде по-високо от средното за ноември.

Изгледи за

През следващите два дни покрай реките, в котловините и по Черноморието ще бъде отново с мъгли и ниска слоеста облачност, които около и след обяд ще се разсеиват. Над останалата част от страната ще има висока облачност, по-плътна над Западна България, а над Източна намаляваща до слънчево време. Минималните температури ще бъдат предимно между 1 и 6°, по Черноморието до около 10°, а максималните - между 13 и 18°.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg
Основател **Стефан Продев**
Издател **„ДУМА 2008“ ЕООД**
Николай Малинов

Русия **МОНД** дипломатик
България **ДУМА** СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

Главен редактор **Ивелин Николов**
Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов**
yborisov@duma.bg
Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**
ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП
БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Христо Христов; Ралица Табакова - 230
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - Йовановска - 246; Иван Аладжов - 246
СВЯТ: Галина Младенова - 219; Алберт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220; Петър Бочуков - 219
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - 240; Альона Нейкова - 239; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - 238; Васил Попов - 248; Ина Михайлова - 214; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; Наталия Гергова - 247
ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гергана Алексова; Пардон: Чавдар Шинов
СПОРТ: Владимир Николов - 245; Марин Милашки - 245; Таньо Василев
ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206;
ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова;

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200
Адрес на редакцията:
София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ
ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226
СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207
PR: Велислава Хубавий - 201
РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - reklama@duma.bg, Кореспондент в САЩ: Ивайло Йолов, e-mail: mediabg2002@yahoo.com; Експонат: 91975 в. 112; Печат: ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОБВ „Разпространение“ ЕООД - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: abonament@duma.bg
КАСА - 97-05-249
НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“
ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОРКУС“, „БГНЕС“, БНР, „ФРАНКС ПРЕС“, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ
ХОНОРАРИ НА ВЪШНИ АВТОРИ СЕ ИЗПЛАЩАТ ВСЯКА СРЯДА ОТ 14 ДО 16 ЧАСА

1 БНТ
06.45 Денят започва
09.30 Здраве
10.20 Дързост и красота - 2611 еп.
11.00 Жените с Марта Вачкова /токшоу/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
13.00 Сен Тропе - /274 еп./
13.50 Най-доброто от... „Вариант 3“
14.50 Евромакс
15.15 Според народа. Димитър Маринов/фолклор/
15.40 Телелазарен прозорец
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Момичето от острова - тв филм на „Евровизия“
16.35 Пепеляшка - анимационен филм/последен еп./
17.00 Романи лумия - светът на ромите
17.25 Открито с Валя Ахчиева
17.50 Частен случай
18.00 По света и у нас
18.40 БНТ такси
18.50 Рецептата на Ути
19.00 Момичетата Гилмор - тв филм/10 епизод/
19.45 Лека нощ, деца! Весели приключения
20.00 По света и у нас
21.00 Референдум - публицистично шоу
22.30 По света и у нас
23.00 Ватерло Роуд - /8 еп./
23.55 Фортисимо фест. Музика под звездите/1 част/
00.55 Сен Тропе - тв филм / 274 епизод/п/
01.50 По света и у нас /п/

b tv
05.20 „Мечтатели“ /п./ - сериал, еп. 82
06.45 „Тази сутрин“ - информация предаване
09.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездите
10.00 „Денят е прекрасен“ - женско токшоу с водещи Ива Дойчинова и Васко Мавриков
11.00 „Цената на живота“ - сериал, еп. 78
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Капризи на съдбата“ - сериал, еп. 24
14.30 „Дявол с ангелско сърце“ - сериал, еп. 28
15.30 „Морска звезда“ - сериал, еп. 18
17.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 83
18.30 „Господари на ефира“ /п./
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Великолепната шесторка“ - благотворително шоу
22.00 bTV Новините
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедиен шоу
00.00 „7 живота“ - еп. 3
00.50 „Цената на живота“ /п./ - сериал, еп. 78

NOVA TELEVISION
06.40 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ - забавно предаване на НТВ
12.30 „Робинята Изаура“ - сериен филм
13.30 „Мелодията на сърцето“ - сериен филм
15.00 „Ветрове на любовта“ - сериен филм
16.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
16.30 „Истанбулска приказка“ - сериен филм
17.30 „Сделка или не“ - телевизионна игра
18.30 „Забранена любов“ - сериен филм
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 „Стани богат“ - световно тв шоу
22.00 Шоуто на Иван & Андрей
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 „Престъпни намерения“ - сериен филм
00.30 „Островът на съкровищата“ - тв игра
01.45 „До живот“ - сериен филм

PRO-BG
07.00 „Костенурките Нинджа“ - детски сериал, с. 4, еп. 30, 31
08.00 „Мръсно синьо“ /п./ - сериал, еп. 8
09.00 „Волният Уили“ /п./ - Приключенски, Драма, САЩ, 1993 г.
11.00 „Съкровените тайни на жриците“ /п./ - Комедия, САЩ, 2002 г.
13.00 „Антракт“ - предаване за култура с водещ Борис Георгиев
14.00 „Смъртоносен боец“ - сериал, еп. 2
15.00 „Една вбесена чернокожа“ - Комедия, Драма, Романтически, САЩ, 2005 г.
17.00 „Бърз или мъртъв“ - Екшън, Приключенски, Уестърн, САЩ, Япония, 1995 г., Режисьор. Сам Рейми, В ролите. Ръсел Кроу, Джийн Хекман, Робъртс Блосъм, Шарън Стоун, Тоби Бел, Леонардо ДиКаприо
19.00 „Менталист. Крадецът на мисли“ - с. 1, еп. 16
20.00 Новините
21.00 Студио
21.30 Шампионска лига. Бурса-спор-Манчестър Юнайтед
23.30 Обзор на кръга
00.30 Новините /п./
01.30 „Антракт“ /п./
02.30 Студио /п./
03.00 Шампионска лига. Бурса-спор-Манчестър Юнайтед /п./

ОВЕН
Промените, налагащи се по причини, които не зависят от вас, няма да се отразят неблагоприятно на работата ви.
21 март - 20 април

РАК
Развитията през последните дни влияят върху желанието ви за изяви. То се отразява положително и на духа ви.
22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
Забележими изяви в образователната, юридическата и финансовата сфера предстоят на много от вас.
24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Ако срещнете неразбиране в делата си, не бързайте. Изслушайте аргументите на другата страна и тогава изложете своята теза.
22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Добри възможности за издигане в йерархията, от които ще се възползвате или ще работите за утвърждаване на вече извоювани позиции.
21 април - 21 май

ЛЪВ
Участието ви в съдружия и други бизнес взаимоотношения ще наточат програмата ви с нови отговорности.
23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Нови въпроси от ежедневието и професионалната ви заетост ще заемат вниманието ви днес.
24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
С участието си в общ проект ще повишите професионалното ниво и думата ви ще се чува наред с конструктивните промени.
21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Заобиколете се с хора, чието присъствие ви носи добро настроение и зарежда с позитивни мисли.
22 май - 21 юни

ДЕВА
Работата в екип ще е спорна и ще напредват по-бързо в разработката на нов проект или творческа задача.
24 август - 23 септември

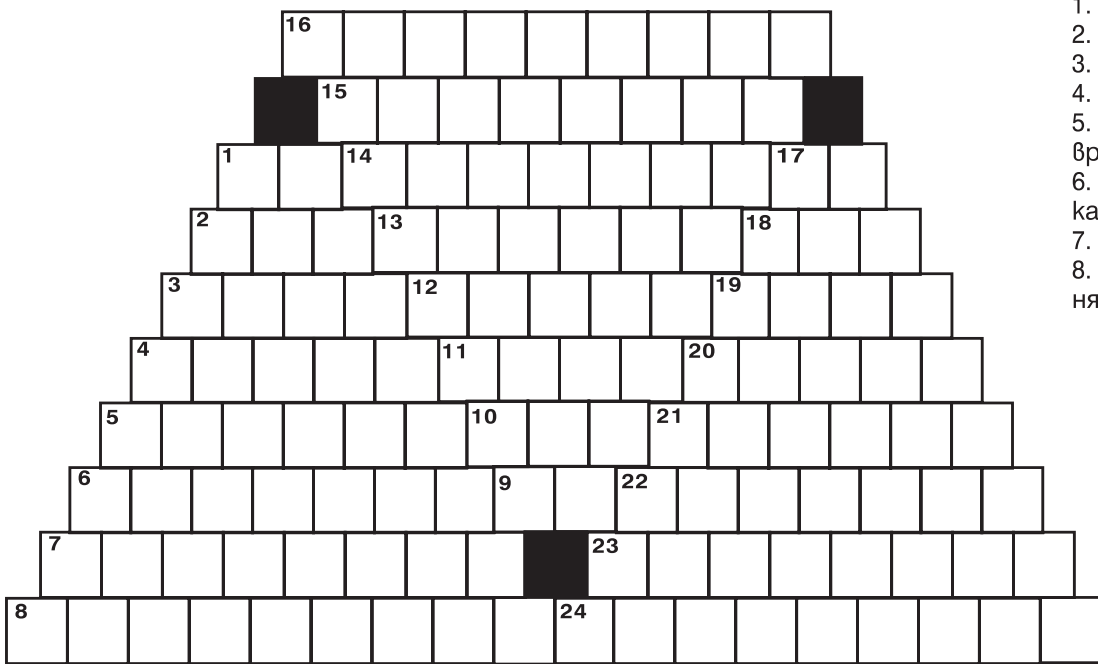
СТРЕЛЕЦ
Ново занимание ще ви откъсне от наточените мисли. В личен план е време да си дадете сметка какъв са ориентирани предпочитанията ви.
23 ноември - 21 декември

РИБИ
Приветливи и без да залитате в крайности, такива ще преминете през днешния ден. С позициите си ще влияете позитивно.
20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR 1.9558	USD 1.4044	GBP 2.2565	CHF 1.4218

ПИРАМИДИ

1. Вид ръчна рибарска мрежа.
2. Род планинска върба.
3. Селскостопански имот.
4. Столицата на Австрия.
5. Френски писател-„Мъртво време“.
6. Мазно вещество в козметиката и медицината.
7. Покриване с вода, наводняване.
8. Процес при който нещо или някой става по-силен.
9. Вятър на Хавайските острови.
10. Първата жена /Библ./.
11. Кръвоносен съд.
12. Бивш кмет на София.
13. Българска художничка.
14. Руска състезателка по гребане от миналото, трикратна олимпийска и многократна световна шампионка.
15. Продължително пиене на алкохол.
16. Писмено запазване на данни и сведения.
17. Музикална нота.
18. Силен плач.
19. Героиня в едноименен руски филм.
20. Село край Варна.
21. Член на бившия български политически съюз „Звено“.
22. Нарушаване целостта на нещо чрез рязане.
23. Запълване на яма или ров.
24. Губене нещо от паметта си.

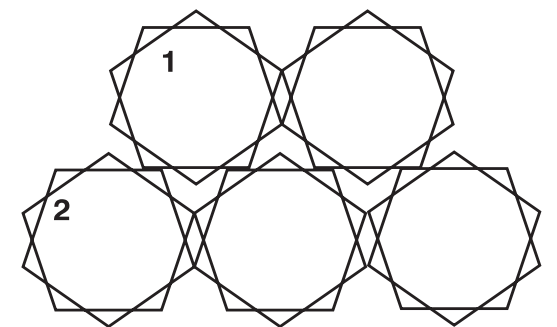
ПОМОЩНИК: Ав, Авелин, Аврен, Ае, Панева, Пинаева.

СКАНДИ

АНАГРАМА

НАШ МОРСКИ ГРАД ДИМ /МН.Ч./	ПЕРИОД ОТ ВРЕМЕ	КЛЕПАЧ ТОВА, КЪМ КОЕТО СЕ СТРЕМИ ЧОВЕК	ИЗКУСНИ НОМЕРА В ЦИРК	СТОЛИЦАТА НА НОРВЕГИЯ	ЗАКРИТИ БОЙНИ МАШИНИ С ВЕРИГИ
РОБСТВО, ГНЕТ	ХОРА С ЧЕРНА КОЖА ЯСТИЕ ОТ ЯЙЦА	СИН НА АНТЕНОР /ГРЪЦ.МИТ./	ВИСОЧИНА НА ЖИВО СЪЩЕСТВО ИНДОНЕЗИЙСКИ ОСТРОВ	НОТА ОБРАБОТКА НА ПОЧВАТА ОТ ЗЕМЕДЕЛЕЦ	
ГРАД В ЙЕМЕН ВИД РЕЛИГИЯ, МЮСЮЛМАНСТВО	РЕЛИГИОЗЕН АНТИПОД НА БОГА	ОСНОВА НА КЛОН В СТЬБЛО НА ДЪРВО МЕТАЛНО ОТЛИЧИЕ	ГРАД В ГАНА БИЛКА ЗА ЧАЙ	ЕДНА ОТ ПОСОКИТЕ	
ЕДИН ОТ АВТОРИТЕ НА АЗБУКАТА НИ	ГРАД В ГЕРМАНИЯ СКОПЕН ПАЗАЧ НА ХАРЕМ	МАШИНЕН ЕЛЕМЕНТ ВРЪХ В РИЛА	БЪЛГАРСКИ ТЕНИСИСТ АРАБСКА ДЪРЖАВА	БИВШ ХОЛАНДСКИ ШАХМАТИСТ	КОМПЛЕКТ ГОРНО ОБЛЕКЛО /МН.Ч./
РУСКИ ПРОЕКТАНТ, ЕДИН ОТ СЪЗДАТЕЛИТЕ НА ТВ КУЛА В ОСТАНКИНО	КАМЕНАРСКИ ВЗРИВ СБОР ОТ СЪБИТИЯ В ЛИТ. ТВОРБА /МН.Ч./	ТЕГЛО НА СТОКА БЕЗ ОПАКОВКАТА ПРИЧИНИТЕЛ НА ЗАРАЗА	ГРУПА АФРИКАНСКИ ЕЗИЦИ ГЕРОИНЯ В УНГАРСКИЯ ФИЛМ „ЗЛАТЕН ЧОВЕК“	РАЗРУШИТЕЛНИ ВЕТРОВЕ	
РЕКА ВЪВ ФРАНЦИЯ, ПРИТОК НА СЕНА МЕКОТЕЛО ЖИВОТНО С ИЛИ БЕЗ ЧЕРУПКА	ИТАЛИАНСКИ ФУТБОЛИСТ НЕМСКИ ИКОНОМИСТ	ГРАД В СВЕРДЛОВСКА ОБЛАСТ НА РУСИЯ	ЖЕСТОК ВЛАДЕТЕЛ		
ВЯРА В ДОБРИТЕ НАМЕРЕНИЯ НА НЯКОГО	СВОД ОТ ДВЕ АРКИ /АРХИТ./ ФИЛИПИНСКИ ОБЩЕСТВЕНИК	ПЕРИОД ОТ МЕЗОЗОЙСКАТА ЕРА			
ВИД УДАР В ТЕНИСА ПРИВЪРЖЕНИЦИ НА НАЦИЗМА	ДЪРЖАВА В АЗИЯ	РЕКА В ЕЙРЕ			

ПОМОЩНИК: Амиг, Неста, Ожив, Осло, Ретур, Ризан, Рова, Сно, Урс.

ВОДОРАВНО: 1. Част от каруца.
2. Тържество, увеселение.

ЧРЕЗ РАЗМЕСТВАНЕ НА 5-ТЕ БУКВИ ОТКРИЙТЕ ТЪРСЕНИТЕ НОВИ ДУМИ:

1. Страгание на организма.
2. Американски физиолог.
3. Висока стъклена или метална чаша за вино/остар./.
4. Струпване на водни пари в атмосферата.
5. Град в САЩ, Тексас.
6. Лабораторен стъклен съд със сферична форма.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ЦЕПЕНИЦИ - КРАСКА - ЛЕК - ШИКАН - ТАЛК - ВЕСЛО - ГОЛЕМИНОВ - АМПУЛА - НА - ФИРМА - ЛАРНАКА - РИА - ВАЙМАР - ТОР - ГАФ - ВЪРХАРИ - ОКО - КИТКА - ЕКОЛОГ - ДЕО - АРИИ - ВА - МУЛЕ - ТРЕПЕТИ - БИЛАД - ШКОЛНИЦИ - ГРАШНОВ - СИЕНА - ОРИР - ОН - ИТА - ЕБ - НЕСТИНАРСТВО - А-ЧЖИ - ТРАКТОРИСТ - КАЦИ - ОТАР - АРКА - ВАРИЦЕЛА - АУМ - ИЖ.

ОТВЕСНО: ДЕЛЕГИРАНЕ - ИГРАЧКА - ПЕС - РИФ - ОМАРИ - ЖАР - РЕКЛАМА - УДАРНИЦИ - ОМА - ВИАЛ - ИЦ - ФИЛШ - ВЪТРЕШНОСТ - ЦИГУЛАРКИ - КОНТРОЛ - НИКОЛАЙ ХАЙТОВ - ИАТА - АЛАРМА - РЛ - ИЖКА - АКНЕ - НАРЕЧЕН - ТАТРА - АРИК - ПИСАРО - НАТИСК - ОБЕЦИ - СРАМ - САН - АТОЛ - ТМЕ - ТИР - СКЛОН - ОКОВИ - НЕВСКИ - АКВА - РОГА - САБОТАЖ.

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: СПИРКИ - АРТ - КЛИО - ЕЛЕНИ - СПОРТИСТ - ГРИЖА - РОКЛЯ - ЛЪК - АНА - П. О-В - ЯБО - КУ - АТ - ИР - НАРОДИ - ОПЕРЕТИ - ОВА - РУ - РИНОС - КАВА - НАВ - КРАНТА - БЕДА - РИЕЛ - ОЛИМПИЯ - ИН - НАДЛЕЗ - АРЛ - ОИ - ТИАГО - ГТО - САРАЯ - ЕГОРОВА - САП - ЮДА - ОКЕР - ЛИАЗ - ОТКАЗ - ОРЕЛА - РА - НАЕМИ - ЗЛО - ТРАП - ЕН - АД - ПОЛТИ - ТА - ИЗАИ - АКА - ИСТОМИН - БАЛОН - ДЕО - РАДИАНТ - АСЯ - ЦВЕТА - ЕЛИА - КАК.

ОТВЕСНО: ОПЕРАТОРКИ - ИНДОНЕЗИЕЦ - ИЛИН - ПИРЕНА - АТАНАСОВ - МРЕЖА - ЕНАЛАГЕ - КЕ - ИТ - КНА - ИРУН - ДОГРАМА - ОРТ - ШИИ - ПРЕСТОЛ - ЗИД - МАЯ - РО - АЛЕГРО - ИД - ЧАСОВНИК - ИЗТОКОЗНАНИЕ - РПК - АЛМ - ОВЕРЛОК - АЛ - СТОЛЯРОВ - ПА - АРЕОЛА - НИ - РЯБОВА - ИРС - БТА - АКТ - ОДА - БЯЛА СЛАТИНА - ЛИЛ - НЕ - РАИ - ЛАК - ПИСЪК - РАДИОАПАРАТ - ОСА - ОТКУПУВАНИЯ - ЗАПАСНЯК.

Общество

www.duma.bg

Рада Киркович:

В Русия учих за народна учителка

Разтворим ли страниците за възрожденския период, с удивление се любуваме на дейността на мъжете народни будители. За жените в тоя "клас" твърде малко знаем и едва споменаваме няколко имена, като баба Неделя Петкова, Рахит Душанова, Анастасия Димитрова, Йорданка Филаретова и още няколко. Малцина обаче знаят за копривщенката Рада Гугова-Киркович (24 март 1848 - 2 декември 1941 г.). Племенницата на Найден Геров заслужава внимание не само че обогатява представата за възрожденския род, а защото е и с богата биография, издигаща мястото и ролята на жената просветител, особено в годините на Освобождението.

Родена е в семейството на Ивана хаджи Герова в Копривщица. На 40-дневна възраст остава без баща, който, след като продал къщата и всичкия си имот, заминава за Варна. За нейното израстване изцяло дава своя живот майка й Иванка хаджи Герова, която е с не по-малък принос в отстояване на българщината. С основание може да се каже, ме благородната майчина "подкваза" е в основата на последващото израстване на Рада.

Следващият съществен момент от живота на Рада е обучението в училището на графиня Левашова и завършването със златен медал на Фундуклеевската гимназия в Киев (1866 г.). "Тук, във Фундуклеевската гимназия, ние слушахме с трепет и благоговение учителите. Всичко беше за нас тъй мило и тъй хубаво, но мисълта за връщането ни в България не ни напушаше и все ни вълнуваше и безпокоеше", пише в спомените си Рада Гугова.

След връчване на документите за завършено образование, след перипетии при пътуването с престояване известно време в Одеса и малко в Цариград, Рада Гугова е назначена за учителка през декември 1866 г. в откритото същата година първо българско епархиално женско училище в Пловдив. Главна учителка е Рада Гугова, а нейна помощница е учителката Елисавета Манева -

Целият живот на видната българка е посветен на просветата и гуховността

Христо ЦЕКОВ

гъркоманка, каквато се показва и като възпитателка. В школото няма ред, дисциплина, няма никакви списъци на учениците, няма и учебни програми, няма дори училищен звънец. При цялата тази картина Гугова е трябвало да се опълчи и срещу гръцкия буквар, и срещу говоренето в почти всички семейства само на гръцки език. Младата учителка е следвало да припомня и внушава богатството и красотата на българското слово. Принудена е да напусне школото, най-вече по

На убитаемата и мила
Баба Екатерина Драгошева
1932. Рада Киркович.

битови причини, и от май 1868 г. живее у вуйчо си Найден Геров, като става частна учителка на малкия му син Герчо и на братовчедка им от Карлово Мария Пулева. В тази си функция Рада се задържа до септември 1869 г. Тук всичко е много добре, но Гугова се измъчва, че учи само две деца, а не е народна учителка. Такава, за каквато смята че се е подготвила в Русия.

На помощ на Рада Гугова идва едно семейно тържество у Тодораки Искров-Кесяков, на което е и Драган Цанков, току-що назначен за моавин на русенския мютесарафин. Тя има честта да

се запознае с видната за времето си личност на свищовлята Драган Цанков. След известно време, очевидно по негово предложение, получава неочаквано любезна покана от русенските граждани да стане главна учителка на тяхното женско училище. Удобен момент да стане народна учителка, но честлюбието на пловдивчани и намесата на Найден Геров довеждат до решението да приеме второто си учителстване в Пловдив, продължило от началото на септември 1869 г. до септември 1873 г. Гугова преподава български език, всеобща и българска история и землеописание. Задружността на учителския колектив и яснотата в програмата за обучение правят училището привлекателно и в него има не само пловдивчанки, но и ученички от Панагюрище, Пазарджик, Карлово, Копривщица и женския манастир в Казанлък.

На 2 септември 1873 г. Рада Гугова се омъжва за един от малчината български лекари Кирко Киркович и приема неговата фамилия. Става му вярна спътница в живота, възприема неговото убеждение и поведение в отстояването на българщината. Киркович е родом от Сопот, завършва медицина в Московския университет. По покана на Йорданка Филаретова д-р Киркович става първият български лекар в София през 1874 г. като същевременно открива и аптека на пл. "Възраждане". По време на Априлското въстание, като руски поданик, той и семейството му са принудени да напуснат България. Заболява от туберкулоза и на 2 ноември 1877 г. умира в г. Орлов на 37-годишна възраст.

Двадесет и деветгодишната двоцица Рада Киркович заедно с двете си деца се връща в България със средства, отпуснати с намесата на Иван Аксаков. Съдбата й отрежда трето, този път едногодишно учителстване в Пловдив. Кратък период, в който отделя време и сили и в помощ на

Рада Киркович със сина си Стоян

майката на генерал Скобелев, а по-късно и на Столипина, като председателки на сиропиталището. Въпреки трудните условия на живот и грижите за невръстните си деца, тя се отдава на обществена дейност и в свободното вече Отечество.

Неудовлетворена от грижите на местната власт за училището, в което е главна учителка, Рада Киркович напуска Пловдив, "без да се обади никому и без да има покана за учителка другаде". Отправя се за родната Копривщица, където се установява при брат си Геро. По пътом се запознава с поп Иван Найденов от Пирдоп. И...

получава писмена покана от пирдопската община да стане учителка в женското училище. Тригодишното учителстване в този град тя описва като най-плодо-

творно. Връща се в Копривщица, за да стане първата жена учител в мъжко училище. По-късно е директор на пловдивската Областна девическа гимназия. След това, не без намесата на Йорданка Филаретова, е учителка в Софийската девическа гимназия, на която става и директор. Била е професионалното училище.

В края на живота си Рада Киркович прави четири парични дарения от по 5 хил. лева - първото за БАН, с чиито лихви да се отличава литературен или научен труд, написан от българка, а останалите - за девическата гимназия, за професионалното училище и за копривщенското училище.

Умира на 2 декември 1941 г. на 93-годишна възраст.

Д-р Кирко Киркович

От пощата

Хилаво варварство

Доц. д-р Емил ГРИГОРОВ
Квебек, Канада

За първи път бях смутен от идеите на Сергей Игнатов през януари 2008 г., когато, все още само ректор на НБУ, той заяви в интервю за в. "Дневник", че българските университети трябва час по-скоро да се реформират според "англосаксонската идеология на образованието", т.е. да заменят Хумболтовия принцип на автономност на науката с идеята за нейната зависимост от бизнеса. Смути ме не толкова неуместната употреба на думата идеология, колкото бодрата увереност, че в англосаксонския свят Хумболтовият тип университет вече не съществува. Защитил докторската си дисертация в Канада, и то именно в университет, който се гордее със своя Хумболтов характер, аз не можех да не се запитам дали г-н Игнатов е просто неосве-

домен, или съзнателно се опитва да манипулира общественото мнение. Отговорих си около две години по-късно, когато, вече като министър на образованието, той се зае сериозно с осъществяването на реформаторските си амбиции. Стана ми ясно, че в случая неосведоменост и манипулативност вървят ръка за ръка и, подплатени с решителност и безпардонност, не могат да произведат друго, освен разрушителни ефекти. Казах си, че е време да стягам куфарите. Днес вече си изкарвам хляба като преподавател по философия на около осем-девет хиляди километра северозападно от България и съвсем отговорно заявявам, че работя изцяло в духа на Хумболтовата философия на висшето образование. Нещо повече, ако, да речем, бях поярвал на г-н Игнатов и се бях опитал да приложа неговата визия в тукашни

условия, вероятно много скоро щеше да ми се наложи да си търся друга работа, като с препоръките, които евентуално щях да получа, разнасянето на пища по домовете щеше да е сред добрите варианти за нова кариера. Слава Богу,

скептицизмът ми по отношение на "англосаксонската идеология на образованието" се оказа здравословен с оглед на моето професионално развитие.

Но не мога да не мисля за роднините, колегите и приятелите си в България.

Снимка БГНЕС

"Бесът" на Игнатов и Дянов унищожава българското образование, наука, култура, дух и държавност

Всеки ден чета електронните издания на няколко български вестника и с мъка установявам, че разни Игнатовци, Дянковци и пр. са се разбеснели така, че дните на българското образование, а и на българската култура като цяло, изглеждат преброени. Не става въпрос само за некомпетентност, нито само за арогантност, макар че тези две неща бият на очи. Става въпрос за дух на разрушението или, което е същото, за варварство. Рушат образователната система, рушат системата на здравеопазване, рушат екологични ниши, рушат всичко, което не разбират, рушат самата надежда, че може да настъпи време, когато ще престанат да рушат. Всъщност, както е тръгнало, такова време ще настъпи съвсем скоро, защото просто няма да има какво повече да се руши.

В този ред на мисли не би било неуместно едно

сравнение между настоящото българско правителство и правителството на Третия райх. И в единия, и в другия случай имаме враждебност към високите пластове на културата, презрители отношение към интелигенцията, крещящ популизъм, всекидневни опити за манипулация на общественото мнение, просташки флирт с едрия бизнес, култ към младостта и физическата сила и видимо набиране на политиката на полицейското тяло. Добре е все пак, че разизмът не е официална политика на кабинета "Борисов"; че България не разполага с военнопромишлен комплекс на нацистка Германия и че, за разлика от Гьобелс например, Дянков и Игнатов са варвари от регионален, а не от планетарен, мащаб. Варварството им е някак си хилаво, дребно, пресметливо, но въпреки това - достатъчно унищожително за духовно изтощената ни нация.

Колела

Отвсякъде по нещо

General Electric Co. купува
20 000 Volt-a

GE ще поръча "десетки хиляди" електромобили тази седмица, според изявление на боса на гиганта Джефри Имелт в Лондон. Става дума за най-голямата досега

флиит-покупка на електромобили в историята. От вътрешни източници нашата агенция Автопрес 2001 научи, че става дума за 20 000 коли от напредничавия и напълно готов и функционален за дълги пътувания над 500 км модел Volt. Доста от водещите автомобилни производители се подготвят за старта на продажбите на електрическите си модели през следващите месеци. Nissan стартира доставката на цяло електрорехчеба си Leaf в Щатите до края на годината, а в Европа от началото на следващата година. Mitsubishi също стартира доставката на модела си i-MiEV в Европа до края на годината, Ford подготвя електрически варианти на успешната си "баничарка" Transit Connect и на бестселъра си Focus, Toyota ще предложи на пазара електроразредан вариант на успешния си SUV RAV4.

VW подготви за Русия
специален вариант на Polo

Volkswagen стартира продажбата в Русия на специална "бяла" серия на Polo от 300 автомобили. Те са само във вариант с пет врати, изключително в бяло. Двигателят е бензинов, 1,4 литра, с мощност 85 к.с., куплиран по избор на клиента с петстепенна механична или седемстепенна роботизирана кутия с два съединителя /DSG/. От място до 100 с класическата механична кутия колата се ускорява за 11,9 сек., а максималната скорост е 177 км/ч. Разходът на гориво при смесен цикъл е 5,8 литра на сто. В комплектацията влиза климатик, MP3-аудиосистема с възможност за линейно или USB свързване, както и интерфейс Bluetooth за мобилния телефон.

Toyota майно е изкупувала
дефектните си коли
в Щатите

Toyota е изкупувала от американците колите си, които са имали проблеми с педала за газта. Това се казва в документи, добавени към съдебния иск срещу автопроизводителя. Според документите в договора за обратно изкупуване се говори за неразгласа от страна на клиента на проблемите в колата му, нещо, което представителите на компанията отричат. Масовото обратно изкупуване те обясняват с необходимостта от "инженерен анализ" на дефекта. Колко от проблемните машини е успяла да изкупи Тойота не е ясно, но в края на 2009-а - началото на 2010-а Toyota обявя масова рекламация на близо девет милиона коли заради "самопроизволно" ускоряване. Компанията беше глобена в размер на 16,4 милиона долара, които Toyota плати в средата на май.

TOTAL

Lekker
Mobilтайната
заг рекорда!

През нощта на 25 срещу 26 октомври беше поставен нов рекорд - за изминаване на най-дълго разстояние с едно зареждане на акумулатора на електромобил - 605 км, изминати за по-малко от седем часа със средна скорост 88 км/ч. Създателите на рекорда са две немски компании - енергийната Lekker Energie и специализираната по акумулаторите DBM Energy. Съвместната им "рожда" рекордър се нарича Lekker Mobil, направен въз основата на сваления отдавна от производство модел на Audi A2. Има логика в избора именно на този модел - масата на A2 е по-ниска от тон заради алуминиевото му купе, аеродинамиката му не е лоша, а това дава основа за нисък разход на енергия при движението. Интересното е, че специалистите на DBM са успели да не пипат нито вътрешното пространство в салона, нито това в багажника при преустройството на колата за работа на ток.

Финалът на пробег в Бранденбургската врата в Берлин е бил тържествен - излезият от колата пилот, той и изпълнителен директор на DBM Energy 27-годишният физик Мирко Ханеман, випусник на Техническият университет на Илменау, се пошегувал: "Ако някой от журналистите има нужда да си зареди iPhone-a, имаме още малко ток в акумулатора!" Оказало се, че след рекордния пробег в акумулатора на колата има още 18% ток от капацитета му. На 29 януари 2010-а Ханеман получи специален приз за иновация в рамките на ежегодния кон-

курс "Интелектуален автомобил". Журито тогава оцени високо акумулатора от рядък тип, създаден от екипа на физика, откриващ нови възможности пред транспорта. Още тогава Мирко заяви, че планира изминаването на разстоянието от Мюнхен до Берлин с електромобил без дозарядване и удържа на думата си. В основата на неговия акумулатор са клетки на литиево-полимер-метална основа - LMP, разновидност на химически източник на ток, появила се още през 90-те години на миналия век.

Капацитетът на акумулатора, монтиран в ауди-двойката, е 115 киловатчаса, а похарчените за изминаването на 605-те километра 94,3 кВтч, означават среден разход на електричество от 156 ватчаса на километър. Резултатът е отличен, още повече, че в доста студената нощ Мирко дори е включвал парното в салона на колата.

Въпреки че LMP са открити отдавна, учените и инженерите почти бяха изоставили разработката им заради редица проблеми. Така например подобна батерия работела нормално само при температура 60 градуса Целзий, изискващо много сложна система за температурен контрол. Зле изглеждал и животът на подобен акумулатор - едва 100-200 цикъла на зареждане-разреждане, докато за нормална употреба са нужни поне 1000 цикъла.

Основаната миналата година компания DBM Energy веднага се заела с отстраняването на проблемите и днес, според твърденията на Ханеман, LMP са напълно пригодни

за използване в електрически транспортни средства. Новата си технология LMP немците наричат Kolibri AlphaPolymer, но не съобщават нищо съществено за тънкостите ѝ. Само твърдят, че самозапалването на акумулатора им е невъзможно, дори при катастрофа, и че той има работен диапазон от -40 до +100 по Целзий. В LMP се използва доста по-малко литий, отколкото в традиционните литиево-йонни акумулатори, в тях няма скъпо струващият кобалт, клетките на Kolibri са по-леки и по-мощни от съвременните литиеви акумулатори и имат КПД от 97%. Те могат да се заредят напълно за само шест минути!

Ханеман не дава подробности колко може да струва акумулаторът му. Теоретично би трябвало да е два пъти по-евтин от литиево-йонен, но в крайна сметка цената зависи най-вече от обемите на производство. На въпроса "кога компанията ще може да стартира едромащабно производство на новите си акумулатори?", Ханеман отвърща: "Оптимистичната прогноза ли искате? Сега, веднага!"

За да достигне Япония и Корея в полето на масовата електрификация на автотранспорта и в частност за усъвършенстването на акумулаторите, както и за развитие на мрежа от елзарядни станции, немското правителство е отделило на различни немски компании към половин милиард евро. Специално за проекта на Ханеман е отделен рекорден по тази програма бюджет от 300 000 евро от общината на Берлин, където е базирана DBM Energy.

Най-надеждните
коли в Америка

Американският журнал Consumer Reports публикува традиционния си рейтинг за надеждност на автомобилите. По стара традиция първите редове в него заемат японски машини. Toyota, независимо от катаклизмите с огромните рекламации във връзка с неизправни педали, и Honda водят всяка в пет категории коли, докато Nissan и Subaru едва се добират до средния резултат за всички изследвани автомобили. Тази година анализът

на качеството на предлаганите на пазара в Щатите автомобили е извършен на базата на отчетите на 1,3-те милиона абонати на списанието, както и на базата на резултатите от собствените тестове на изданието.

Сред американските компании за производител на най-надеждни коли е признат Ford, а моделите му Fusion и Flex (в модификации с двигател EcoBoost) са начело в класовете на семейните седани и всъщност съответно. В сравнение с аналогичния миналогодисен рейтинг малко подобрени са резултатите на

General Motors, благодарение на новите му модели Chevrolet Camaro, Buick LaCrosse и Cadillac SRX.

Другият представител на голямата детройтска тройка - Chrysler, според специалистите на изданието, прави най-малко качествените коли в Щатите. Сред всичките му модели журналистите на изданието препоръчват само пикапа Dodge Ram 1500.

Общите показатели за надеждност на европейските машини са подобни в сравнение с миналата година, но марки като Audi, BMW и Mercedes-

Benz се оказват в долния край на рейтинга, качествените немски модели специалистите на списанието са намерили само при Porsche и Volvo. В Consumer Reports отбелязват, че от 11 модела на BMW пет са показали резултат по-нисък от средния, при Mercedes шест от 13 модела са под средното ниво в списъка, при Audi три четвърти от всички модели са получили незадоволителни оценки. На всичкото отгоре моделът Audi A6 с трилитровия турбомотор мотором V6 е определен като един от най-ненадеждните, изненадващо заедно с Jaguar XF. Сред останалите европейски производители в Consumer Reports отбелязват положителни промени при Volkswagen, чиито най-качествени модели според тях са Golf и Jetta.

Спорт

Босът на Славия иска млад съдия за дербито

Рефери оцетили „белите“ с 6-8 т. досега

Президентът на Славия Венцеслав Стефанов поиска най-старото столично дерби с Левски в неделя да бъде ръководено от млад рефер. Той за пореден път нападана родното съдийство, което свири тенденциозно и подкрепя 2-3 клуба и това според него е главна причина за слабото ниво на футбола ни. „От началото на сезона съдиите са ни оцетили с 6-8 т. Къде в класирането щеше да е Славия, ако не беше така? Занапред ще искам чужди съдии за нашите мачове или съвсем млади момчета, за да знам, че поне когато грешат, го правят безкористно. От изявените съдии в дербито с Левски може да се справи само Антон Генов, ако реши да свири каквото вижда. За момента друг рефер няма да може да

изкара този мач. Очаквам да ни бъде много тежко. Принципно не искам никой съперников играч да бъде наказван преди мач с нас, но би трябвало да наказат Гара Дембеле, заради това, което направи в срещата с Локо Пд“, каза Стефанов. Стефанов обвини главния съдия Николай Йорданов за загубата на тима му от шампиона Литекс с 0:2 в Ловеч в неделя. За „оранжевите“ вкараха Светослав Тодоров (11) и французинът Александър Барт (67). „Реферът Йорданов направи, меко казано, реверанс към президента на Ловеч. На този стадион само смъртен случай трябва да стане, за да се свири дузпа срещу тях. Убеден съм, че ако поне една от двете дузпи бяха отсъдени, крайният резултат можеше да бъде коренно раз-

личен от това, което се получи. Съдиите в българския футбол трябва да разберат, че имат обслужваща роля, те не са главните действащи лица. Колкото по-незабележим е, толкова по-голям и добър е. Явно не съм им симпатичен, но така ме е родила майка ми да казвам истината такава, каквато я виждам. Когато финикийските знаци ти станат самоцел, става лошо. Някои ги поизчистихме, но те се пръкват, идват други. Празните места се заемат от следващите, като на наркопазара. Това с президентите в Изпълкома не е от голямо значение, защото и по мое време пак същите управляваха реферите“, каза още босът на „белите“ като специален гост в Актуално студио „Дерби“.

„Славия не изразходва много средства, опитваме се да се справяме с по-малък бюджет. Обръщаме внимание на базата и на подрастващите. С 10 млн. лева годишно може да се изгради силен отбор, който да се бори за титла. За нещо по-сериозно като влизане в Шампионска лига и 10 милиона евро трудно биха стигнали“, разкри още босът на най-стария столичен тим. Той не спести отново критики към бившия национален селекционер Станимир Стоилов. „Лотар Матеус беше свободен и преди началото на цикъла квалификации. Аз попитах Боби Михайлов: „Защо трябваше да оставите Мърчо да ни отрече главите в първите 2 кръга и след това да назначите Матеус?“ Ще запазя обаче за себе си какво ми отговори той“, заяви Стефанов.

www.duma.bg

злегайте

ФУТБОЛ

21.45 ПРО.БГ

Бурсаспор - Манчестър Юнайтед

ДИЕМА

Тотнъм - Интер

НОВА СПОРТ

Копенхаген - Барселона

кратки

Николай Костов погаге оставка

Николай Костов погаге оставка като треньор на украинския Металург Донецк след домакинската загуба от Волин Луцк с 0:2 в мач от XV кръг на първенството. Велизар Димитров не попадна в групата. Титуляр обаче бе бившият халф на Левски Зе Соареш. В друг мач от кръга Динамо Киев разгроми Иличевец Мариупол с 9:0 и постави нов голов рекорд за шампионата на Украйна. Шахтърор Д Воги с 40 т., пред Динамо К 35.

Берое вече прогава карти за пролетта

ПФК Берое започва продажба на абонаментни карти за пролетния полусезон на цена 40 лв. Като бонус всеки, който си закупи карта, ще може да влезе с нея и на всички оставащи домакински мачове през есента - с Черно море и Черно море и евентуално на мач от турнира за Купата на България. Картите могат да бъдат закупени от офиса на ул. „Георги Кюмюрев“ 10 или преди всеки домакински мач до края на полусезона, обявиха от клуба.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Бразилецът Дока се е покатерил на гърба на Светослав Тодоров, за да го поздравя за първия гол при домакинската победа на Литекс с 2:0 срещу Славия

„А“ ГРУПА XII КРЪГ

Литекс - Славия 2:0 1:0
Тодоров (11), 2:0 Барт (67); Черно море - Локо Сф 1:0; Левски - Локо Пд 1:2; Академик - Пирин 1:0; Видимараковски - Калиакра 1:0; Сливен - Монтана 1:1; ЦСКА - Берое 3:2; **късно снощи** Черноморец - Миньор

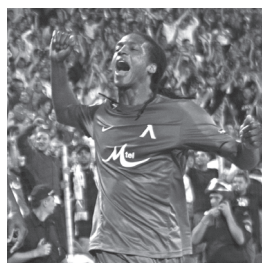
КЛАСИРАНЕ						
1. ЛИТЕКС	12	8	4	0	21:8	28
2. ЛЕВСКИ	12	8	1	3	26:13	25
3. ЧЕРНОМОРЕЦ	11	6	5	0	11:5	23
4. Локо Сф	12	7	1	4	24:14	22
5. Локо Пд	12	5	5	2	22:13	20
6. Славия	12	6	1	5	17:12	19
7. ЦСКА	12	5	4	3	19:14	19
8. Берое	12	5	3	4	13:14	18
9. Черно море	12	6	0	6	14:17	18
10. Монтана	12	4	4	4	15:13	16
11. Академик	12	3	2	7	9:16	11
12. Пирин	12	2	4	6	9:18	10
13. Калиакра	12	2	4	6	4:18	10
14. Сливен	12	2	4	6	11:14	10
15. Видима	12	2	2	8	9:22	8
16. Миньор	11	1	2	8	12:25	5

Снимки БГНЕС

Мартин Петров и съпругата му Ралица гледат от трибуната на „Рийбок стейджъм“ Болтън при домакинската загуба на тима от Ливърпул с гол на Макси Родригес в края. Врачаницът се контузи преди мача и не игра. След 10-ия кръг в Премиършип Болтън е 10-и, а Ливърпул 12-и с по 12 т.

Ясен връща Грийн в отбрана

Треньорското ръководство на Левски може да смени поста на холандеца Сержиньо Грийн. Идеята на Ясен Петров и неговият щаб е екзотичното „пале“ да бъде върнато в центъра на защитата, където Иво Иванов и Данчо Милиев не се справят добре в последно време. Ако идеята се реализира, най-вероятно ще изгори екснационалът Иво Иванов, който ще седне на пейката, макар че и националът Милиев не е достатъчно убедителен в изявите си. По време на своята кариера Грийн е играл като централен защитник, а в определени моменти се е подвизавал дори като десен бек. Треньорите очакват, че няма да му бъде много трудно да се приспособи към евентуалната нова роля в Левски. За двубоя с Лил в четвъртък от IV кръг в група С на Лига Европа Ясен Петров може да използва халфовете Дарко Тасевски и Владимир Гаджев, които са наказани за срещите от „А“ група след мелето в Ловеч. Французите пристигат в сряда в 13.30 ч. и ще отседнат в хотел „Хилтън“.

Оставят Радуканов да води ЦСКА до зимата

Милен Радуканов ще води ЦСКА до Нова година. Той се срещна със собствениците Димитър Борисов и Иво Иванов, които са му дали пълен картбланш. Като старши треньор в тимовия лист обаче ще бъде записван Сашко Борисов, защото Радуканов няма нужния лиценз. След приключване на мачовете ще се мисли дали е нужен нов треньор или не. „Наистина се видях със собствениците. Не са ми поставили никакви условия за задължителни победи и резултати. Аз държа да се представим добре и да вземем възможно най-много точки на двата фронта, както и да вървим напред в турнира за Купата на България. В момента мисля само за предстоящите мачове на ЦСКА“, каза Радуканов. Бившият защитник на „червените“, играл и в „кръвния връя“ Левски, обяви готовност да отстъпи мястото си на по-добър специалист, да работи и да се учи от него, но в момента се надявал да помогне на ЦСКА да подобри класирането си. Под ръководството му вицешампионите спечелиха 2 мача в първенството и се изкачиха до 7-о място в класирането след 12-ия кръг. В четвъртък Радуканов ще направи дебют начело на „червените“ в Лига Европа срещу Рапид във Виена. Последното попълнение Иван Бандаловски бе изпратен при юношите, за да се обиграва. Юношата на Левски ще играе в мача от юношеската група срещу Славия. Бившият шеф на Надзорния съвет Стефан Орманджиев пък отрече, че ще се завръща на „Армията“. „Между нас имаше кратък разговор. ЦСКА си има собственици, които дават пари, които не се разходват правилно. При нормална политика и стегнат план клубът няма да има проблеми за местна консумация, просто не са намерени точните варианти, ако ги има тези пари“, заяви Орманджиев.

Тунчев поднови тренировки в Лестър

Защитникът на Лестър Александър Тунчев поднови пълноценни тренировки след дълго лечение на контузия. Бившият български национал се подготвя наравно със съотборниците си, но от клуба не бързат с прогнозите кога ще се завърне на терена. Той е тормозен от тежки контузии в последните 2 години. 29-годишният бивш бранител на ЦСКА скъса кръстни връзки в мача за Купата на Англия срещу Кристъл палас през януари 2009 г. и беше извън терените 7 месеца. След завръщането си пазарджиклията отново получи тежка травма в коляното след изиграни едва 3 мача и претърпя операция миналия септември. През март тази година българинът отново се подложи на хирургическа интервенция и тъкмо се подготвяше да се завърне в игра, когато претовари другото коляно и за пореден път влезе в лазарета. „Хубаво е да го видим на тренировъчния терен. Той не е готов още, не влиза в единоборства. Рано е да кажем кога ще може да играе отново, но се надявам да е скоро. Тунчев е много добър футболист, уверен с топка в крака, познавам играта му от българския национален отбор“, коментира шведският мениджър на „лисиците“ и бивш селекционер на Англия, Мексико и Кот д'Ивоар Свен-Иоран Ерикссон.

Калоян Махлянов-Котоошу е поставен непосредствено след единствения действащ йокодзуна Хакухо в

Котоошу пак е №2 в сумо листата

рейтинг-листа преди последния за сезона класически турнир по сумо "Кюшоу Башю" във Фукуока, който стартира следващата неделя. След "одзеки" Котоошу са наредени другите носители на втория ранг в сумо йерархията - естонецът Баруто, монголецът Харумафуджи и японецът Кайо. Следват "секиваке" Точиодзан (Япония) и Какурю (Монголия) и "комусуби" Аран (Русия) и Точиношишин (Грузия). Сред деветимата най-високо поставени сумисти има 3-ма монголци (Хакухо, Харумафуджи и Ка-

курю), двама японци (Кайо и Точиодзан) и четирима европейци (по 1 от България, Естония, Русия и Грузия).

Във висшата лига "макуучи" на професионалното сумо от II дивизия се връщат четирима участници в "бейзболния скандал", които изтърпяха наказанията си за залаганя - 188-килограмовият Миябияма, Тойношима, Гоейдо и Окиноуми. Хакухо се готви за нови рекорди, след като спечели 4 турнира подред, без да допусне нито едно поражение.

Тунчев
почна
тренировки
в Лестър

Стр. 23

кратки

СНИМКИ БГНЕС

Китаецът Ван Хао държи световната купа, която спечели на турнира в "Бьордерланд хале" в Магдебург, след като обърна на финала сънародника си Жан Джайк с 4:1

Ким за 3-и път с купата на WTA

Клайстерс надигра лидерката Возняцки на финала в Доха, Цвети завършва като 35-а в света

Ким Клайстерс (Бел, №3) спечели шампионата на WTA в Доха, след като на финала победи №1 в света Каролине Возняцки (Дан) с 6:3, 5:7, 6:3. Това е 3-ата й титла от последния турнир за сезона след успехите през 2002 и 2003 г. В Катар бейлгийката игра за първи път след US Open, който спечели за втори пореден път. Тя заслужи \$1,5 млн. - 1/3 от щедрия награден фонд от \$4,55 млн. Финалът премина драматично. Ким спечели убедително първия сет, поведе с 4:1 във втория, но допусна Возняцки да я застигне при 5:5 и да изравни. В решителната част Ким отново бе на висота и след това с 5:2 спечели мача за 2:20 часа, с 6 пробива срещу 4 за датчанката.

"Чувствах се така, сякаш мачът никога няма да свърши. Бе тежка битка със страхотни удари, тенис и борба. Щастлива съм, че спечелих и разочаровах Каролин. Тя е страхотна и бъдещето е пред

нея", каза Клайстерс.

Следващите 3 години шампионатът на WTA ще се провежда в Истанбул.

Най-добрата ни тенисистка Цветана Пиронкова отбеляза спад с една позиция и вече е №35 в световната ранглиста с 1722 т. Пловдивчанката ще завърши годината на това място, защото сезонът в женския тенис практически приключи. Цвети може да попадне между поставените за първия турнир от Големия шлем догодина - Откритото първенство на Австралия, само ако поне 3 от тенистките преди нея откажат участие.

Диа Евтимова остава втора ракета, но отбеляза спад със 7 места до №247 с 221 т. Елица Костова я доближава и след изкачване с 5 позиции вече е №253 с 216 т. Мартина Гледачева пък скочи с 21 места до №451 със 73 т.

Возняцки остана начело с 8035 т., пред Вера Звонаррова (Рус) 6785 т. Клайстерс пък събра 6635 т. и

измести Серена Уилямс (САЩ) с 5355 т. от 3-ата позиция. Олимпийската шампионка от Пекин 2008 г. Елена Деметиева (Рус) завършва като №9 с 4335 т., но обяви в Катар, че прекратява кариерата си на 29 г.

ГРИШО С НОВ РЕКОРД - №112 В СВЕТА

Григор Димитров записа ново рекордно класиране в ранглистата на АТР. Хасковлията се придвижи с още 2 места и вече е 112-и в света с 497 т. Днес Гришо среща Иля Божоляц (Сър) в I кръг на "Чалънджър"-а в Екентал, Германия (30 000 евро). Димитър Кутровски, който достигна до 1/2 финал на "Фючърс"-а в САЩ миналата седмица се изкачи с 44 позиции до №574 с 39 т. и отново е втора ракета на България. Тихомир Грозданов е 581-и с 38 т. Тодор Енев (№772) с 16 т., Борис Бакалов - 853-ти с 11 т., а Валентин Димов е 882-ри с 10 т. Рафаел Нагал (Исп) води с 11 880 т., пред Роджер Федерер (Швейц) със 7495 т., пред Новак Джокович (Сър) със 7145 т., Анди Мъри (Вбр) с 6125 и Робин Съодерлинг (Шв) 4780 т.

Николов с 20 т. за победа на Кунео

Капитанът на българския национален отбор по волейбол Владимир Николов стана топреализатор с 20 т. при победата на Бр Банка Ланути Кунео с 3:1 (-23, 20, 18, 19) като гост на Йога Форли в мач от II кръг на италианската Серия А1. Воденият от Радостин Стойчев Итас Диатек Тренто също спечели като гост над Сан Джустино Перуджа с 3:1 (28, -22, 23, 20). От тримата българи само Валентин Братоев се появи за малко в игра в 4-ия гейм и записа 1 т. Цветан Соколов остана резерва, а Матей Казийски още почива. В "българското дерби" Тоно Калипо Вибо Валентия с Венцеслав Симеонов, Методи Ананиев и Николай Николов победи с 3:1 гостуващия Рома Волей Рим с Виктор Йосифов. Българинът с италиански паспорт Христо Златанов пък стана топреализатор с 22 т. при загубата на Копра Морфо Пиаченца от Марми Ланца Верона с 1:3 (-24, -21, 23, -22).

ЛУКойл и Черно море разменят домакинствата

Отборите на ЛУКойл Академик и Евроинс Черно море ще разменят домакинствата на следващите 2 срещи помежду си. Шампионите трябваше да приемат варненци тази събота в Правец в IV кръг на Националната баскетболна лига, но по тяхно желание ще гостуват във Варна в Двореца на културата и спорта от 17.00 часа. В XI кръг, който е насрочен за 22 декември, "студентите" ще са домакини. Промяната е заради участието на ЛУКойл в групите на турнира "Юрочалъндж", който започва на 16 ноември с домакинство на Бенфика.

ЦСКА губи от Левски на хангбал в Българене

Мъжкия хангбален отбор на ЦСКА загуби при гостуването на Левски в село Българене с 30:38 (12:21) в мач от VI кръг на държавното първенство. Загубата за "червените" е 5-та, което им отрежда последно място в класирането с 2 точки, докато Левски е 7-и с 4 т. Спартак Варна победи Интер-Академик с 30:28 (15:11), а Добруджа разгроми Локо ГО 50:24 (22:11).

Борисов отказва мач с Моя

Премиерът на България Бойко Борисов отказа да се изправи в демонстративен мач срещу испанския тенисист Карлос Моя. Бившият №1 в света пристига в петък по покана на родната федерация по тенис за участие в тържествата по случай 80-годишнината й. Испанецът ще изнесе открит урок на най-младите български шампиони и ще участва в демонстративен мач с някоя от изявените ни тенисистки. Организаторите на шоуто в събота от 13.00 ч. в столицната зала "Христо Ботев" бяха поканили и Борисов, но от Министерския съвет са се извинили, че премиерът няма да може да се включи, защото ще бъде на работно посещение в чужбина. Борисов имал желанието да излезе на корта с пореден бивш №1 в света, след като неотдавна загуби демомач на двойки срещу Борис Бекер и Маги Малеева, но този път служебните ангажименти го възпрепятстват.

Левски волей взе талант от Марица

Левски волей привлече националката за девойки Калина Манева от Марица Пд. За трансфера на 17-годишната крайна нападателка стои новата старши треньорка на "сините" Любка Дебърлиева. Манева лекуваше дълго време контузия в кръста и не тренираше от доста време. След като се възстанови обаче, тя предпочете офертата на Левски, вместо да се завърне в Кършияка. Манева дори дебютира в Левски и бе в основата над Септември (София) с 3:0 гейма (25:11, 25:16, 25:16) в мач от първа група на шампионата при девойки старша възраст. Освен Манева за "сините" играят още 2 волейболистки на Марица - диагоналет Мария Големанова и либерото Кристин Колчагова.

ЗАПОЗИРАЙ СМ-а СИ С РУСКАТА МУЗИКА SMS

2,40 лв. с ДДС на 1819

Напишете кода на избраната от вас песен (GAxxxxx) и изпратете съобщение на кратък номер 1819. В отговор ще получите линк, от който да изтеглите песента.

- ФИЛМОВА МУЗИКА**
- БЕЛОРУССКИЙ ВОКЗАЛ GA99586
  - БРИГАДА GA56664
  - ЕСЛИ У ВАС GA60619
  - ОЖИДАНИЕ ПРАЗДНИКА GA48849
  - ОСТРОВ НЕВЕЗЕНИЯ GA67104
  - ПЕСНЯ ПРО ЗАЙЦЕВ GA61587
  - ПОСТОЙ ПАРОВОЗ GA36578
  - ПРЕКРАСНОЕ ДАЛЕКО GA81970
  - УВЕРТЮРА GA87357
  - ВАШЕ БЛАГОРОДИЕ GA94532
  - ПЕСНЯ МУШКЕТЕРОВ GA52126

- АЛЛА ПУГАЧОВА АРЛЕКИНО GA75944
- АЛЛА ПУГАЧОВА МИЛЛИОН АЛЫХ РОЗ GA68212
- ЛЮБЕ ТЫ НЕСИ МЕНЯ РЕКА GA43001
- ЛЮБЕ БЕРЕЗЫ GA74301
- ЛЮБЕ ДАВАЙ ЗА... GA66878
- ЛЮБЕ ГЛАВНОЕ ЧТО ЕСТЬ ТЫ У МЕНЯ GA32170
- ЛЮБЕ КОМБАТ GA77722
- ЛЮБЕ ПО ВЫСОКОЙ ТРАВЕ GA11539
- ЛЮБЕ ПОЗОВИ МЕНЯ GA99737
- ЛЮБЕ ТАМ ЗА ТУМАНАМИ GA69310

- ПЕСНИ ЗА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА**
- ГИМН РОССИИ GA11354
  - ДЕНЬ ПОБЕДЫ GA69349
  - СМУГЛЯНКА GA63297
  - СВЯЩЕННАЯ ВОЙНА GA73168

- ДЕТСКИ РУСКИ ПЕСНИ**
- ЕЛОЧКА GA76756
  - ГОЛУБОЙ ВАГОН GA65555
  - ПЕСЕНКА ЧЕБУРАШКИ GA11009
  - ПЕСЕНКА КРОКОДИЛА ГЕНЫ GA53572
  - В ТРАВЕ СИДЕЛ КУЗНЕЧИК GA90594

За да използвате услугата, трябва да имате активиран интернет на вашия телефон.